

D I J E C E Z A N S K I V J E S N I K
/ OKRUŽNICE I SLUŽBENE OBAVIJESTI /
B I S K U P S K O G A O R D I N A R I J A T A U M O S T A R U

Broj: 470/68.

POSŁANICA ORDINARIJA O VJERI U GODINI VJERE

Dr. PETAR ČULE, biskup mostarsko-duvanjski i apostolski upravitelj trebinjsko-mrkanjski braći svećenicima, redovnicima i redovnicama, te vjernom kršćanskom puku pozdrav i blagoslov u Gospodinu!

Draga braćo i sestre u Kristu!

Na Petrovdan svršava godina vjere, koju na poziv Sv. Oca Pavla VI Pape slavi čitav kršćanski svijet u spomen 1900-godišnjice mučeničke smrti apostolskih prvaka sv. Petra i Pavla. Iskoristimo još ovo kratko vrijeme, dok traje ta sveta godina, da se u vjeri što bolje učvrstimo.

Kako znamo iz kršćanskoga nauka, vjera je dar Božji. To je svrhunaravna bogoslovna krepost, koju čovjek ne može svojom snagom postići. Nju smo od Boga primili na dar, zajedno sa milošću posvetnom na svetom krštenju. Naša je zadaća, da kroz čitav svoj život tu krepost vjere u nas na krštenju položenu razvijamo i povećavamo. Ona je nebeska klica u našu dušu usadjena, koja treba da uzraste u veliko stablo. Ona je pupoljak, koji treba da se razvije u veliki cvijet i done se obilan plod.

Vjera je osobito u početku vrlo nježna biljka. Nju može lako vjetar polomiti ili led oštetiti. Stoga treba na vjeru budno paziti i brižno je čuvati. Ne izlagati je opasnostima, gdje bi mogla lako nastradati. Ne čitati stvari, gdje se vjera napda. Ne slušati razgovore, u kojima se vjera potkopava. Izbjegavati društva, gdje se vjera ruglu izvrgava. A i mi sami trebamo se čuvati, da nikada lakomisleno i dvolično o vjeri ne govorimo, a još manje da s vjerskim stvarima šale zbijamo.

Vjera je velika, i u neku ruku naša najveća svetinja. Na njoj se temelji čitav naš kršćanski život. Po njoj dolazimo mi u dodir s Bogom. Po nauci tridentskog Koncila vjera je početak našega spasenja. "Bez vjere nemoguće je ugoditi Bogu", veli nam sv. Pavao, "jer onaj koji želi pristupiti Bogu, mora vjerovati, da postoji Bog i da nagradjuje one koji ga traže". Nemati vjere znači dakle isto, što isključiti sebe izmedju odabranika Božjih i izložiti se vječnoj propasti. To nam kaže sam Gospodin Isus Krist, kad veli u Evandjelju: "Tko ne bude vjerovao, osudit će se" (Marko, 16, 16).

Iz toga najbolje vidimo, koliko vrijedi vjera, kad o njoj ovisi naša vječna sreća. Nema te cijene, kojom bi se vjera mogla platiti. To su dobro shvatili sveti mučenici, pa su radije i život dali, i krv svoju prolili, nego da se odreknu svete vjere. Vjera je kao onaj dragocjeni biser, o kome govori Isus u Evandjelju. Čovjek našavši taj biser, otide i prodade sve što ima, pa kupi taj biser. Tako i mi moramo biti spremni sve svoje dati i svega se zemaljskoga odreći, da zadobijemo i sačuvamo svoju vjeru. Molimo u ovoj godini vjere sv. Petra i Pavla kao najodličnije Kristove mučenike, da i nama izmole milost tako jake vjere, da budemo spremni za vjeru svaku žrtvu rado doprinijeti.

Ali čvrstoća u vjeri ne postizava se odjednom. Vjeru treba postepeno povećavati i usavršivati. Na prvom mjestu trebamo stalno moliti za jakost i čvrstoću u vjeri. Jer, kako smo malo prije rekli, vjera je dar Božji. Kako ne možemo imati vjere, ako nam je Bog ne dadne, tako isto ne možemo vjere ni povećavati, ako toga Bog u nama ne učini. Treba dakle ustrajno moliti Boga, da On u nama poveća svoj dar svete vjere. Poput Apostola trebamo i mi često vapiti: "Gospodine, umnoži nam vjeru" (Lk 17,5). Ovakva je molitva Bogu draga i On će je sigurno rado uslišati.

Ali povećanje vjere možemo postići ne samo molitvom, nego i vršenjem čina ove kreposti. Što češće u sebi pobudjujemo čine vjere, to naša vjera postaje sve to čvršća i jača. Priliku, da u sebi pobudimo vjeru, imamo kadgod molimo Vjervanje, kad se pobožno pokličući klanjamo Isusu u Presvetom Sakramentu, kad molimo jutarnju i večernju molitvu, i u drugim mnogim i raznim prigodama. Ali treba paziti, da to ne činimo samo ustima, nego srcem, svijesno i pobožno.

Vjera je, rekosmo, velika dragocjenost, koju treba brižno čuvati. Ali ona se ne čuva kao zemaljsko blago na taj način, da je zaklanjamo i sakrivamo od očiju drugih ljudi. Baš nasuprot! Svoju vjeru čovjek ne smije sakrivati, nego je mora otvoreno ispovijedati i za nju svjedočiti, i to ne samo pojedinačnim činima, nego cijelim svojim životom. Upravo smo u tu svrhu i primili sakrament svete potvrde, da nam Duh Sveti dadne jakost, da možemo junački i bez straha svoju vjeru ispovijedati i po njoj živjeti. Ovakvo javno ispovijedanje vjere nije samo preporuka i savjet, nego stroga Božja zapovijed. "Tko god mene prizna pred ljudima, priznat ću i ja njega pred svojim Ocem nebeskim. Tko se mene odreče pred ljudima, i ja ću se njega odreći pred svojim nebeskim Ocem", veli nam Isus u Evandjelju (Mt 10,32-33).

Stoga nam i kaže sv. Pavao, da nije dosta samo srcem vjerovati, nego da treba svoju vjeru i ustima ispovijedati pišući kršćanima u Rimu: "Vjera srca postiže pravednost, a priznanje usta spasenje" (Rim. 10,10).

Krivo bi imao, tko bi mislio, da vjeru treba javno ispovijedati samo u nekim posebnim prilikama. Nju treba ispovijedati trajno, cijelim bićem i životom svojim. To čini, tko uvijek zdušno vrši Božje i crkvene zapovijedi. Tko

djelima potvrđuje ono, što srcem i ustima ispovijeda. Prava vjera ne da se ni zamisliti bez dobrih djela. Vjera bez djela bila bi mrtva. A mrtva vjera ne koristi ništa. Stoga i piše sv. Jakov Apostol: "Što koristi, moja braćo, ako tko rekne da ima vjeru, a djela nema? Ako vjera nema djela, mrtva je u samoj sebi" (Jak. 2, 14, 17). A Isus nam kaže: "Ne će svaki koji mi govori: Gospodine, Gospodine, ući u kraljevstvo nebesko, nego onaj koji vrši volju moga nebeskoga Oca" (Mt. 7, 21). Ovome nadodaje sa svoje strane sv. Pavao: "Kad bih imao puninu vjere, tako da bih brda premještao, a ljubavi ne bih imao, bio bih ništa" (1 Kor. 13, 2).

Vjera dakle treba da obuhvati i prožme čitav naš život. Vjera je svijetlo, koje treba da obasjava sve naše putove. Pokretna moć, koja treba da stavlja u pokret i upravlja prema konačnom cilju sve naše korake. U svijetlu vjere čovjek će najbolje spoznati, što mu je činiti i čega se ima kloniti, da ima na ovom svijetu mirnu savjest, a u budućem vječni život. Ujedno će vjera čovjeku staviti na raspolaganje i potrebnu snagu, da može i u djelo provesti ono, što mu njegova kršćanska savjest nalaže. Stoga posve pravo kaže sv. Pavao, da "pravednik živi od vjere" (Rim. 1, 17).

Praktična korist i plod ove godine vjere - a to je sigurno imao na umu i Sv. Otac, kad je proglašivao godinu vjere - ima biti taj, da ćemo ubuduće u svom životu dati vjeri odličnije mjesto, posebno da ćemo čine vjere češće i pobožnije pobudjivati, te prema načelima vjere dosljedno se u svom životu ravnati. U to ime mi ćemo u zajedničkoj obiteljskoj molitvi uvijek govoriti i Vjerovanje. Zatim ćemo, takodjer uvijek rado moliti Vjerovanje, kad na razne pobožnosti dodjemo u crkvu, a posebno ćemo tom zgodom, pokličući pred Presv. Oltarskim Sakramentom, pobuditi u svom srcu živu vjeru u stvarnu Isusovu prisutnost u ovome Otajstvu govoreći ili ustima ili samo srcem: Isuse, ja tvrdo vjerujem, da se Ti ovdje u Svetom Sakramentu prisutan nalaziš.

A onda ponijet ćemo iz ove godine vjere još i vrlo važnu odluku, da ćemo naime ubuduće zbilja i istinski živjeti prema propisima svoje vjere. To znači, da ćemo se čuvati svakoga grijeha, jer se svaki grijeh protivi vjeri. Zatim, da ćemo savjesno vršiti sve svoje vjerske dužnosti, a to znači, da ćemo obdržavati Božje i crkvene zapovijedi. I to ne samo iz običaja nego iz nutarnjeg uvjerenja. Ne samo kad smo kod kuće, nego kad smo i u tuđem svijetu. Da nam se ne dogodi kao onim slabićima, koji u svom rodnom mjestu više iz ljudskog obzira žive kršćanski, ali kad dodju u nepoznatu okolinu, nadju se u vojsci ili na radu daleko od kuće, onda bace svaki stid i obzir pod noge, pa psuju, besramno govore, nepodopštine rade, molitvu i svetu misu potpuno zanemare.

Mi takvi ne ćemo biti. Stoga ćemo se i kod kuće i u tuđem svijetu svaki dan koliko toliko Bogu moliti, svetkovinom kod svete mise sudjelovati, češće svetim sakramentima pristupati. Nastojat ćemo, da u vjeri budemo i dobro poučeni, pa ćemo rado slušati propovijedi i vjerske pouke, čitati vjersku štampu, naročito

Sveto Pismo.

A roditelji će usto bdjeti nad tim, da im djeca budu na vrijeme krštena, učiti će djecu već u najranijoj dobi raznim molitvama, slati ih, kad podju u školu, i na vjeronauk te voditi brigu, da im djeca budu dobro kršćanski odgojena, pa da u svoje vrijeme s roditeljskim blagoslovom sklôpe i brak u crkvi i prema crkvenim propisima.

Vjera nam nameće takodjer i izvjesne dužnosti prema Crkvi i Domo-
vini, pa će svaki pravi vjernik i njih izvršivati. Tako smo svi dužni u svojoj
okolini i apostolski djelovati, te promicati procvat vjerskoga života u svojim
mjestima i župama, pomagati molitvom i novčanim doprinosima odgoj vjerskih službe-
nika, uzdržavati svoje duhovne pastire, podupirati izgradnju crkava i njihovu opre-
mu i održavanje, te zanimati se i pomagati i misije i misionare.

A prema Domovini svi smo dužni nositi u srcu ljubav, biti dobri i
ispravni građani svoje zemlje, raditi i unapredjivati opće dobro, prednjačiti
savjesnim radom na svom radilištu ili u svom uredu, širiti oko sebe duh ljubavi,
bratstva i kršćanskog poštenja.

Pa kad već slavimo godišnji spomen mučeničke smrti sv. Petra, bit
će najzgodnije da ovu svoju poslanicu završim baš njegovim riječima:

"Na kraju" - ovako piše sv. Petar prvim kršćanima - "svi budite jedno-
dušni, puni suosjećanja, bratske ljubavi, milosrdja i poniznosti! Ne vraćajte zlo
za zlo, ni uvredu za uvredu, već naprotiv blagoslivljajte, jer ste na to pozvani,
da baštinite blagoslov" (1 Petr. 3, 8-9).

Držeći se ovoga mi ćemo se najbolje odužiti godini vjere i ponijeti iz nje
obilne duhovne plodove.

U to ime ja želim vama svima ono, što je sv. Pavao, čiji spomen
takodjer u ovoj godini slavimo, želio kršćanima u Korintu:

"Milost Gospodina našega Isusa Krista, ljubav Boga Oca i zajednica s Duhom Svetim
neka bude s vama svima" (2 Kor. 13, 13). Amen!

Mostar, dne 21. ožujka 1968.

+ P e t a r, biskup

Napomena: Poslanicu Ordinarija pročitati vjernicima s oltara na prvu slobodnu
nedjelju po primitku okružnice!

Broj: 471/68.

KONCELEBRACIJA NA SVETI(Veliki) ČETVRTAK

Kao i prošle, tako će i ove godine prigodom blagoslova i posvete ulja na Sveti Četvrtak biti koncelebracija, koju će predvoditi Ordinarij, a sudjelovat će svi Dekani, odnosno njihovi delegati s područja cijele biskupije. Sv. misa "Chrismatis" početak će u 8 sati izjutra u mostarskoj crkvi.

Upozoravamo Dekane, odnosno njihove delegate, da na vrijeme dodju u sakristiju i sprema se na sv. obrede.

Mostar, dne 21. ožujka 1968.

+ P e t a r, biskup

Broj: 472/68.

POZIV NA SJEDNICU SVEĆENIČKOG I PASTORALNOG VIJEĆA

Ovim pozivamo članove svećeničkog i pastoralnog vijeća i članove dijecezanskog zbora konsultora na redovnu godišnju sjednicu, koja će se održati na Veliku Srijedu, dne 10. travnja, tj. u 9 sati prije podne u prostorijama biskupskoga Ordinarijata u Mostaru.

Posebne pozivnice ne će se slati, a ako bi tko predviđao, da ne će moći prisustvovati, neka obavijesti Ordinarijat.

Mostar, dne 21. ožujka 1968.

+ P e t a r, biskup

Broj: 473/68.

SVJETSKI MOLITVENI DAN ZA DUHOVNA ZVANJA

I ove godine pozvao je Sveti Otac čitav katolički svijet, da se na II nedjelju po Uskrsu, na nedjelju Dobrog Pastira, dne 28. travnja na poseban način moli za duhovna zvanja, svećenička i redovnička.

Pozivaju se svi župnici, da postupe prema želji i naredbi Sv. Oca. U to ime neka na Bijelu Nedjelju, 21. travnja najave s oltara, da će se u slijedeću nedjelju slaviti molitveni dan za duhovna zvanja, pa neka preporuče vjernicima, da se na tu nakanu mole i žrtvice čine kroz cijelu sedmicu. A svećenici u svim misama kroz tu sedmicu neka čine posebni Memento, te namijene na tu nakanu svoju krunicu, pohod Presvetoga i druge molitve.

Na samu nedjelju Dobroga Pastira neka se drži propovijed o duhovnim zvanjima, i to ne samo o zvanjima za svećenike, nego i o zvanjima za muške i ženske redovničke zajednice.

Pod sv. misom neka se u molitvu vjernika umetne slijedeći završetak: ZA DUHOVNA ZVANJA U TVOJOJ CRAVI, DA IH UČINOŽIŠ, ZAŠTITIŠ I BLAGOSLOVIŠ, MOLIMO TE...

U katehezama muškoj i ženskoj mladeži neka se od Uskrsa pa sve do konca godine govori takodjer i o duhovnim zvanjima i pouče svi, koji u sebi osjete Božji poziv, da odmah po završetku školske godine pošalju svoju molbu za prijem u sjemenište, odnosno redovničku družbu.

Župnici neka ponovno pročitaju okružnicu Ordinarijata br. 294/67 od 6. ožujka 1967.g. (cfr. uskrсни broj "Naredbe i obavijesti bisk. Ord. u Mostaru" za 1967.g. str. 11-12), u kojoj je Ordinarijat javio želju sv. Kongregacije da se uz svjetski molitveni dan za duhovna zvanja služe u slobodne dane votivne sv. mise za duhovna zvanja.

Mostar, dne 21. ožujka 1968.

+ P e t a r, biskup

Broj: 474/68.

ANTICIPACIJA USKRSNE VIGILIJE

Ohim župama, koje su do sada imale pismenu dozvolu za anticipaciju uskrсне vigiliје, a ukoliko oni razloži, radi kojih je dozvola podijeljena još uvijek traju, ovim produžujemo dozvolu anticipacije za ovu godinu bez podnošenja posebne molbe.

Obredi ne smiju početi prije zalaska sunca.

Mostar, dne 21. ožujka 1968.

+ P e t a r, biskup

Broj: 475/68.

OBNOVLJENI OBRED SV. SEDMICE

Ordinarijat je naručio za svaku našu župu po jedan primjerak "Obnovljeni Obred sv. Sedmice", koji je tiskan u Rimu, a prijevod je odobrilo Vijeće za provedbu liturgijske Konstitucije.

Knjiga se isplaćuje na teret crkvene blagajne. Najavljena je cijena oko 35 ND.

Nadamo se da će do početka sv. Tjedna svaki župnik dobiti knjigu, da se njom posluži za vrijeme obreda sv. Trodnevlja.

Mostar, dne 21. ožujka 1968.

+ P e t a r, biskup

Broj: 476/68.

VANJSKA PROSLAVA PAPINA DANA U BISKUPIJI

Ima se održati na isti način kao i prijašnjih godina: naime u nedjelju, 30. lipnja treba održati prigodnu propovijed, a poslije sv. mise TE DEUM s pripadajućim molitvama za Sv. Oca.

Vjernicima treba tjedan dana unaprijed najaviti s oltara, da se slijedeće nedjelje u Crkvi slavi PAPIN DAN, pa ih pozvati da te nedjelje u što većem broju dodju i sudjeluju kod sv. mise i mole se za sv. Oca Papu.

Mostar, dne 21. ožujka 1968.

+ P e t a r, biskup

Broj: 477/68.

SV. KRIZMA U 1968. g.

Ovogodišnji kanonski pohod župa i dijeljenje sakramenta svete potvrde obaviti će se u slijedećim župama:

- a) Na Duhove u Mostaru, zatim u župama
- b) bročanskoga, c) donjo-bekijskog, d) gornjo-bekijskog, e) nahijskog
- Dekanata i f) nekim župama širokobriješkog Dekanata (Ljuti Dolac, Jare, Ledinac).

15. VIII, 1968. *Neven*

Detaljan program javiti će se župnicima, kojih se tiče, naknadno. Upozoravamo, da će u nekim obližnjim župama biti sv. krizma prije svršetka školske godine. Stoga neka župnici ne odgađaju spremanje djece za sv. potvrdu u zadnji čas, nego neka ih već sada počinju pripravlјati na taj sv. sakrament.

Djeca, koja su istom ove godine primila prvu sv. pričest, ne mogu se pripustiti krizmi, osim u izvanrednom slučaju, o čemu odlučuje Ordinariј.

Prema kan. 794 § 1 kum ili kuma mogu držati najviše dvoje djece. Treće dijete samo uz specijalnu dozvolu djelatelјa sv. krizme.

Preporučamo, da se prigodom sv. krizme u župi ispovijede i roditelјi i kumovi krizmanika, kako bi onda mogli dobiti potpuni oprost od Apostolskoga blagoslova, koji tom prigodom podjelјuje Biskup na temelju posebne ovlasti Sv. Kongregacije za evangelizaciju naroda.

Za vrijeme sv. krizme prošle godine u Duvnu opazili smo, kako neki strani prodavači nude krizmanicima svete slike, diplome, bez ikakve umjetničke vrijednosti za nevjerojatno visoku cijenu. I djeci govore, da svaki krizmanik mora imati tu sliku, pa nekad se pozivaju na tobožnju preporuku više crkvene vlasti, kao na pr. kardinala šepera. Treba upozoriti vјernike, da ne nasjedaju ovakvim spekulantima. A ujedno preporučiti kumovima, da ne kupuju skupocjenih darova svojoj kumčadi, jer time onemogućuju siromašnijim vјernicima, da sami budu kumovi. Zgodan dar bio bi molitvenik, misal na hrvatskom jeziku ili Sveto Pismo Novoga Zavјeta.

Mostar, dne 21. ožujka 1968.

+ P e t a r, biskup

Broj: 478/68.

OPREMANJE BOLESNIKA PO BOLNICAMA

Prigodom kanonske vizitacije župa, pregleda matica ustanovili smo, da neki vјernici nisu bili opremlјeni Svetoostajstvima vјere, jer su umrli u raznim bolnicama.

Nedavno se je i župski ured u Mostaru potužio, da neki naši vјernici umiru u bolnici bez sv. sakramenata, jer nisu ni oni niti njihova rodbina pozivali svećenika bilo iz nemarnosti ili nekog obzira i straha.

Ovim ponovno upozoravamo župnike, da svoje vјernike češće s oltara poučavaju, opominju i potiču, da se prije odlaska u bolnicu opreme svetim Sakramentima. Ako pak ne mogu to učiniti u svojoj župi, neka to što prije učine u mjestu, gdje budu u bolnici.

Pri tom upozorite ih na član 16. Zakona o pravnom položaju vјerskih zajednica, koji glasi ovako:

"Lica koja se nalaze u bolnicama, domovima staraca, internatima i sličnim zavodi-
ma i ustanovama mogu u granicama kućnog reda vršiti ispovijedanje svoje vјere,
a može ih pohoditi i svećenik, ako oni to zahtjevaju".

Vјernicima treba protumačiti, da svećenik ne može ići u bolnicu bez poziva vјernika. A može ići na poziv samoga bolesnika ili njegove rodbine.

Nekad je bilo slučajeva, da je bolničko osoblје pokušavalo spriječiti dolazak svećenika i na poziv bolesnika ili rodbine, ali u zadnje vrijeme

na temelju raznih intervencija redovito nigdje se ne prave poteškoće sa strane bolničkog osoblja, ukoliko bolesnik ili rodbina na vrijeme zatraže, da ih pohodi svećenik u bolnici.

Treba naglasiti vjernicima, da je to njihovo pravo, da ih svećenik bolesne pohodi u bolnici i okrijepi utjehom sv. sakramenata, pa to pravo ne smije nitko osporavati. Ali i vjernici ne smiju iz nekog straha ili obzira prema drugim bolesnicima ili prema bolničkom personalu ustručavati se pozvati svećenika u bolnicu.

Ukoliko bi se negdje možda sa strane bolničkog osoblja ili uprave bolnice pokušalo spriječiti vršenje toga prava, potrebno je da ili vjernici sami osobno ili preko svoga župnika na vrijeme obavijeste Ordinarijat, kako bi ovaj mogao poduzeti određene korake protiv onih, koji nezakonito postupaju.

Mostar, dne 21. ožujka 1968.

+ P e t a r, biskup

Broj: 479/68.

NACIONALIZIRANA CRKVENA IMOVINA - ANKETA

Ordinarijat je okružnicom br. 1032/66 od 15. prosinca 1966.g. pozvao sve župske urede i crkvene ustanove u dijecezi, da što prije prijave i dostave podatke o oduzetoj crkvenoj imovini poslije II svjetskog rata.

Do danas samo 2 župska ureda dostavila su potrebne podatke.

Predsjedništvo biskupskih konferencija svojim raspisom br. 172 od 17. veljače 1968.g. ponovno je urgiralo da se što prije prikupe potrebni podatci o toj stvari.

Ovim ponovno pozivamo sve župske urede i crkvene ustanove, redovničke samostane da u roku od osam dana prijave Ordinarijatu što je od crkvene ili samostanske imovine oduzeto bilo kojim načinom iza II svjetskog rata.

Ordinarijat će dotičnim župskim uredima odnosno ustanovama poslati nakon primljene prijave upitni arak i uputu, kako se ima taj arak ispuniti i popunjen dostaviti Ordinarijatu, koji će sve proslijediti predsjedništvu biskupskih Konferencija u Zagrebu.

Mostar, dne 21. ožujka 1968.

+ P e t a r, biskup

Broj: 480/68.

PRVO HRVATSKO NARODNO HODOČAŠĆE U FATIMU

Pod pokroviteljstvom Kard. Franje Šepera, zagrebačkog Nadbiskupa i hrvatskoga metropolita, te Prefekta Sv. Kongregacije za nauk vjere obaviti će se u mjesecu svibnju ove godine o 50-godišnjici Gospinih ukazanja u Fatimi, u Portugalu prvo hrvatsko narodno hodočašće u Fatimu.

Gospini štovatelji, koji žele i mogu da se priključe ovom hodočašću, neka se preko svojih župskih ureda obrate za поблиže upute na Ćirilo-Methodsku knjižaru, Zagreb, Kaptol 29.

Prilažemo takodjer raspored, što ga je izdalo turističko društvo "Dalmacijaturist", pa tko želi, može se priključiti i bih kojemu programu putovanja.

Mostar, dne 21. ožujka 1968.

+ P e t a r, biskup

Broj: 481/68.

PRIMANJE NOVIH KANDIDATA U SJEMENIŠTE

Mladići koji žele stupiti u sjemenište kao pripravnici svećeničkoga staleža, trebaju nakon uspješno završene osmogodišnje škole podnijeti vlastoručno napisanu molbu preko svoga župskoga ureda.

Uz molbu treba priložiti:

1) krsni list s ubilježbom primljenog sakramenta sv. potvrde; 2) rodni list iz državnog matičnog ureda; 3) svjedodžbu o završenoj osmogodišnjoj školi, ili prepis, ovjеровljen od župskoga ureda; 4) liječničko uvjerenje; 5) pismenu izjavu roditelja, da su sporazumni da im sin ide u sjemenište, te da će redovito do-prinositi za njegovo uzdržavanje; 6) preporuku župnika s iscrpnim izvještajem o kandidatu i njegovim roditeljima prema pitanjima, koje je Ordinarijat svojom okružnicom br. 261/63 poslao svim župnicima, a koja je pitanja ponovio prošle godine u okružnici br. 296/67 od 6. ožujka 1967.

Opazili smo zadnjih godina da su pojedini župnici nemarni i površni u davanju svojih informacija o kandidatu i svim drugim okolnostima, koje je odnose na kandidata i njegovu želju da stupi u sjemenište. Tako na pr. prošle godine jedan je župnik pisačim strojem napisao molbu kandidatu za sjemenište, iako je poželjno, da kandidat sam vlastoručno napiše molbu uz pomoć župnika.

Uz molbu poslao je popratno pismo na četvrtini arka, bez broja i župskoga žiga, u kojem pismu nijednom riječju nije se osvrnuo na ona pitanja, na koja bi župnik trebao odgovoriti u svojem izvještaju o kandidatu.

Za drugu dvojicu svojih kandidata taj isti župnik nije ni slova napisao o njima, nego jedino natipkao im molbe, koje su kandidati potpisali.

A u okružnici Ordinarijata br. 296/67 izričito stoji: "Župnik je dužan savjesno i iscrpno izvijestiti o svim pitanjima, koja mogu što bolje osvijetliti pitanje zvanja kod kandidata...".

Upozoravamo župnike, kojih se ovo tiče, da se ubuduće pridržavaju uputa Ordinarijata u pogledu izvještaja o kandidatima za sjemenište.

Mladići koji žele stupiti u redovničku zajednicu, koja nema na području dijeceze svojih samostana, ili u drugu dijecezu, neka svoju molbu dotičnoj redovničkoj zajednici ili dijecezi podnesu preko Ordinarijata u smislu okružnice br. 303/62 od 20. ožujka 1962. god.

Molbe kandidata za sjemenište treba dostaviti što prije, po mogućnosti odmah iza svršetka školske godine, a najkasnije do 20. srpnja: t.g., kako bi se na vrijeme moglo rasporediti kandidate u razna sjemeništa.

Mostar, dne 21. ožujka 1968.

+ P e t a r, biskup

Broj: 482/68.

JURISDIKCIONALNI I TRIENALNI ISPITI

Jurisdikcionalni ispiti održat će se ove godine 9. listopada u prostorijama franjevačkog samostana u Mostaru u 9 sati prije podne, a trienalni ispiti 13. studenoga t.g. u 9 sati prije podne u prostorijama biskupskoga Ordinarijata u Mostaru.

Mostar, dne 21. ožujka 1968.

+ P e t a r, biskup

Broj: 483/68.

ODGOVORI VIJEĆA ZA IZVRŠENJE LITURGIJSKE KONSTITUCIJE

Vijeće za provedbu liturgijske Konstitucije II Vat. Sabora u svojem glasilu "Notitiae" odgovorilo je na neke upite, koji su mu postavljeni u vezi II Instrukcije Sv. Kongregacije Obreda od 4. svibnja 1967.g.

Donosimo ovdje za informaciju našim župnicima samo najvažnije odgovore:

1) Dopušta se celebrantu, da može pjevati riječi blagoslova (Bla-goslovio vas.....) na koncu sv. mise, ukoliko je sv. misa pjevana.

2) Pranje prstiju nad kaležom iza pričesti može se ispustiti. To je dopušteno radi toga, jer je Instrukcija dozvolila da se ne mora iza pretvor-be držati zajedno palce i kažiprste. Pretpostavlja se, da na prstima nema ni jedne čestice, ili ako ih je bilo, da ih je celebrant otresao nad patenom. Ostaje i dalje ispiranje (purificiranje) kaleža uz propisane molitve.

3) U Adventu mjesto svetačkih misa III reda mogu se uzeti feri-jalne mise.

4) U Korizmu iza popričesne molitve ne ispušta se "oratio super populum", jer je to zasebna molitva.

5) Za vrijeme konsekracije svećenik se ne naslanja laktima na oltar. Kad uzme u ruke kalež, drži ga za vrijeme izgovaranja riječi konsekracije malo pddignu~~ta~~ i nakon izgovorenih riječi "Haec...." po~~higne~~ga~~nešto~~ više kao i prije, spusti na menzu, pokrije i genuflektira. Nakloni glave za vrijeme konsekra-cije ostaju i dalje kao i prije.

Kod pričešćivanja sa Presv. Tijelom ostaje kao i prije.

6) Kod pjevanje koncelebrirane sv. mise samo glavni celebrant uzima stipendij pjevanje mise, dok ostali uzimaju samo obični stipendij.

7) U nedjeljnom oficiju, kao i u oficiju blagdana I i II reda može se moliti u matutinu samo 3 psalma, responzorij, ~~filtri~~ lekcije. Po sebi se razumije, da se prethodno moli invitorij i himan. Ovdje se zapravo radi samo o tome, da je ono, što je Instrukcija u br. 19 dopusti-la za moljenje oficija na blagdane I i II reda, protegnuto i na nedjeljni oficij, koji je imao 9 psalama i 3 lekcije.

Mostar, dne 21. ožujka 1968.

+ P e t a r, biskup

Broj: 484/68.

PITANJA ZA JESENSKI KORONSKI SASTANAK 1968.g.

Sastanak se ima otvoriti kao i obično: zazivom Duha Svetoga.

Pitanja za koronska raspravljanja:

1) Lucija se zavjetovala Gospi, da će svake subote postiti i to kroz cijeli svoj život, ako se sretno uda. Kad je to postigla, s početka je zavjet vršila, ali je brzo smalaksala. Našla je razne isprike, da ne posti. Jednom, da se ne zamjeri mužu, drugi put, jer je morala raditi. A za vrijeme trudnoće i dojenja djece sama se od posta potpuno dispencirala. I kad bi prestali ovi vanjski uzroci, ipak bi često propuštala postiti ili bi u skrajnom slučaju mjesto posta izmolila dio Ružarja smatrajući, da će ovakva zamjena biti Gospi ugodna.

Kad joj je nakon 10 godina braka muž umro, držala je da je zavjet više ne veže, jer je prestala "causa~~in~~ finalis" zavjeta, naime da ima muža.

Pita se: a) Je li zavjet Lucijin bio razborit i valjan, b) da li je muž mogao bilo direktno bilo indirektno ukinuti zavjet svoje žene, c) da li trudnoća i laktacija ispričavaju majku od posta, d) da li je Lucija samovoljno mogla zamijeniti post u dio Ružarja, e) da li je njezin zavjet sa smrću muža prestao važiti, f) koliko je grijeha Lucija počinila, ako godinama i godinama nije zavjetu udovoljavala?

2) Kajo, sadilac duhana, podmiti na vagi procjenitelja Marija, da mu bolje klasira duhan, predviđajući da će uslijed toga nepravедno biti oštećeni drugi sadioci. Tako je doista i bilo. Kajo je na vagi dobio daleko veću svotu, ali je zato njegov komšija Sempronije bio za istu svotu oštećen.

Pita se: a) Je li Kajo sagriješio dajući mito Mariju? b) Je li Marije sagriješio primajući mito? c) Tko je dužan nadoknaditi štetu, koju je Sempronije pretrpio?

3) Na koji ćemo način što uspješnije promicati kult Presv. Euharistije među vjernicima u duhu "Upute o štovanju euharistijskog misterija", koju je izdala Sv. Kongregacija Obreda na 25. svibnja 1967.g.?

Mostar, dne 21. ožujka 1968.

+ P e t a r, biskup

Broj: 485/68.

O b a v i j e s t i - dijecezanska kronika

1) Odgovor državnog Tajništva na božićnu čestitku Ordinarija Sv. Ocu Pavlu VI.

Segreteria di Stato
Di Sua Santità
N. 108753

Dal Vaticano, 20 Decembris 1967.

Exc.me ac Rev.me Domine,

Augusto Pontifici novo patefacta testimonio patuit insignis pietas tua atque sacerdotum et christifidelium tuae curae commissorum, cum Ipsi, redeunte natali Redemptoris nostri, flagrantissima omnia et vota detulisti.

Scias hoc vestrum obsequii officium acceptissimum pervenisse ad Romanum Pontificem, eo vel magis quod ex tuis litteris non sine commoto animo Ipse didicit vestram filiorum amantissimorum anxitudinem de Ipsius valetudine, vestrasque enixas Deo adhibitās preces, ut ex infirmitate Sua ad pristinas vires restitueretur.

Sanctitas Sua de hoc vestro amore ac filiali sollicitudine vobis gratias agit maximas, dum certiores vos facere cupit Se benignissimum Redemptorem vicissim exorare, ut vobis semper ope sua adsit, ac lucis, laetitiae et pacis superna bona divite manu dilargiatur.

Hos paterni animi sensus Vicarius Christi Apostolica Benedictio-
ne peramanter confirmat.

Interea qua par est observantia me profiteor

Excellentiae Tuae
addictissimum.
J. Benelli, Subst.

Exc.mo ac Rev.mo Domino
D.no PETRO CULE
Episcopo Mandetriensi

2) Odgovor Kardinala Prefekta Sv. Kongregacije "De Propaganda Fide" na čestitku Ordinarija prigodom 50-godišnjice svećeništva.

Sacra Congregatio
"De Propaganda Fide"

Prot.N. 18C/68

Romae, die 12 Januarii 1968.

Exc.me ac Rev.me Domine,

Quae mihi quinquagesimum a suscepto sacerdotio annum amplissima Dei gratia atque misericordia celebranti devotis ac flagrantibus verbis exprompsisti eadem uti sensus genuinae virtutis et sublimis caritatis erga sanctam ac radiantem causam Evangelii pergrate accepi.

Maximum ergo suavissimumque percepi solatium haud sine magna animi mei commotione atque trepitatione litans sacrum jubilate una cum praecipuis missionalis cooperationis repraesentantibus eo ipso die Epiphaniae Domini Nostri, quia spirituales praesentiam omnium Evangelii praeconum ubique gentium Regno Dei dilatando insudantium ita animadverti atque persensi ut in Patriarchali Basilica Ostiensi penes gloriosum Sepulcrum Sancti Pauli Apostoli et Martyris mihi resonare videretur quasi immensus chorus cordium, vocum, precum impetrantium rei missionalis ubique terrarum maiorem usque firmioremque progressionem atque incrementum.

Gratias itaque quam maximas agens ob vota mihi comiter benigneque significata atque orationes Deo porrectas pro mea humili persona praesertimque pro gentium evangelizatione magis in dies provehenda, faustissima quaeque, mea vice, vobis exopto ut Deus Optimus Maximus novo anno mox inchoato vestris inceptis vestrisque conatibus in opere ministerii largiter obsecundet.

Interim, qua par est observantia, subsignor

addictissimus in Domino

G.P. Card. Agagianian, Praef.

Exc.mo ac Rev.mo Domino

D.no PETRO ČULE

Ordinario Mandetriensis

3) Dolazak Nadbiskupa-Koadjutora - Administratora u Sarajevo.

Dne 5. siječnja t. g. preuzv. gospodin Dr. Smiljan-Franjo Čekada, bivši skopski biskup, a novo-imenovani Nadbiskup-Koadjutor i Ap. Upravitelj vrhbosanske nadbiskupije predočio je Vrhb. Nadbiskupu Dru Marku Alaupoviću i vrhbosanskom Kaptolu papinsku Bulu o imenovanju i tim činom preuzeo isključivu upravu nadbiskupije sa svim pravima rezidencijalnih nadbiskupa.

Drugi dan, na Bogojavljenje, 6. siječnja t.g. upravio je svoju prvu poslanicu kleru i vjernicima, javljajući da je preuzeo upravu Nadbiskupije.

U nedjelju, na blagdan sv. Obitelji, 7. siječnja o.g. svečanom pontifikalnom sv. misom u katedralnoj crkvi započeo je svoje djelovanje kao Nadbiskup dijeceze.

Prigom te vanjske svečanosti preuzimanja uprave dijeceze našu je biskupiju zastupao sam mjesni Ordinarij, koji je s drugim biskupima asistirao pontifikalnoj sv. misi Nadbiskupa-Koadjutora u katedrali.

Poslije sv. mise u prostorijama Kaptola za objednjenost prvi je pozdravio Nadbiskupa-Koadjutora i Administratora dijeceze naš Ordinarij. Evocirao je uspomenu, da ga je prvi pozdravio i kao novoposvećenog pomoćnog biskupa blagopok. Nadb. Šariću, te istakao da ga na ovom novom položaju čekaju velike brige i križevi, napose oko obnove sjemeništa.

4) Posjeta Ordinarija republičkim ustanovama.

Prigodom boravka u Sarajevu radi sudjelovanja u vanjskoj svečanosti preuzimanja uprave Nadbiskupije dr. Smiljana-Franje Čekade, nadb. koadjutora preuzvišeni Biskup posjetio je na 8. siječnja t.g. predsjednika skupštine SR BiH gosp. Džemala Bijedića, te predsjednika Izvršnog Vijeća SR BiH gosp. Branka Mikulića i predsjednika republičke vjerske komisije gosp. Milana Škoru. U svim ustanovama Ordinarij je uglavnom razgovarao o lokaciji za katedralnu crkvu u Mostaru.

5) Rekolekcija u centralnom bogosl. sjemeništu u Splitu.

Na poziv splitskog biskupa Dr. Frane Franića naš je Ordinarij u subotu i nedjelju, 28. i 29. siječnja t.g. održao mjesečnu duhovnu obnovu bogoslovima, koji se nalaze u centr. bogosl. sjemeništu u Splitu. Tom prigodom Ordinarij je posebno posjetio dijecezanske bogoslove kao i sjemeništare, koji je nalaze u biskupskom malom sjemeništu.

Na povratku iz Splita posjetio je Biskup franjevački samostan Zaoštrog, gdje je zadržan na objedu zajedno sa splitskim biskupom, koji je te nedjelje dijelio sakrament sv. potvrde u susjednoj župi Drvenik.

6) Sudjelovanje Ordinarija na proslavi sv. Vlahe u Dubrovniku.

Na poziv dubrovačkoga biskupa dr. Severina Perneka sudjelovao je naš Ordinarij u proslavi sv. Vlahe, zaštitnika grada i biskupije Dubrovnik dne 3. i 4. veljače t.g. asistirajući pontifikalnim sv. misama, vesperama i noseći relikvije sv. Vlahe u tradicionalnoj procesiji po gradu.

Za vrijeme dvodnevnog boravka u Dubrovniku Ordinarij je razgovarao s poglavarima biskupskoga sjemeništa o našim djacima, te same sjemeništare u privatnom razgovoru i u kapelici sjemeništa potakao na marljivost i lijepo vladanje u sjemeništu.

7) Osnovana Bačka biskupija.

L'Osservatore Romano dne 28. siječnja t.g. objavio je vijest, da je Sv. Otac dosadašnju apostolsku administraturu Bačku sa sjedištem u Subotici uzdigao u rang dijeceze, a dosadašnjeg Apostolskog Administratora Mons. Matišu Zvekanovića imenovao prvim rezidencijalnim biskupom nove dijeceze.

Svečano proglašenje Dekreta Sv. Stolice i vanjska proslava uzdignuća administrature na stepen dijeceze održat će se na blagdan zaštitnika dijeceze, sv. Pavla, 30. lipnja o. g.

Radujemo se i čestitamo novom rezidencijalnom Biskupu bačke biskupije, te njegovom kleru i vjernicima!

8) Imenovanje Biskupa.

U posljednje vrijeme Sv. Otac imenovao je:

a) Preuzv. gosp. dr. Karmela Zazinovića, dosadašnjeg Apostol. Administratora rezidencijalnim biskupom krčke biskupije. Svečano ustoličenje obavit će se u krčkoj katedrali na Bijelu Nedjelju, 21. 4. t.g.

b) Preuzv. gosp. Mons. Celestina Bezmalinovića, pomoćnog biskupa u Hvaru, biskupom-Koadjutorom s pravom nasljedstva i ujedno Apostolskim Administratorom sede plena hvarske biskupije. Biskup je preuzeo upravu dijeceze na 4. veljače t. g.

c) Dr. Vjekoslava Grmića, prof. dogmatike u Ljubljani i župnika u Vranjskom titularnim biskupom Uchi Maggiore u Africi i pomoćnim biskupom u Mariboru.

Biskupsko posvećenje obavit će Apostol. Delegat Mons. dr. Mario Cagna na Bijelu Nedjelju, dne 21. travnja t. g. u mariborskoj stolnoj crkvi.

Preuzvišenoj gospodi iskreno čestitamo i želimo mnogo Božjeg blagoslova u njihovom pastirskom djelovanju!

9) Redjenje bogoslova.

U kapelici centralnog bogoslovskog sjemeništa u Splitu preuzv.

gosp. dr. Frano Franić podijelio je dne 25. veljače o.g. viši red Subdjakonata trojici naših bogoslova: ČULO FILIPU iz župe Grabovica, ANČIĆ JOSIPU iz župe Kongora i LEVENTIĆ PETRU iz župe Drinovci.

Redjenici su primili sakramenat sv. reda Djakonata na 9. ožujka t.g. u Makarskoj po preuzv. gospodinu dr. Severinu Perneku, dubrovačkom biskupu. Redjenike preporučamo u molitve braće svećenika.

10) U godini vjere -dvije nove župske crkve u Rakitnu.

God. 1845. Rakitno je otcijepljeno od župe Seonica i osnovana je samostalna župa.

Župnici su početno stanovali u slamnatim pušarama kao i vjernici. Kad je jedna takva slamnata župska kuća izgorila, ondašnji župnik fra Rafo Radoš uz obilnu pomoć biskupa fra Andjela Kraljevića i samostana na širokom Brijegu i svojih vjernika napravio je 1869.g. novi župski stan, u kojem je gornji dio preureio za kapelicu, koja će decenijama služiti kao privremena župska crkva.

Povećanjem katoličkoga pučanstva ukazala se potreba, da se u Rakitnu osnuje još jedna župa za vjernike donjega dijela Rakitna, kojima je teško zbog udaljenosti i oštire planinske klime, napose u zimsko doba, ići u Gornje Rakitno na sv. misu i sv. sakramente.

Stoga su vjernici donjeg Rakitna, iz Sutine tražili još iza I svjetskog rata, da se u njihovom kraju osnuje nova župa.

Na svoju ruku, bez vodstva svećenika bili su podigli jednu kuću, koja bi trebala služiti za župski stan.

Blagopokojni biskup o. fra Alojzije Mišić nije mogao kuću primiti za župski stan, nego je dozvolio da se može nešto preurediti i da služi kao filijalna kapelica župe, u kojoj će župnik povremeno služiti sv. misu.

Kad je u gornjem Rakitnu na intervenciju biskupskoga Ordinarijata ondašnji župnik p.o. fra Jure Zlopaša započeo temelje ~~župske crkve~~, stanovnici donjeg dijela Rakitna odbili su suradnju s tim, da će oni sebi praviti novi župski stan, samo neka im se dadne odredjeni plan.

Tražili su kopiju župskoga stana u Drežnici, koji je onih godina bio pokriven, ali mjesto kopije dan im je drugi plan masivne zgrade za župski stan.

Sutinjani su pod vodstvom svoga seoskoga glavarā svi složno uz male iznimke prihvatili se posla i prodavajući svoje volove i komade zemlje za kratko vrijeme pokrili su zgradu bez ikakve pomoći sa strane.

Radovi na izgradnji župske crkve u Poklečanima ^{bili su} obustavljeni su bili zbog rata i poratnih neprilika, a novosagrađena kuća u Sutini dobila je drugu namjenu: najprije je služila kao prostorije mjesnog ureda, a kasnije je preuređena za četverogodišnju osnovnu školu.

Tako je potrajalo skoro dva decenija, dok nije 1962.g. župa Sutinina reaktivirana, dobivši stalnog svećenika.

U zadnje doba priličan broj muškaraca odlazi na sezonske radove u inozemstvo, pa je to pružilo zgodnu prigodu, da se obnovi rad na izgradnji župske crkve u gornjem Rakitnu - Poklečanima.

A i u donjem Rakitnu, Sutini ona privremena, nedovršena kapelica nije se mogla adaptirati za pristojnu župsku crkvu. Stoga je odlučeno da se ta kapelica poruši i na novom mjestu podigne nova župska crkva.

Bivši plan župske crkve u Poklečanima adaptirao je za sadašnje potrebe župe ing. fra Pijo Nuić, a za novu župsku crkvu u Sutini kopiran je plan župske crkve sv. Ante na Pločama, u Brotnju, koji je izradio ing. fra Pijo Nuić.

U godini vjere, u proljeće 1967.g. obe su crkve započete, ozidane, pokrivene i zatvorene.

Tako je bilo moguće da se nova župska crkva u Poklečanima blagoslovi na 18. prosinca 1967.g. Blagoslovio ju je u ime Ordinarija mnogopoštovani O. Provincijal, fra Rufin Šilić. Blagoslovu su prisustvovali svi nekadašnji župnici Rakitna, veći broj drugih župnika i novica s Humca.

A župska crkva sv. Ante u Sutini blagoslovljena je na 3. ožujka 1968.g. U ime spriječenog Ordinarija blagoslovio ju je don Marko Perić, tajnik.

U jednoj i drugoj župi Rakitna veselje i radost vjernika posve je opravdana, jer nakon decenija dobili su lijepe župske crkve.

Rakitno je tim na jedan veoma lijep način obilježilo godinu vjere u svojoj povijesti.

11) Razgovori o lokaciji za katedralnu crkvu u Mostaru.

Uz one razgovore, koje je Ordinarij vodio u Sarajevu s najvišim predstavnicima republičke skupštine, Biskup je također razgovarao i s predstavnicima općinske skupštine u Mostaru u nekoliko navrata o lokaciji za katedralu u Mostaru.

Za sada nema još pozitivnih rezultata tih razgovora, jer urbanistički zavod ostaje i dalje pri ranije ponudjenoj lokaciji na Radničkoj cesti, između gradske mljekare, stovarišta boksita i kolosjeka bivše teretne stanice. Ordinarijat je tu lokaciju odbio kao nepovoljnu za katedralnu crkvu i zatražio od Općine, da pronadje povoljniju lokaciju.

Preporučamo svećenicima u molitve tu stvar, da se jednom povoljno riješi problem lokacije za katedralnu crkvu u Mostaru.

12) Gradjevinska djelatnost na području dijeceze u 1967.g.

Ordinarijat je u božićnom broju "dijecezanskog vjesnika" zatražio od župnika, da početkom 1968.g. uz prepise matica i crkvenih računa podnesu Ordinarijatu pismeni izvještaj o tome:

- a) što se je radilo na crkvenim objektima tokom prošle godine,
- b) što se je uopće iza II svjetskog rata radilo u župi na crkvenim objektima. Ovo zadnje Ordinarijat je tražio radi toga, da bi mogao podnijeti izvještaj Sv. Stolicu u relaciji.

Samo 8 župnika poslalo je djelomični izvještaj o radovima bilo kroz proteklu građansku godinu bilo uopće o radovima iza II svj. rata.

Budući da nemamo potpunog izvještaja o gradjevinskoj djelatnosti kroz proteklu godinu, ne možemo objaviti za sada što je učinjeno na tom području u dijecezi, nego ponovno molimo župnike, da bi do Uskrsa dostavili izvještaj o jednoj i drugoj točki, kako bi se moglo sastaviti potrebni izvještaj za Sv. Stolicu i unijeti radove na župama u dijecezansku kroniku.

13) Statistički izvještaj o župi.

Za 1966. godinu nisu poslale 3 župe. Za 1967.g. do 1. ožujka poslalo je 34 župe.

Župnik iz Blagaja uz uredno popunjeni formular dodao je još detaljniji izvještaj o socijalnoj strukturi katolika na području svoje župe po pojedinim selima i zaseocima. Tako u dodatnom statističkom izvještaju naveo je: broj domaćinstava po selima; broj muških i ženskih; broj radnika u domovini, izvan domovine; broj penzionera; broj djaka: osmogodišnja škola u župi, viša osnovna škola u Mostaru, škola učenika u privredi u Mostaru; broj bolesnika u župi; broj siromaha, vojnika, pretplatnika katoličke štampe, trećoredaca. Napominjemo da se svi ovi podatci specificiraju po selima i zaseocima.

Župnik nije ostao kod iznošenja brojeva, nego je u izvještaju pokušao analizirati neke pojave i činjenice u župi, kao na pr. pohod nedjeljne sv. mise, katehizaciju djece, te ujedno iznosi neke prijedloge, koje drži korisnim da bi se vjerski život dijasporske župe učvrstio i podigao.

Ne tvrdimo, da je župnik potpuno upoznao stanje svoje župe tim što je skupio dosta statističkih podataka o župi, ali mislimo, kad bi svi naši župnici imali slične podatke o svojim župama, onda bi i oni sami mogli bolje organizirati pastvu, a njihovi nasljednici imali bi vrijedne podatke i ne bi morali početi "ab ovo" vršeci novi popis, što je vjernicima donekle odiozno, a za svećenika golem posao, koji iziskuje mnogo vremena, a koje bi vrijeme mogao svećenik upotrijebiti u druge pastoralne svrhe.

Ne zaboravimo riječi Pija XII.: Treba jasno vidjeti, da bi se moglo djelotvorno raditi!". -Exempla trahunt!

14) Jesenski koronski sastanak u svjetlu statističkih podataka.

Ordinarijat je okružnicom br. 297/67 od 6. ožujka 1967.g. odredio dvije teme za jesenski koronski pastoralni sastanak:

- 1) o svećeničkom celibatu - tema, koja se odnosi na naš svećenički život i
- 2) pastorizacija sezonskih radnika, koji se samo o Božiću vraćaju svojim kućama - veoma urgentna i značajna pastoralna tema.

Ne ulazeći u analizu pojedinih obradbi jedne i druge teme, iznosimo nekoliko brojčanih podataka na temelju uvida u radnje, koje su Dekani dostavili Ordinarijatu.

1) Na početku listopada 1967.g. bilo je u pastvi u dijecezi 57 svećenika jednoga i drugoga klera, koji su bili po dijecezanskim propisima dužni pismeno obraditi predložene teme.

2) Ordinarijat je primio: a) 39 radnji o sveć. celibatu i
b) 41 radnju o pastorizaciji radnika.

3) Od predanih radnja:

a) I teme: pisano strojem: 21, rukopisom 18
b) II " : " " 23, " 18

4) Od onih radnja, koje su pisane strojem:

a) I teme: 1) na 1 stranici 1
2) do 3 stranice (s proredom ili bez) 12
3) preko 3 stranice 8

b) II teme: 1) na 1 stranici 16
2) do 3 stranice 7
3) preko 3 stranice -

5) Od onih radnja, koje su pisane rukom:

a) I teme: 1) do 2 stranice 5
2) do 4 stranice 10
3) preko 5 str. 3

II teme: 1) do 2 stranice 13
2) do 4 stranice 5
3) preko 5 str. -

6) U I temi o svećeničkom celibatu:

a) Navode Sv. Pismo: doslovno 20, po smislu 7
b) crkvene oce, sabore, teologe 18
c) enciklike Papa do II Vat. Sabora
/Pijo X - Ivan XXIII/ 9
d) encikliku Pape Pavla VI o
svećeničkom celibatu 21

7) Napomene:

a) Jedan dekanat nije dostavio radnje korone do 1. III 1968.
b) Ordinarijat nije primio 18 radnji o I temi, i 16 radnji o

II temi.

c) Dvojica svećenika uzeli su kopije radnje, koju su drugi napisali strojem, i to predali kao svoje radnje.

d) Ima nekoliko radnja o I temi, koje su lijepo i opširno obrađene. Ipak veći je broj onih radnja, koje su na brzinu i površno napisane. Neki su svećenici jednostavno odgovarali na one podnaslove I teme kao u školi na postavljena pitanja s jednom ili dvije rečenice. Neki su uz pojedina pitanja stavili upitnik!

e) Zabrinjava činjenica, da tek oko 20 svećenika navodi bilo po smislu ili doslovno najnoviju encikliku Pape Pavla VI o svećeničkom celibatu. Enciklika je prevedena na hrvatski i izašla u nakladi izdanja "Dokumenti", što izdaje hrv. književno društvo sv. Ćirila i Metoda u Zagrebu. Znači li to, da oni drugi uopće nisu pročitali tu encikliku, ili barem nisu se poslužili tim dokumentom crkvenog naučiteljstva u obradbi teme? Ordinarijat je predložio temu o svećeničkom celibatu s nakanom, da potakne svećenike, da pročituju i prouče tu najnoviju encikliku Sv. Oca.

f) Naročito površno obrađena je druga tema. Ima veći broj radnja, koje su napisane strojem na 1/4 stranice, ili na 1/2 stranice pisane rukom. Jedan je mlađi svećenik napisao samo 2 rečenice - ne mnogo proširene - i to predao kao svoju koronsku radnju.

Željeli bismo, da sve svećenici imaju zapažanje nad svojim podacima i napomenama!

15) Raspored duhovnih vježbi u Opatiji.

U godini 1968. održat će se u Rezidenciji Družbe Isusove u Opatiji, Rakovčeva br. 12 tečajevi duhovnih vježbi za svećenike ovim redom:

Rujan: 9 - 13 i 23 - 27

Listopad: 7 - 11 i 21 - 25

Studenj: 4 - 8

Ako se prijavi dovoljan broj svećenika, moći će se duhovne vježbe organizirati i u drugo doba godine.

Učesnici tečaja sa sobom donose osobne potrepštine. Naknada za troškove iznosi 100 ND.

Prijavu za sudjelovanje u duhovnim vježbama treba poslati barem deset dana prije početka tečaja. Prijave se šalju na gore označenu adresu.

16) Karta Palestine.

Nadbiskupski Ordinarijat u Zadru namjerava izdati kartu Palestine za vjeronaučnu obuku u bojama, veličine 65 - 95. Cijena će ovisiti o broju interesanata, a predviđa se oko 10 ND.

Tko želi nabaviti tu kartu - a poželjno bi bilo da to nabavi svaka župa za svoju katehetsku dvoranu, odnosno za predavanje vjeronauka djeci - neka se do Uskrsa prijavi kancelariji Ordinarijata, da bi mogli iz Zadra naručiti potrebnu količinu karte.

17) Zamoljeni smo, da preporučimo:

a) Dr. Čedomil Čekada: "Crkva, svećenstvo i svećenici" s podnaslovom: Kome ćemo ići, Gospodine, u Tebe su riječi vječnoga života. Djakovo, 1967. str. 222. Cijena 650 st. din. Može se naručiti kod župskog ureda Donje Hrasno, zp. Brštanica, Hercegovina.

Slovenski časopis "Cerkev v sedanjem svetu", br. 3-4, 1968.g. u recenziji o toj knjizi među ostalim donosi i ovo: Vrijedno je da su njegovi (dra Čekade) prijatelji i štovatelji odlučili da u posebnoj knjizi izdaju duboke misli, koje je Čekada o svećeničkom liku napisao u naše dane u listu "Djelo i čovjek Djakovačke biskupije". Sami naslovi u knjizi govore nam, kako je ta knjiga za svećenika naših dana neiscrpni poklad razmišljanja, za propovijedi, a prije svega za ispit svoje vlastite savjesti... Čekadina je knjiga suvremena za svećenika naših dana s više razloga: ona mu tumači sadašnje stanje, rješava probleme naših dana, slika lik svećenika za ovo vrijeme, upozorava na moderne opasnosti. Suvremena je i stoga, jer crpi svoje misli iz vječno suvremenog Evandjelja i vječno svježe tradicije Crkve...

b) Carlo Braga C.M. "Cbred sv. mise" Preveo dr. Josip Salač, a izdalo hrv. književno društvo sv. Ćirila i Metoda. Cijena 10 ND. Knjiga je sastavljena u preglednom obliku prema najnovijim propisima liturgijske obnove. Svećenicima će to biti od velike koristi za dolično vršenje sv. liturgije.

c) Dr. Ivan Pavić, "Radosna vijest" - VI izdanje "Malog katekizma" s pripravom na sv. ispovijed, pričest i potvrdu.

Isti auktor, "Knjiga o Božjem narodu" - Biblijsko-katehetski priručnik za mladež IV i V razreda i dalje.

Jednu i drugu knjigu toplo preporučujemo, a naručuje se kod: Istarsko književno društvo sv. Ćirila i Metoda, Pazin, Gupčeva, br. 12, Istra

d) Mons. Ivan Vlašić, "Iz Božje riznice", zbirka primjera iz života s praktičnom aplikacijom. Korisno za propovjednike. Cijena 850 st. din. Ukusan tisak, str. 236. Naručuje se kod uprave "Veritas", Zagreb, Pavle Miškina, 31.

e) Dr. Djuro Gračanin, "Temelji govorništva", Zagreb, 1968.g. Cijena 20 ND. Naručuje se: Dr. D. Gračanin, Zagreb, pp. 885.

f) O. dr. fra Jeronim Šetka, Fatimske poruke Majke Božje. Pisano laganim stilom, zgodno štivo za svibanjske pobožnosti. Cijena 3 ND, naručuje se kod uprave lista "Marija", Split, Bulatova poljana br. 3.

Broj: 486/68.

USKRSNA ČESTITKA ORDINARIJA

U godini vjere treba da sa osjećajem posebne pobožnosti proslavimo Uskrs. Jer na uskrsnuću Gospodinovu temelji se naša kršćanska vjera. Svojim uskrsnućem od mrtvih Krist je naime bjelodano pred nebom i zemljom dokazao, da je gospodar života i smrti, da je pravi Sin Božji, i prema tome, da je njegova nauka čista i potpuna Božja istina.

S vjerom u uskrsnuće Sina Božjega mi povezujemo i čvrsto pouzdanje da će uskrsli Sin Božji, naš Spasitelj Isus Krist, i nas jednom dignuti iz grobova i uvesti u neprolazno kraljevstvo slave svoje.

Stoga se mi toliko veselimo i radujemo Uskrsu, jer je Uskrs zalog konačne pobjede života nad smrću, milosti nad grijehom, dobra nad zlom.

Ali da i sami postanemo uistinu dionici te veličanstvene Kristove pobjede, treba da se s uskrsnulim Kristom i sami duhovno obnovimo i na novi život ustanemo.

U ovoj godini vjere naša se biskupija u vanjskom pogledu mnogo obnovila. Sagradjeno je novih crkava ili se otpočelo graditi u ovoj jednoj godini više nego prije možda i u 50 godina. Ako nastavimo s ovim poletom, ubrzo ne će biti kod nas nijedne župe bez lijepe i dobro opremljene crkve. Bogu hvala!

Ali s ovom vanjskom obnovom naše biskupije mora usporediti i naša nutarnja duhovna obnova. Trebamo se otresti grijeha i otpočeti rat sa svojim manama i zlim sklonostima. Trebamo uznastojati, da svaki dan sve točnije vršimo Božje i crkvene zapovijedi. Osobito treba da razvijamo u svom srcu i u svom životu duh ljubavi prema Bogu i duh međusobne ljubavi. Jer su svi ljudi po zaslugama uskrsnuloga Spasitelja postali djeca Božja. Ako uistinu ljubimo Boga, moramo ljubiti i svoga bližnjega, a to je svaki čovjek bez obzira na vjeru i narodnost. Kako naime piše sv. Ivan apostol, Krist je nama donio s neba tu poruku, da "ljubimo jedan drugoga" (1 Iv, 3, 11), i to "ne riječju i jezikom, nego djelom i iskreno" (1 Iv, 3, 18).

Pa želeći da taj duh prave Kristove ljubavi prožme čitavo naše biće, svima želim od srca

SRETAN I BLAGOSLOVLJEN USKRS!

Mostar, dne 21. ožujka 1968.

+ P e t a r, biskup

Napomena: Čestitku Ordinarija pročitati vjernicima s oltara na pučkoj sv. misi na blagdan Uskrsa!

Biskupski ordinarijat u Mostaru

Broj: 470-4868

Obilježeno 27 III 1968

Ordinarijat
Dijecesanski
vjesnik
Ukr. 19689

USKRSNA ČESTITKA ORDINARIJA

U godini vjere treba da sa osjećajem posebne pobožnosti proslavimo Uskrs. Jer na uskrsnuću Gospodinovu temelji se naša kršćanska vjera. Svojim uskrsnućem ođ mrtvih Krist je naime bjelodano pred nebom i zemljom dokazao, da je gospodar života i smrti, da je pravi Sin Božji, i prema tome, da je njegova nauka čista i potpuna Božja istina.

S vjerom u uskrsnuće Sina Božjega mi povezujemo i čvrsto pouzdanje, da će uskrsli Sin Božji, naš Spasitelj Isus Krist, i nas jednom dignuti iz grobova i uvesti u neprolazno kraljevstvo slave svoje.

Stoga se mi ~~toliko veselimo~~ i radujemo Uskrsu, jer je Uskrs zalog konačne pobjede života nad smrću, milosti nad grijehom, dobra nad zlom.

Ali da i sami postanemo uistinu dionici te veličanstvene Kristove pobjede, treba da se s uskrslim Kristom i sami duhovno obnovimo i na novi život ustanemo.

U ovoj godini vjere naša se biskupija u vanjskom pogledu mnogo obnovila. Sagrađeno je novih crkava ili se otpočelo graditi u ovoj jednoj godini ~~ix~~ više nego prije možda i u 50 godina. Ako nastavimo s ovim poletom, ubrzo ne će biti kod nas nijedne župe bez lijepe i dobro opremljene crkve. Bogu hvala!

Ali s ovom vanjskom obnovom naše biskupije mora usporediti i naša nutarnja duhovna obnova. Trebamo se otresti grijeha, i otpočeti rat sa svojim manama i zlim sklonostima. Trebamo uznastojati, da svaki dan sve ~~ve~~ točnije vršimo Božje i crkvene zapovijedi. Osobito treba da razvijamo u svom srcu i u svom životu duh ljubavi prema Bogu i duh međusobne ljubavi. Jer su svi ljudi po zaslugama uskrsnuloga Spasitelja postali djeca Božja. Ako uistinu ljubimo Boga, moramo ljubiti i svoga bližnjega, a to je svaki čovjek bez obzira na vjeru i narodnost. Kako naime piše sv. Ivan apostol, Krist je nama donio s neba tu poruku, da "ljubimo jedan drugoga" /1 Iv, 3, 11/, i to ne riječju i jezikom, nego djelom i iskreno" /1 Iv, 3, 18/.

Pa želeći ~~da~~ taj duh prave Kristove ljubavi prožme čitavo naše biće, svima želim od srca

SRETAN I BLAGOSLOVLJEN USKRS!

Mostar, dne 21. ožujka 1968.

+ P e t a r , biskup

DIJECEZANSKI VJESNIK

/OKRUŽNICE I SLUŽBENE OBAVIJESTI/

BISKUPSKOGA ORDINARIJATA U MOSTARU

Broj: 1000/68.

ISPOVIJEST VJERE BOŽJEGA NARODA

Prigodom svečanog završetka "Godine Vjere", 30. lipnja ove godine pred Vatikanskom Bazilikom u prisustvu velikoga broja kardinala, biskupa, svećenika, redovnika i redovnica te velikog mnoštva vjernog puka Sv. Otac Pavao VI održao je kraći uvodni nagovor i po tom SVEČANO IZGOVORIO ISPOVIJEST VJERE BOŽJEGA NARODA.

Radi izvanredne važnosti te svečane ispovijesti vjere Pape Pavla VI za ovo naše nemirno i nesigurno doba Sv. Stolica želi da tu ispovijest vjere ponove i svečano polože i vjernici čitave katoličke Crkve.

Mnogi su Biskupi već prihvatili tu želju Sv. Stolice i dali upute župnicima, kako će to najzgodnije obaviti tokom ove godine.

I naša se dijeceza spremno i rado odazivlje pozivu Sv. Stolice. Želimo da u svim župama i crkvama naše biskupije na blagdan Krista Kralja ove godine vjernici predvodjeni svojim župnicima svečano ponove i polože ispovijest vjere, kako ju je u ime Božjeg naroda izgovorio Papa Pavao VI.

Radi toga u privitku dostavljamo svim župskim uredima u prijevodu tekst ispovijesti vjere Pape Pavla VI s njegovim uvodnim nagovorom.

Pozivamo sve naše župnike, da najprije oni sami prostudiraju i promeditiraju tekst same ispovijesti vjere, te da tokom mjeseca listopada na najprikladniji način pripreme svoje vjernike na svečani čin polaganja te ispovijesti. Poželjno bi bilo da barem kroz dvije nedjelje u propovijedi protumače vjernicima sadržaj ispovijesti vjere i tako ih pripreme za dan, kad će zajednički u crkvi obaviti čin ispovijesti vjere.

Na sam blagdan Krista Kralja mjesto uobičajene propovijedi uz kratki uvod imaju župnici predmoliti ISPOVIJEST VJERE glasno, jasno, razgovjetno, da vjernici mogu svaku riječ pratiti, razumjeti i duhom opetovati. Poslije toga neka vjernici zajednički otpjevaju koju prikladnu pjesmu, i po tom s posebnom pobožnošću, oduševljenjem svi zajednički izmole ili otpjevaju uobičajeno nicejsko-carigradsko vjerovanje i nastave sudjelovati u sv. misi.

Na koncu sv. mise iza obavljene posvete Presv. Srcu Isusovu, kako stoji u Direktoriju, neka se s vjernicima izmoli 1 Očenaš, Zdravo Marijo i Slava Ocu za dug život i zdravlje Sv. Oca Pape Pavla VI.

Mostar, dne 24. rujna 1968.

+ P e t a r, biskup

Broj: 1001/68.

PORUKA PAPE PAVLA VI SVEĆENICIMA

Na dan završetka proslave 1900-godišnjice mučeničke smrti Sv. Apostola Petra i Pavla i "Godine Vjere", 30. lipnja t.g. posebnu pažnju i ljubav očitovao je Sv. Otac prema svojim svećenicima upravivši im očinsku poruku.

Tekst poruke u prijevodu dostavljamo uz ovaj broj dijecezanskog vjesnika svim našim svećenicima i župnicima.

Nadamo se i očekujemo da će poruku svi svećenici sa sinovskom odanošću primiti i o njoj s velikom duhovnom korišću razmišljati.

Preporučamo da ona bude predmetom mjesečnih rekolekcija naših svećenika.

Mostar, dne 24. rujna 1968.

+ P e t a r, biskup

Broj: 1002/68.

ENCIKLIKA "HUMANAE VITAE"

Sv. Otac Pavao VI. dne 25. srpnja o.g. objavio je encikliku o ispravnoj regulaciji poroda, koja počinje riječima "HUMANAE VITAE", a koju smo dugo i s napetošću očekivali. Sv. Otac zauzeo je čvrst stav braneći principe naravnog moralnog zakona i tradicionalnu nauku Crkve. On se je nekima time zamjerio i izazvao razne kritike, pa i kod nekih liberalnijih katoličkih krugova. Ali ništa zato! Božji zakon treba naviještati ne obazirući se na proizvoljna ljudska mišljenja.

Enciklika je izašla u hrvatskom prijevodu u izdanjima "Kršćanska sadašnjost", u seriji "Dokumenti", pod br. 18 i može se nabaviti ili izravno od izdavača /Kršćanska sadašnjost, Zagreb, Marulićev trg br. 14/ ili kod hrv. književnog društva sv. Ćirila i Metoda, Zagreb, Tomislavov trg br. 21, ili preko njihove knjižare, Zagreb, Kaptol 29.

Preporučamo svećenicima da temeljito prostudiraju taj najnoviji dokumenat naučavanja Sv. Oca Pavla VI, pa neka ga jasno, u cijelosti, na delikatan način tumače svojim vjernicima, napose u staleškim nagovorima ili propovijedima.

Trebamo sa svom odlučnošću braniti načela Sv. Crkve na području ljubavi i bračnoga života. Ali imajmo i razumijevanja i samilosti s ljudskom slabosti. No uza sve to budimo u načelima čvrsti i nepokolebivi držeći se direktiva Sv. Oca, koje svi mi treba da primimo sa sinovskom odanošću i savršenom poslušnošću.

Budući da danas upravo bjesni poplava nečistoće u svijetu, potrebno je da mi svećenici svijetlimo primjerom neporočnog života. Moramo izbjegavati sve što bi moglo baciti i najmanju sjenu na našu svećeničku čistoću. Budimo stoga oprezni i taktični prigodom ispovijedanja vjernika quoad sextum. Sv. Kongregacija S. Officii izdala je 16.V. 1943.g. "normae quaedam de agendi ratione confessariorum circa VI Decalogi Praeceptum". Tekst tih normi i upute našeg Episkopata izdale su biskupske konferencije u Zagrebu 20. rujna 1960. godine u brošuri pod naslovom: "Sacerdos - educator castitatis. Instructio ad exclusivum usum cleri". Preporučamo našim svećenicima i župnicima da češće uzmu u ruke tu instrukciju i da se drže tamo navedenih uputa, dok ne dobijemo nove i potpunije norme, koje će, kako očekujemo, izdati nadležna Kongregacija i biskupske konferencije u vezi s novom enciklikom Pape Pavla VI.

Mostar, dne 24. rujna 1968.

+ P e t a r, biskup

Broj: 1003/68.

MISNI KANON NA HRVATSKOM JEZIKU

U drugoj Instrukciji za provedbu Liturgijske Konstitucije od 4. svibnja 1967.g. toč. 28 predviđeno je da biskupske konferencije mogu odrediti, da se u misama koje se celebriraju uz aktivno sudjelovanje vjernika MISNI KANON može govoriti na narodnom jeziku.

U vezi s tim biskupska konferencija našega Episkopata na svojem plenarnom zasjedanju 18. lipnja o.g. odobrila je hrvatski prijevod Misnog Kanona.

Vijeće za provedbu liturgijske Konstitucije potvrdilo je taj prijevod svojim dekretom br. A-227/68 od 27.VI. o.g.

¹ Prijevod Kanona s notama jednostavnog i svečanog napjeva tiskan je u nakladi bisk. konferencija, a svećenici - župnici mogu ga dobiti u kancelariji Ordinarijata uz cijenu od 5 ND na teret crkvene blagajne po jednom primjerku.

Prijevozom se mogu župnici služiti odmah čim dobiju tekst.

Napominjemo da je upotreba narodnog jezika u liturgiji fakultativna, a ne obvezatna, i to samo za mise koje se služe uz aktivno sudjelovanje vjernika. To vrijedi i za Misni Kanon. Pastoralni će razlozi većinom savjetovati upotrebu hrvatskoga jezika radi sudjelovanja vjernika. U tim Misama dopušteno je Kanon recitirati glasno, odnosno pjevati. Za Mise koje se celebriraju privatim (bez aktivnog učesća vjernika) i nadalje ostaje na snazi obveza latinskoga jezika. Prisustvo malog broja pobožnih žena ne smatra se dovoljnim razlogom, da se Misa služi narodnim jezikom. Potrebna je veća skupina vjernika.

Mostar, dne 24. rujna 1968.

+ P e t a r, biskup

Broj: 1004/68.

MISIJSKA NEDJELJA

Kao i prošlih godina tako i ove na misijsku nedjelju, 20. listopada treba održati propovijed o misijama, i na drugi prikladan način oduševljivati vjernike za misijsku ideju, napose o tome govoriti mladeži u katehizaciji.

U propovijedi na misijsku nedjelju treba posebno naglasiti nauku II Vat. Sabora, da su svi kršćani dužni na svoj način sudjelovati u misijskom radu Crkve. Napose molitvom, žrtvom i novčanim doprinosima. Sve što se bilo na koji način skupi u crkvi na misijski dan, po odredbi Sv. Stolice, ide za misijske potrebe.

Mostar, dne 24. rujna 1968.

+ P e t a r, biskup

Broj: 1005/68.

TAVELIČEV DAN

Vicepostulatura bl. Nikole Tavelića zamolila je Ordinarijat da preporuči župnicima, da se i ove godine proslavi Tavelićev dan na način, kako je to bilo preporučeno prijašnjih godina.

Neka se preko sv. mise u nedjelju iza 14. studenoga skupi izvanredna milostinja pored redovitih i pošalje za troškove bilo izravno Vicepostulaturi ili Ordinarijatu, koji će onda predati Vicepostulaturi u Zagreb.

Mostar, dne 24. rujna 1968.

+ P e t a r, biskup

Broj: 1006/68.

MISA U GRUDAMA, CRNČU I MOST. GRACU

Misteriozni "misionari" služili su pučku misu na Malu Gospu, 8. rujna t.g. u Grudama, Crnču i Mostarskom Gracu, a u Grudama još i ranije na Veliku Gospu, 15. kolovoza.

Sve tri ove župe odbile su da prime župnike, koje im je Ordinarijat poslao. Zbog ove neposlušnosti Ordinarijat je strogo zabranio neovlaštenim svećenicima, da u tim župama govore svete mise.

Ako je unatoč stroge i apodiktične zabrane Ordinarijata netko tamo služio sv. misu, počinio je svetogrdje.

Tko su ti misteriozni "misionari", koji bezakonje vrše, Ordinarijatu nije poznato.

Ukoliko su oni do sada imali bilo kakvu duhovnu vlast od ovoga Ordinarijata, ta im se vlast ovim oduzima. Ukoliko nisu imali takve vlasti, ne će je moći ni ubuduće dobiti, ukoliko Ordinarijat izričito protivno ne odluči. Iz zabune podjeljena jurisdikcija bez ove derogatorne odluke ne bi vrijedila.

Ipsa facto gube jurisdikciju na području naše biskupije svi oni svećenici, koji bi pozitivno pomagali ove "misteriozne misionare" u ovoj stvari.

Mostar, dne 24. rujna 1968.

+ P e t a r, biskup

Broj: 1007/68.

OSVRT NA DOGADJAJE ZADNJIH MJESECI

Žalosni događaji, koji su se zadnjih mjeseci dogodili među našim vjernicima u Hercegovini jasno su pokazali, da među nama ima elemenata s vrlo slabom katoličkom svijesti. Upravo je iznenadila neposlušnost i otvorena pobuna protiv odluka Svete Stolice i ovoga Ordinarijata. Velika većina vjernika dakako osudjuje ove nemile pojave, ali će one ipak nanijeti veliku štetu dobrom glasu katoličke Hercegovine.

Što se valjda nikad prije nije dogodilo, i Biskup je u dva maha bio izložen napadaju nekolicine buntovnika. Kao nasljednik Apostola Biskup dakako mora biti uvijek na to spreman. Nije uzalud pisao sv. Pavao o sebi i o drugim Apostolima: "Vrijedjaju nas... progone nas.... ocrnjuju nas" (I Kor. 4, 12). I to su sv. Pavao i drugi Apostoli podnosili ne samo od strane pogana!

Svaki atak na Biskupa ujedno je atak i na svećenike. Toga bi trebali da budu svjesni svi naši svećenici, dijecezanski i redovnički. II Vat. Sabor svečano uči: "Omnes quidem presbyteri sive dioecesani sive religiosi, unum sacerdotium Christi cum Episcopo participant et exercent, ideoque Ordinis episcopalis providi cooperatores constituuntur... quare unum constituunt presbyterium atque unam familiam, cujus pater est Episcopus"/Decretum de past. Ep. munere, n. 28/.

Pozivamo sve naše svećenike i župnike, da prikazuju svoje molitve i žrtve Svevišnjem Bogu, da se što prije ukloni sablazan i srede prilike u našoj biskupiji.

Mostar, dne 24. rujna 1968.

+ P e t a r, biskup

Broj: 1008/68.

Z B I R K A O P R O S T A

U Apostolskoj Konstituciji "Indulgentiarum doctrina" bilo je predvidjeno u čl. 13 da se ima zbirka oprosta iznova pregledati, a s oprostima obdaruje samo glavne molitve i glavna djela pobožnosti.

Prema uputama Sv. Oca izdala je Sveta Penitencijarija dne 29.VI. 1968. novu zbirku oprosta / ENCHRIDION INDULGENTIARUM/. Ta nova zbirka jednostavnija je i mnogo kraća od prijašnje. Mnoge molitve i dobra djela unesene su u opće oproste: sastavljači su htjeli izbjeći ponavljanje formula nastojeći da zbirkom postignu glavnu svrhu, t.j. da potaknu vjernike sa oprostima na duh molitve i pokore, na vršenje kreposti vjere, ufanja i ljubavi.

Zbirka najprije navodi sadašnje propise o oprostima na temelju navedene Konstitucije i kanonskih propisa. Iza toga donosi na prvom mjestu Opće Oproste, koji potiču vjernike na kršćanski život i duh ljubavi, a zatim popis oprosta za pojedine molitve. Navedene su samo one molitve, koje su odavna u upotrebi. Većina je od njih uključena u opće oproste.

Opći oprosti

1) Djelomični oprost /Nepotpnui/ dobiva vjernik koji u vršenju svojih dužnosti i podnošenju životnih teškoća u poniznom pouzdanju digne duh Bogu, i doda - makar u sebi - koji pobožni uzdah.

Podjeljivanjem toga oprosta želi Crkva vjernike sjetiti na Kristovu zapovijed: "Treba uvijek moliti i ne prestajati". Isto tako želi ih potaći, da svoje dužnosti vrše sjedinjeni s Kristom.

2) Djelomični oprost dobiva vjernik, koji u duhu vjere iz milosrdja nešto učini ili nešto od svoga daruje braći, koja su u potrebi.

Ovaj oprost potiče vjernike na djela ljubavi prema braći, kojima je potrebno duhovno (utjeha, pouka, itd.) ili tjelesno milosrdje.

3) Djelomični oprost dobiva vjernik, koji se u duhu pokore dragovaljno odreče dozvoljenih stvari (užitaka), koje voli.

Oprost potiče vjernike na samozataju, na nasljedovanje Krista u patnji. Samozataja je još vrednija, ako je spojena sa djelima ljubavi. Riječ je sv. Leona Velikog: "Tko se čega odreče, tko posti, neka da za hranu ubogima".

Posebne molitve spojene s oprostima:

A) P o t p u n i o p r o s t možemo dobiti:

- 1) Ako se barem pola sata klanjamo Presvetom,
- 2) ako barem pola sata čitamo sv. Pismo,
- 3) ako obavimo Put križa,
- 4) ako izmolimo u crkvi ili u obitelji dio Gospine krunice,
- 5) ako pobožno primimo preko radija Papin blagoslov,
- 6) ako u dane od 1. do 10. studenoga pobožno pohodimo groblje, te barem u srcu, molimo za pokojne, možemo svaki dan dobiti potpuni oprost, koji se može namijeniti za duše u čistilištu,
- 7) na Veliki Petak, ako pobožno prisustvujemo kod bogoslužja čašćenja Križa i križ poljubimo,
- 8) ako smo tri dana obavljali duhovne vježbe,
- 9) na koncu misija, ako smo poslušali nekoliko propovijedi,

- 10) na dan prve sv. pričesti prvopričesnici i svi prisutni,
- 11) na dan svečane Mlade Mise mladoćmisnik i svi prisutni,
- 12) svećenik jubilarac na dan svoje srebrne, zlatne ili biserne Mise, - ako obnovi odluku da će savjesno izvršivati dužnosti svoga zvanja; svi vjernici koji prisustvuju jubilejskoj misi,
- 13) ako pohodimo župsku crkvu na dan titulara; ako pohodimo župsku crkvu na dan 2. kolovoza / moramo još izmoliti Očenaš i Vjerovanje/,
- 14) na Dušni dan u s v i m crkvama, ali samo za duše u čistilištu.

Opaska. Za dobivanje potpunog oprosta potrebno je, da izvršimo propisano djelo (molitva, pohod crkve); - da ispunimo tri opća uvjeta: ispovijed, pričest, molitva na Papinu nakanu (barem jedan Očenaš, Zdravo Marijo i l i koju drugu molitvu); - da nemamo (aktualne) sklonosti na nikakav grijeh.

Dnevno možemo dobiti s a m o jedan potpuni oprost.

B) - D j e l o m i č n i m o p r o s t o m

obdarene su slijedeće najvažnije molitve i djela:

- Andjeo Gospodnji, Kraljice neba, raduj se,
- Vjerovanje apostolsko ili misno,
- čitanje sv. Pisma, ako ga čitamo s čašćenjem kao Božju riječ, za duhovno štivo,
- ako probudimo vjeru, ufanje i ljubav i molimo pokajanje,
- ako pobožno poslušamo propovijed,
- ako poučavamo ili slušamo vjeronauk,
- ako se prekrižimo,
- ako izmolimo psalam 119 (iz dubine) ili psalam 150 (Smiluj mi se Bože),
- ako obavimo devetnicu pred Božić, Duhove, ili blagdan Neoskvrnjenog Začeca B.D.M.
- nakon duhovne pričesti,
- Dušo Kristova...
- Evo, moj dobri i preslatki Isuse /Potpuni oprost: ako tu molitvu molimo iza pričesti, u korizmi, petkom i to pred raspelom/,
- Pokoj vječni daruj im Gospodine,
- K tebi se, o sv. Josipe, utječemo,
- kojegod odobrene litanije,
- Magnificat,
- Mali oficij B.D.M. ili Srca Isusova,
- Adoro te devote,
- odobrene molitve za svećenička ili redovnička zvanja,
- odobrena molitva svecu (na pr. misna) na njegov dan,
- o sacrum convivium,
- pod tvoju obranu (Gospina), - Spomeni se, -Zdravo Kraljice,
- obnova krsnog zavjeta (Potpun oprost na Vigiliju Velike Subote i na godišnjicu krštenja),
- Razmatranje,
- Veni Creator Spiritus (Potpun oprost za javno moljenje na Novu Godinu i Duhove), - Veni sancte Spiritus,
- svaki pohod Presvetoga Otajstva (Potpun oprost, ako klanjanje traje pola sata),
- Tebe Boga hvalimo (Potpuni oprost za javno moljenje na koncu godine).

O oprostima, koji potiču vjernike na kreposno življenje i na djela milosrdja, treba vjernike, i sistematski i prigodimice poučavati.

Korisno će biti za njih, ako im se u ispovijedi nalaže kao pokora djela i molitve, skopčane s oprostima.

/ Prednje donosimo prema raspisu nadb. Ordinarijata Vrhbosanskog, br. 1853/68 od 23. kolovoza 1968.g./

Mostar, dne 24. rujna 1968.

+ P e t a r, biskup

Broj: 1009/68.

100-GODIŠNJICA HRV. KNJIŽEV. DRUŠTVA
SV. ĆIRILA I METODA

Hrvatsko književno društvo - nekoć sv. Jeronima - sada sv. Ćirila i Metoda proslavilo je ove godine svoju 100-godišnjicu opstanka i djelovanja u našem hrvatskom narodu.

Tom prigodom naši su Biskupi uputili zajedničko pismo svim vjernicima u našoj domovini.

Kad župnici prime to pismo naših Biskupa neka ga prve slobodne nedjelje pročitaju vjernicima s oltara, ili njegov sadržaj u glavnim crtama iznesu vjernicima te ih potaknu da čitaju i šire katoličku štampu, napose ona izdanja, koje izdaje gore navedeno društvo.

Spomenuto je društvo prigodom svoje prve 100-godišnjice izdalo sadržajem vrlo bogat zbornik pod naslovom "Marulićev Zbornik". Takodjer pokreću hrvatsku književnu reviju pod naslovom "Marulić". Prvi bi broj trebao izaći ove jeseni.

Preporučamo našim svećenicima i župnicima, da sami čitaju i šire izdanja hrv. književnog društva sv. Ćirila i Metoda.

Mostar, dne 24. rujna 1968.

+ P e t a r, biskup

Broj: 1010/68.

O b a v i j e s t i - dijecezanska kronika

1) Blagoslov temeljnog kamena župske crkve u Šipovača-Vojnići.

Na Bijelu nedjelju, dne 21. travnja o.g. dijecezanski Biskup blagoslovio je temeljni kamen nove župske crkve Presv. Srca Isusova u župi Šipovača-Vojnići. Blagoslovu su prisustvovali okolni župnici sa svojim narodom. Sv. misu na temeljima crkve služio je preuzvišeni Biskup i održao prigodnu propovijed. Plan crkve je isti kao u župi Gradina, Brotnjo. Želimo da vjernici župe pod vodstvom svojega župnika što prije i složno dograđe crkvu i stave je pod krov, da bi mogli bez obzira na loše vrijeme sudjelovati kod svete mise.

2) Isusovački general O. Pedro Arrupe u dubrovačkom sjemeništu.

U prvoj polovici mjeseca lipnja boravio je u Jugoslaviji general Družbe Isusove, preč. O. Pedro Arrupe. Na 15. lipnja pohodio je biskupsko sjemenište u Dubrovniku, koje vode oci Isusovci.

Tu je zgodu iskoristio naš Ordinarij, pa je u Dubrovniku posjetio O. Generala i prisustvovao dočeku, koji su mu priredili sjemeništarci u crkvi sv. Ignacija u Dubrovniku.

Za objedom u sjemeništu medju drugima pozdravio je visokog gosta naš dijecezanski Ordinarij.

3) Sudjelovanje Ordinarija na proslavama u Subotici.

Sveta Stolica svojim dekretom od 25. siječnja o.g. podigla je Bačku Apostolsku Administraturu na stupanj samostalne biskupije.

Svečana proslava osnivanja samostalne biskupije održana je na blagdan sv. Pavla, prvotnog zaštitnika biskupije, 30. lipnja t.g.

U proslavi je sudjelovao Uzoriti Kardinal dr. Franjo Šeper, prefekt Kongregacije za nauk vjere i zagrebački nadbiskup, te Apostolski Delegat Sv. Stolice u Jugoslaviji preuzv. gosp. Mons. Mario Cagna, 23 biskupa, mnoštvo svećenika i vjernika.

Program proslave bio je slijedeći: 30. lipnja u 12 sati doček Uzoritog Kardinala i Papinskog Delegata; u 14 sati prigodni program, 15.30 svečana akademija za uzvanike, 16.30 svečani ulaz i pozdrav biskupima, u 17 sati proglašenje biskupije i svečana pontifikalna koncelebracija, u 19 sati prijem za uzvanike. Drugi dan, 1. srpnja u 10 sati svečana staroslavenska liturgija u Baču i Te Deum u Tvrdjavi.

Našu je biskupiju zastupao sam Preuzvišeni Ordinarij na proslavama u Subotici 30. lipnja, koji je tamo pošao odmah iza biskupskih konferencija, koje su održane u drugoj polovici mjeseca lipnja u Zagrebu.

4) Naši Biskupi u Izvršnom Vijeću u Sarajevu.

Dne 16. srpnja o.g. posjetili su zajednički sarajevski Nadbiskup-Ap. Administrator dr. F. Smiljan Čekada, naš dijecezanski Ordinarij i banjalučki biskup Mons. Alfred Pichler predsjednika Izvršnog Vijeća SR BiH gosp. Branka Mikulića i medju ostalim iznijeli mu potrebu, da se što prije oslobode prostorijske nadb. bogoslovskog sjemeništa i da se vrate za onu svrhu, za koju je zgrada i podignuta. Uz usmeno obrazloženje podnijeli su i pismenu peticiju.

Naš je Ordinarij iskoristio tu prigodu, te razgovarao s najvišim republičkim predstavnicima vlasti o lokaciji za katedralnu crkvu u Mostaru.

5) Pučke misije u biskupiji

Održane su u zadnje doba u dvije naše župe: Donje Hrasno od 25.V. do 2.VI. Vodili su ih oci Isusovci. Ravno od 23.VI. do 30.VI. Vodili su ih također oci isusovci. U župi Rotimlja pred blagdan sv. Petra i Pavla, zaštitnika župe o. Zvonimir Majić, D.I. održao je višednevnu duhovnu obnovu i obnovu misija uz završetak "Godine Vjere".

6) Mlade mise u dijecezi

I ove godine vjernici Hercegovine imali su prigodu sudjelovati u proslavi većeg broja mladih misa na području naše biskupije.

Na 29. lipnja o.g. u Splitu primili su red svećeništva trojica djakona naše biskupije: Ančić Josip, Čulo Filip i Leventić Petar. Mladomisnici su slavili svoje mlade mise: ANČIĆ don JOSIP u Kongori dne 14. srpnja; ČULO don FILIP u Grabovici dne 7. srpnja; LEVENTIĆ don PETAR, u Drinovcima dne 21. srpnja.

Od hercegovačkih franjevačkih kandidata petorica su redjeni u župskoj crkvi u Varešu dne 14. srpnja zajedno s redjenicima franjevačke provincije Bosne Srebrne.

Oni su slavili svoje mlade mise: NIKIĆ fra ANDRIJA u Ružićima dne 21. srpnja; BANOŽIĆ fra STANKO u Kočerinu dne 28. srpnja i MATIJAŠEVIĆ fra IVAN u Vašarovićima, župe Veljaci dne 28. srpnja; VLAŠIĆ fra VLADO u Gorici dne 3. kolovoza; HERCEG fra MLADEN u Crvenom Grmu, župe Humac, 11. kolovoza.

Strani mladomisnici, rodnom s područja ove biskupije:

Dne 20. srpnja u Sovićima, župe Gorica proslavili su koncelebracijom svoje mlade mise: VLAŠIĆ don VOJISLAV, mladomisnik dubrovačke biskupije, BOBAN VLADIMIR, salezijanac i VLAŠIĆ fra BORO, franjevac.

Dne 14. srpnja u Krehin Gracu, župe Gradina PLANINIĆ fra M., franjevac konventualac; istoga dana na Širokom Brijegu primicirao je MARUŠIĆ FRANJO, salezijanac, a u župi Potoci k/Mostara istoga dana imao je sekundicije MARIĆ fra DRAGO, karmelićanin, a u Rašeljkama MATIĆ MARKO, isusovac.

Dne 4. VIII u Turčinovićima, župe Široki Brijeg služio je mladu misu KOŽUL fra SMILJAN, franjevac.

Dne 25. kolovoza u Drinovcima slavio je mladu misu MAJIĆ fra TEOFIL, franjevac, konventualac.

Dne 21. srpnja u Velikom Ogradjeniku, župe Čerin primicirao je o. fra D. Dugandžić, franjevac, konventualac.

Mladomisnicima i njihovim roditeljima čestitamo i želimo da ustraju u svećeničkoj službi na slavu Božju, izgradnju i proslavu sv. Katoličke Crkve.

7) Krizma u dijecezi

Prema najavljenom programu održana je kanonska vizitacija i podijeljena sv. krizma u slijedećim župama:

Jare k/Mostara, 12. V, Mostar, 2. VI, Čerin, 7. VII, Gradnići, 9. VII, Ploče, 10. VII, Gradina, 12. VII, Čitluk 14. VII, Kruševo 20. VII, Medjugorje 21. VII, Ljuti Dolac, 26. VII, Vir, 28. VII, Posušje 30. VII, Posuški Gradac, 31. VII, Humac 4. VIII, Grljevići 5. VIII, Veljaci 6. VIII, Šipovača-Vojnići 8. VIII, Klobuk 10. VIII, Vitina 11. VIII, Ledinac, 13. VIII, Nevesinje 15. VIII, Studenci, 18. VIII, Tihaljina i Drinovci, 25. VIII, Gorica 27. VIII, Ružići 29. VIII, Sutina 31. VIII.

8) Blagoslov samostanske crkve časnih Sestara u Bijelom Polju.

Na 31. srpnja t. g. poslije podne svečano je blagoslovio preuzvišeni Biskup novosagrađenu samostansku crkvu školskih Sestara III Reda sv. Franje u Bijelom Polju k/Mostara.

Drugi dan, dne 1. kolovoza izjutra u toj crkvi Biskup je konsekrirao 2 nova oltara.

Crkva je jednostavna, no ukusna i lijepo uređena.

9) Redovničko oblačenje i zavjetovanje u samostanu časnih Sestara u Bijelom Polju k/Mostara

Na blagdan prečistoga Srca Marijina, 22. kolovoza t. g. preuzvišeni Biskup obavio je prije sv. mise obred oblačenja i podijelio redovničko odijelo 15 djevojaka, koje su odlučile stupiti u novicijat Kongregacije Školskih Sestara III Reda sv. Franje u Bijelom Polju.

Drugi dan bilo je zavjetovanje svršenih novakinja i drugih Sestara, što je u ime Ordinarija obavio mnogopošt. O. fra Rufin dr. Šilić, provincijal.

Kongregaciji Školskih Sestara i roditeljima novakinja čestitamo!

10) Posveta nove župske crkve u Prozoru.

Na 1. rujna o. g. posvetio je novu župsku crkvu u čast presv. Srca Isusova u Prozoru preuzv. gosp. dr. F. Smiljan Čekada, nadbiskup, apostolski Administrator Vrhbosanski.

Na poziv župnika R. D. Vlade Jurjevića, svečanostima je prisustvovao i naš dijecezanski Ordinarij sudjelujući u koncelecijaciji u novoposvećenoj crkvi.

Poslije sv. mise bio je zajednički objed između crkve i župskoga stana, u kojemu je učestvovalo više stotina uzvanika, među njima i oko stotinu mušlimana sa svojim vjerskim predstavnikom na čelu.

Župi i Nadbiskupiji čestitao je tom prigodom naš Ordinarij i istakao povezanost ovoga ramskoga kraja s Hercegovinom.

11) Blagoslov temeljnog kamena nove župske crkve u Pologu.

Na blagdan Rodjenja BDM, 8. rujna o. g. blagoslovio je preuzvišeni Biskup temeljni kamen nove župske crkve na čast BDM u Pologu k/Mostara.

Plan za novu župsku crkvu izradio je projektantski biro građevinskog poduzeća "Hercegovina" pod vodstvom glavnog projektanta ing. Vinka Galića uz stručnu suradnju inženjera o.fra Pija Nuića.

Obredu blagoslova prisustvovalo je mnogo svijeta iz susjednih župa. Sv. misu na temeljima nove crkve služio je sam Biskup i održao pobudnu propovijed o štovanju Bl. Dj. Marije i potakao vjernike župe da složno i požrtvovno pod vodstvom svojega župnika nastave radom, i što prije pokriju crkvu, da u njoj uzmagnu mirno sudjelovati u sv. misi i častiti Bl. Gospu.

12) Mons. Mario Oblak, kapitularni vikar zadarske nadbiskupije.

Nakon smrti zadarskog Nadbiskupa Mons. Mate Garkovića stolni Kaptol u Zadru izabrao je Mons. Marija Oblaka, biskupa Kapitularnim Vikarom Nadbiskupije.

Čestitamo i želimo mnogo Božjeg blagoslova u upravi Nadbiskupije.

13) Novi isusovački Provincijal.

Nedavno je O. General Družbe Isusove imenovao preč. O. ANTUNA FOŠTAČA, bivšeg rektora nadbiskupskoga dječakškoga sjemeništa u Zagrebu, provincijalom hrvatske provincije Družbe Isusove.

Novom O. Provincijalu čestitamo, a svećenicima, kojima je O. Foštač bio rektorom i generalnim prefektom u sjemeništu, preporučamo u molitve osobu Provincijala i čitavu Družbu u našem narodu.

14) 100-godišnjica župe RAVNO.

Na 8. rujna župa Ravno proslavila je 100-godišnjicu obnove župe i župske crkve. Duhovnu pripravu obavio je Mons. Petar Pajić, konzultor banjalučke biskupije trodnevnim propovijedima i nagovorima.

Budući da je mjesni Ordinarij bio spriječen sudjelovati u proslavi, zastupao ga je Mons. Don Andrija Majić, gen. vikar i župnik u Studencima. On je i pročitao poruku dijecezanskoga Biskupa vjernicima župe Ravno.

Zamoljeni smo da preporučimo:

- Džepni kalendar za god. 1969. zgodan i ukusan. Može se dobiti kod uredništva "Blagovest", Beograd, Svetozara Markovića, br. 20. Tko naruči više primjeraka, dobiva popust.

- Propovijedi Dr. Čedomila Čekade kani izdati nadbiskupski Ordinarija u Sarajevu. Prva serija sadržavat će oko 50 propovijedi. Predviđa se cijena ok 1500 st. din. Naručuje se kod Ordinarijata Vrhbosanskog, Sarajevo, Radojke Lakića br. 7.

- J. Holzner, Pavao, život i poslanice. Klasično djelo o sv. Pavlu, U nekoliko godina doživjelo preko 20 izdanja. Naručuje se: Rudolf Breber, Zagreb, Palmotićeva br. 33, cijena 3000 st. din, tvrdi uvez.

- J. Antolović D.I., na putevima Gospodnjim. Svjedočanstva o pozivu u svećenički ili redovnički stalež, sabrana iz knjiga, časopisa, pisama ili autobiografskih prikaza. Vrlo zgodno štivo za mladež, koja se oduševljava za duhovna zvanja. Naručuje se kod Auktora (Zagreb, Voćarska br. 106) ili kod: Rudolf Breber, Zagreb, Palmotićeva br. 33.

- Isti pisac, u školi duha. Korizmene propovijedi održane u katedrali u Zagrebu u proljeće 1962.g.

- RJEČNIK BIBLIJSKE TEOLOGIJE, veoma zamašno i dragocjeno djelo za ispravno shvaćanje i tumačenje Biblije i za propovijedanje. Izaći će u više svezaka. Pretplate prima: Kršćanska sadašnjost, Zagreb, Marulićev trg. br. 14.

- Ista ustanova izdaje povremeno ciklostilom: SVJEDOČENJE.

Teme koje se tamo obrađuju vrlo su suvremene i prikladno štivo za svećenika.

Umnoženo za isključivu upotrebu svećenstvu naše biskupije i informaciju drugim Ordinarijatima (čl. 15. Zakona o štampi).

+++++

+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
+	+++	+++	+++	+++	+++	+++	+++	+++	+++	+++	+++	+
+	+	+	++	+	+	+	+	+	+	+	+	+

+++++
 + D I J E Č E Z A N S K I V J E S N I K +
 +++++

/ OKRUŽNICE I SLUŽBENE OBAVIJESTI /

+++++
 + B I S K U P S K O G A O R D I N A R I J A T A U M O S T A R U +
 +++++

Broj: 1220/68.

BOŽIĆNA ČESTITKA ORDINARIJA

Braća i sestre!

Evo nam opet Božića, te najljepše i kršćanskom srcu najdraže svetkovine. S Božićem dolazi nam ponovno Mali Isus. Otvorimo mu širom vrata svoga srca i radosno ga primimo. Ne treba On nas, ali mi Njega trebamo. Mi se nalazimo u duhovnoj tami, a Isus je naše svijetlo. Svi smo mi slabi, a Isus je naša snaga. Svi mi stenjemo pod teretom životnih poteškoća, a Isus poziva sve nas tako umorne i opterećene, da nas krijepi. Tuga i žalost obuzima naše srce, ali je Isus izvor sve naše radosti. Okovi grijeha nas sapinju, ali dolazi Otkupitelj Isus, da razbije te ropske lance grijeha. Crnom koprenom zastrta je budućnost našem pogledu i na svakom koraku prolazimo kraj dubokih provalija, ali je Isus u stanju, da nas kroz sve gudure i pokraj svih provalija sigurno provede. Dočekat ćemo dakle Isusa ne samo s veseljem nego i sa dubokom zahvalnošću. I u znak zahvalnosti pripremit ćemo u svom srcu Malom Isusu što ljepši i ugodniji stan. Iskrenim i dubokim pokajanjem izbacit ćemo iz svog srca svaki grijeh. I kao svoj božićni dar prinijet ćemo Isusu tvrdi odluku, da ćemo ubuduće izbjegavati svaki grijeh. Obavljat ćemo svaki dan molitvu, pa i u obiteljskoj zajednici. Sudjelovat ćemo svake nedjelje pobožno kod svete mise. Hranit ćemo svoje duše svetim sakramentima. A nada sve nosit ćemo u svom srcu ljubav i prema Bogu i prema svakom bližnjemu. Opraštati ćemo uvrede i strpljivo podnositi svoje križeve.

Ne ćemo slaviti Božić samo vanjskim načinom nego još više nutarnjim dižući svoj pogled s ovoga prolaznoga svijeta i upućujući svoje misli prema vječnim i neprolaznim nebeskim dobrima.

Molit ćemo se puno ovih božićnih dana. Ne samo za sebe, nego i za svoje obitelji, za svoje selo i svoju župu, za svoju biskupiju i za cijelu Crkvu i Sv. Oca Papu, da ga Mali Isus pomogne u upravljanju Crkve u ovim burnim vremenima. A još posebno ćemo moliti, da Isus kao Knez Mira donese svoj mir cijeloj ljudskoj zajednici, posebno da našu domovinu poštedi od ratnih strahota.

S takvim eto odlukama i s takvim željama upućujem svima vama najtoplije božićne čestitke, i to kako svećenicima, redovnicima i redovnicama, tako isto i svemu Božjem puku, posebno pak bolesnicima i nemoćnicima.

Svima na dobro došao Božić i Sveto Porodjenje Isusovo.

Neka obilni blagoslov Maloga Isusa sidje na vas i na vaše kuće u ove božićne dane i neka vas prati kroz cijelu slijedeću godinu.

Mostar, dne 10. prosinca 1968.

+ P e t a r, biskup

Cestitku Ordinarija pročitati vjernicima s oltara na božićnoj sv. misi.

Broj: 1221/68.

POST I NEMRS U 1 9 6 9 GODINI

naredjen je Apostolskom Konstitucijom "Poenitemini" od 17.II 1966.g.

1) Post i nemrs u godini 1969.(Jejunium cum abstinencia)

a) Čista Srijeda (Pepelnica) i

b) Veliki Petak, dan Muke i Smrti Isusa Krista.

2) Nemrs: Svi petki u godini.

Zakon nemrsa ne obvezuje, ako padne zapovijedana svetkovina u petak ("Poenitemini", II § 2).

A na temelju kan. 1245. § 2 CIC podjeljujemo oprost od nemrsa na dokinute svetkovine, kad se slave s pučkom sv. misom. Isto vrijedi za patrone pojedinih župa kao i za pojedina sela, kad slave svoga zaštitnika cum concursu populi i sv. misom.

Od zakona nemrsa izuzeti su: bolesnici, rekonvalescenti, vrlo teški radnici (kao kopači u jamama, po rudnicima), zatim daleki putnici, pa i oni koji ne mogu slobodno birati način svoje prehrane kao vojnici po kasarnama, zatvorenici po kaznionicama, djaci u internatima, starci u uboškim domovima i sl.

Zakon nemrsa počinje obvezivati istom nakon navršene 14. godine života, a zakon posta kao i do sada, od navršene 21. pa do započete 60. godine života. "A što se tiče onih koji su mlađe dobi, neka duhovni pastiri i roditelji posebno uznastoje da ih uzgajaju za pravi duh pokore" ("Poenitemini", IV) već od najranije mladosti.

Iako na kvatrene dane ne obvezuje ni zakon posta ni zakon nemrsa, neka ipak župnici uvijek oglase vjernicima s oltara kvatrene dane, jer još ima pobožnih duša, koje žele postiti na te dane. Ali uvijek treba naglasiti, da je to de consilio, non de praecepto.

Mostar, dne 10. prosinca 1968.

+ P e t a r, biskup

Broj: 1222/68.

BINACIJE I TRINACIJE U 1 9 6 9 GODINI

Dozvola za binaciju i trinaciju vrijedi i za slijedeću - 1969. - godinu pod istim uvjetima, pod kojim je pojedinim župama podjeljena.

Svećenici koji biniraju mogu svaku petu binaciju aplicirati na svoju nakanu, ali ne smiju uzeti stipendiju, niti župnici mogu time udovoljiti dužnosti namjene sv. mise za puk.

Mostar, dne 10. prosinca 1968.

+ P e t a r, biskup

Broj: 1223/68.

MISE ZA PUK

Odlukom Sv. Kongregacije za evangelizaciju naroda i za širenje vjere Br. 5671/68 od 16. listopada 1968. godine župnici za sada trebaju godišnje govoriti samo 5 (pet) sv. misa pro populo mjesto dosadašnjih 25. Dozvola je dana na 5 godina.

Budući da će ubuduće župnici manje sv. misa služiti za narod, preporučuje se svima, da inače u svojim molitvama što više mole za svoje vjernike.

Mostar, dne 10. prosinca 1968.

+ P e t a r, biskup

Broj: 1224/68.

VRIJEME KORIZMENE SV. ISPOVIJEDI I USKRSNE SV. PRIČESTI

Traje u našim biskupijama kao i do sada, od prve nedjelje korizme pa do Presv. Trojstva uključivo.

Po dopuštenju Sv. Kongregacije dosadašnja dozvola, da radnici koji već prije korizme odlaze na vanjske radove i vraćaju se kućama pred Božić mogu udovoljiti uskrsnoj dužnosti sv. ispovijedi i sv. pričesti počevši od prve nedjelje adventa pa do svetkovine Spomena krštenja Isusova, 13. siječnja uključivo, protegnuta je sada otpisom Sv. Kongregacije za evangelizaciju naroda i širenje vjere Br. 5670/68 od 17. listopada 1968. na sve vjernike u biskupiji bez razlike. Povlastica je dana na 3 godine.

Mostar, dne 10. prosinca 1968.

+ P e t a r, biskup

Broj: 1225/68.

VJEČNO SVIJETLO PRED SVETOHranišTEM

Reskriptom Sv. Kongregacije za evangelizaciju naroda i širenje vjere Br. 5605/68 od 16. listopada 1968. g. produžena je dozvola za daljnjih pet godina da se može pred Svetohraništem upotrebljavati električno svijetlo mjesto ulja kao vječno svijetlo.

S tim u vezi upozoravamo župnike da u slučaju prekida struje nešto drugo zapale kao vječno svijetlo, da se sačuva propis kan. 1271 CZ.

Mostar, dne 10. prosinca 1968.

+ P e t a r, biskup

Broj: 1226/68.

SVETA PRIČEST NA BOŽIĆ

Vjernici koji se pričeste na božićnoj ponoćki, mogu se pričestiti uz običajne uvjete, ako žele, na jednoj dnevnoj sv. misi blagdana Porodjenja našega Gospodina.

Župnici neka to protumače i saopće vjernicima.

Mostar, dne 10. prosinca 1968.

+ P e t a r, biskup

Broj: 1227/68.

"DAN MIRA" - na početku Nove Godine

Na prijedlog Vijeća "Iustitia et pax" Sv. Otac Pavao VI odredio je da tema proslave "Dan Mira" na 1. siječnja 1969. g. bude: PROMICANJE PRAVA ČOVJEKA - PUT K MIRU.

Na posljednjoj biskupskoj konferenciji u listopadu o.g. odredjen je Mons. Franjo Kuharić, pomoćni biskup zagrebački da koordinira na hrvatskom jezičnom području proslavu "Dan mira" u štampi i u drugim ustanovama. Odlučeno je takodjer da svaki Biskup za svoju dijecezu napiše prigodnu poslanicu vjernicima za taj dan.

U pravitku dostavljamo svim župskim uredima tu prigodnu poslanicu, koju neka župnici na svim misama toga dana pročitaju vjernicima s oltara.

Mostar, dne 10. prosinca 1968.

+ P e t a r, biskup

Broj: 1228/68.

NEDJELJA ZADOVOLJŠTINE ZA PSOVKE

Ima se održati i u godini 1969. na isti način kao i prošlim godinama, t.j. između I i II nedjelje Muke (Glušne i Cvjetne nedjelje).

Mostar, dne 10. prosinca 1968.

+ P e t a r, biskup

Broj: 1229/68.

NAŠI BISKUPI ODRIČU SE SVOJIH NASLOVA

Na posljednjoj biskupskoj konferenciji u Zagrebu u listopadu ove godine naš je Episkopat zajednički odlučio, da od sada biskupi i nadbiskupi ne će više službeno upotrebljavati svojih naslova "preuzvišeni, presvjetli". Mjesto toga u izravnom saobraćaju mogu se upotrebljavati naslovi: Oče (Nad)biskupe, gospodine (Nad)biskupe, Monsignore, a u službenom saobraćaju (pismima, službenim ispravama) može se upotrebljavati titul: prečasni gospodine Biskupe, ili prečasni oče Biskupe.

Ovo saopćujemo svećenicima, da se oni mogu odmah služiti novim naslovima, a neka na zgođan i nenametljiv način saopće to i vjernicima.

Mostar, dne 10. prosinca 1968.

+ P e t a r, biskup

Broj: 1230/68.

NAČIN PRISTUPANJA SV. PRIČESTI

Instructio de cultu mysteriorum eucharistici, što ju je izdala Sv. Kongregacija Obreda 25. svibnja 1967.g. u čl. 34 govori "De modo ad communionem accedendi":

a) Secundum Ecclesiae consuetudinem, communicatio dari potest fidelibus vel genuflexis vel stantibus. Unus alterve modus seligatur secundum normas a Conferentia Episcopali statutas, prae oculis habitis variis adiunctis, imprimis dispositione locorum et numero communicantium. Fideles libenter sequuntur modum a pastoribus indicatum, ut communicatio vere sit signum fraternae unitatis inter omnes convivias eiusdem mensae Domini.

b) Cum fideles communicant genuflexi, non exigitur ab eis aliud signum reverentiae erga sanctissimum Sacramentum, quia ipsa genuflexio adorationem exprimit.

Cum autem communicant stantes, enixe commendatur ut, processionaliter accedentes, debitam reverentiam faciant ante susceptionem Sacramenti, loco et tempore opportuno, ne accessus et recessus fidelium perturbetur".

Biskupska Konferencija našega Episkopata u lipnju o.g. donijela je zaključak da vjernici mogu primiti sv. pričest bilo stojeći bilo klečeći, ostavljajući da svaki Biskup konkretno odredi za svoju biskupiju.

Do daljnjega za naše biskupije vrijedi slijedeće:

- 1) Gdje i kad je moguće, neka vjernici primaju sv. pričest klečeći, kao i do sada.
- 2) Kad je velik broj pričesnika, kao na pr. prigodom zajedničkih ispovijedi, proslave patrona, prva pričest, krizma i druge slične zgode, neka se vjernici tada pričesćuju stojeći.
- 3) Kad se prima sv. pričest klečeći, onda vjernik dolazi na mjesto gdje će se dijeliti sv. pričest, klekne na oba koljena i pobožno primi sv. pričest. Iza toga ustane, bez genufleksije odlazi na svoje mjesto. Preporuča se da na sv. pričest dolazi sklopljenih ruku, a odlazeći da ruke prekriži na prsima.
- 4) Ako vjernici primaju sv. pričest stojeći, onda - ako je moguće - dolaze u procesiji dva po dva ili više njih, ako dopušta prostor, i pred oltarom, odnosno pred pričesnom ogradom primaju sv. pričest. Kad oni u prvom redu dodju do mjesta, gdje će primiti sv. pričest, genuflektiraju i stojeći pobožno prime sv. pričest. Dok se ovi pričesćuju, oni iza njih genuflektiraju i nakon što su oni ispred njih udaljili se, približe se i prime sv. pričest. Pričesnici vraćaju se na svoje mjesto bez ikakva poklona i naklona. Preporuča se da primaju sv. pričest sklopljenih ruku (ako ne drže plitvicu), a vraćaju se prekriženih ruku na prsima. Ako nije moguće radi broja pričesnika te okolnosti prostora ili zbog kojeg drugog razloga, na pr. jer se dijeli sv. pričest u groblju, vlažnoj zemlji... genuflektirati prije primanja sv. pričesti, neka tada pričesnici prije nego što prime sv. pričest učine naklon glavom i po tom se pričeste. Svećenik stoji na jednom mjestu i dijeli sv. pričest. Neka sačeka dok vjernik odgovori "Amen" na njegove riječi "Tijelo Kristovo".
- 5) Ako je nemoguće ili vrlo nezgodno da vjernici pristupaju u procesiji k pričesnoj klupi, može se tako urediti da se pričesnici poredaju kroz sredinu crkve i da svećenik polazi k njima i dijeli im sv. pričest. Ako primaju sv. pričest stojeći, učinit će mali naklon glavom prije primanja sv. pričesti. Ali u ovom slučaju možda će biti zgodnije, da vjernici primaju sv. pričest klečeći, jer može netko tu stajati, koji ne će primiti sv. pričest, pa bi svećenik morao pitati tko je za sv. pričest, a tim bi se narušavao mir i sabranost u crkvi.
- 6) U isto doba neka se upotrebljava samo jedan način primanja sv. pričesti. Ako se prima sv. pričest stojeći, onda svi pričesnici tom zgodom primaju sv. pričest stojeći, jer bi bio nered, ako bi neki primali stojeći, drugi iz njih klečeći.
- 7) Vjernike treba poučiti, da tim što je Sv. Crkva dopustila primanje sv. pričesti stojeći, nije dokinula prijašnji način primanja sv. pričesti klečeći. Treba im protumačiti, da nije klečanje znak "ropskog straha" nego izraz poštovanja i poklona, što ga stvorenje duguje svojem Stvoritelju, a također ako primamo sv. pričest stojeći nije tim smanjena naša vjera u stvarnu prisutnost Kristovu u Euharistiji i naše poštovanje prema toj Tajni sv. vjere.

Duhovni pastiri moraju nad tim bdjeti, bilo da vjernici primaju sv. pričest stojeći ili klečeći, da to bude uvijek sa živom vjerom i dostojnim vladanjem prema neizrecivoj Tajni ljubavi našega euharistijskoga Spasitelja.

Mostar, dne 10. prosinca 1968.

+ P e t a r, biskup

e Mons.
jezičn:
posla
sla-
ta-

Broj: 1231/68.

EUHARISTIJSKI BLAGOSLOVI

Instrukcija o štovanju euharistijskog Misterija u III dijelu govori "De cultu sanctissimae Eucharistiae prout est Sacramentum permanens" i uređuje način izlaganja Presv. Sakramenta kod euh. blagoslova, klanjanja i dr.

Prema toj Instrukciji i odgovoru Vijeća za provedbu liturgijske Konstitucije (koji odgovor donosimo u cijelosti u Obavijestima) nije dozvoljeno za vrijeme izlaganja Presvetoga Sakramenta obdržavati nikakve druge pobožnosti, koje nisu euharistijske ili njoj slične.

Stoga ubuduće ne smije se pred izloženim Presvetim Sakramentom moliti krunica, Gospine litanije ili litanije svetaca.

U svibnju, listopadu i drugim zgodama najprije treba izmoliti krunicu, Gospine litanije i druge molitve. Tada izložiti Presv. Sakrament uz koju prikladnu euharistijsku pjesmu, kao na pr. Svet... Iza toga može se čitati prikladno euharistijsko razmatranje ili evandjeoska perikopa o Euharistiji. Treba pet do deset minuta provesti u tišini klanjajući se Presvetom Sakramentu. Po tom ispjevati "Divnoj dakle...", podijeliti blagoslov i odmah deponirati Presv. Sakrament u svetojhranište. Poslije toga izmoliti "Blagoslovljen budi Bog..." i eventualno andjeosko pozdravljenje.

To treba protumačiti vjernicima i nastojati uputiti ih u što dublje štovanje Presv. Euharistije.

Mostar, dne 10. prosinca 1968.

+ P e t a r, biskup

Broj: 1232/68.

BIBLIJA ODOBRENA ZA UPOTREBU U LITURGIJI

Vijeće za provedbu Liturgijske Konstitucije na molbu naših Biskupa dopustilo je da se može novi prijevod Biblije upotrebljavati kao liturgijska knjiga.

Tekst dozvole glasi:

"Instante Exc.mo Domino Josepho Pogačnik, Archiepiscopo Labacensi, Vicepraeside Coetus Episcoporum Iugoslaviae, Litteris die 10 Octobris 1968 datis, facultatibus huic "Consilio" a Summo Pontifice PAULO PP. VI tributis, interpretationem Croaticam S. Scripturae quae inscribitur "BIBLIJA STARI I NOVI ZAVJET" /Stvarnost - Zagreb, 1968/, pro usu liturgico perlibenter probamus seu confirmamus.

Contrariis quibuslibet minime obstantibus."

Gornje se dostavlja svećenicima na znanje, a detaljnije upute izdat će se naknadno.

Mostar, dne 10. prosinca 1968.

+ P e t a r, biskup

Broj: 1233/68.

UPOTREBA PERIKOPA I POSEBNIH LEKCIONARA U MISAMA

Vijeće za izvršenje Konstitucije o sv. liturgiji svojim reskriptom od 15.X 1968.g. Br. A 311/68 na molbu našeg Episkopata podijelilo je slijedeću dozvolu:

"Instante Exc.mo Domino Josepho Pogačnik, Archiepiscopo Labacensi, Vice-praeside Coetus Episcoporum Iugoslaviae, Litteris die 10 Octobris datis, facultatibus huic "Consilio" a Summo Pontifice PAULO PP. VI tributis, perlibenter concedimus "ad experimentum" ordinem pericoparum pro diebus ferialibus necnon aliqua lectionaria particularia ab hoc "Consilio" parata.

Huiusmodi autem concessio hisce circumscribitur condicionibus:
1) a/ Ordo pericoparum pro diebus ferialibus ille est qui ab hoc "Consilio" anno 1967 paratus est;

b/ Lectionaria particularia pro celebratione Matrimonii, Confirmationis et pro liturgia defunctorum illa sunt quae in "Notitiae" vol 4 (1968) n. 2 - 3 exstant.

2) Lectiones propositae pro diebus ferialibus assumuntur in Missis III et IV classis quae proprias non habent.

3) Lectiones propositae pro Missis defunctorum etiam in Missis I et II classis adhiberi possunt.

4) Applicatio concessionis remittitur facultativa singulis Episcopis, qui experimenti limites et normas practicas pro sua ditione statuent.

5) Relationes de experimento eiusque fructibus fient a singulis animarum pastoribus ad Episcopos, qui eas ad Commissionem liturgicam penes Coetum Episcoporum mittent.

6) Relatio generalis ab eadem Commissionem praebetur Coetui Episcoporum, ac dein huic "Consilio" transmittetur.

7) Experimentum eo usque pro-trahi valet, donec aliter sit provisum.

Contrariis quibuslibet minime obstantibus."

Nacionalna liturgijska Komisija pri Biskupskoj Konferenciji priprema posebni lekcionar za ferijalne dane u adventu i korizmu, te druge posebne lekcije.

Kad bude izradjen pregled lekcija Ordinarijat će savezno toč. br. 4 gornje dozvole dati posebne upute kleru. Dotle svećenici ne smiju ništa uvoditi na svoju vlastitu inicijativu i odgovornost.

Mostar dne 10. prosinca 1968.

+ P e t a r, biskup

Broj: 1234/68.

NOVAE PRECES EUCHARISTICAE ET PRAEFATIONES

Vijeće za provedbu liturgijske Konstitucije priredilo je nove prefacije i misne kanone, koje je prihvatila Sv. Kongregacija Obreda i po odobrenju Sv. Oca svojim Dekretom od 23.V 1968.g. objavila i dopustila da se novi misni kanoni i prefacije mogu upotrebljavati u liturgiji Zapadne Crkve od 15. kolovoza t. g.

Upozoravamo svećenike, da se ne mogu služiti u liturgijskim funkcijama onim prijevodom, koji je objavljen u "Služba Božja" br. 5-5/68, nego treba sačekati dok Biskupska Konferencija ne pripravi prijevod novih prefacija i kanona i ne odobri taj prijevod Vijeće za izvršenje liturgijske Konstitucije.

Ali svećenici neka već sada proučavaju nove kanone i pripravlja-ju se na upotrebu novih euharistijskih molitava i predslavlja i pripremaju kako će najzgodnije protumačiti vjernicima prije primjene u sv. liturgiji.

Mostar, dne 10. prosinca 1968.

+ P e t a r, biskup

Broj: 1235/68.

UPUTA O POJEDNOSTAVLJENJU PONTIFIKALNIH OBREDA I OZNAKA

Sveta Kongregacija Obreda i Vijeće za izvršenje liturgijske Konstitucije izdali su UPUTU o pojednostavljenju pontifikalnih obreda i oznaka, koju je UPUTU odobrio Sv. Otac Pavao VI 10. lipnja o.g., a stupila je na snagu dne 8. rujna 1968.g.

Prijevod UPUTE nalazi se u "Služba Božja" br. 5 - 6/68, na str. 376-381.

Budući da svi naši župski uredi primaju redovito časopis "Služba Božja", držimo da nije potrebno ovdje donositi tekst Upute, nego samo upozoravamo svećenike da UPUTU prouče i koliko se na njih odnosi, primjenjuju u praksi.

Mostar, dne 10. prosinca 1968.

+ P e t a r, biskup

Broj: 1236/68.

BLAGOSLOV POLJA

Neki su župnici prigodom koronskih sastanaka predlagali, da se sadašnji blagoslov polja po našem dijecezanskom obredniku reformira i skрати.

Ovim pozivamo sve dekanatske urede u našim biskupijama, da do konca siječnja 1969.g. pismeno dostave Ordinarijatu prijedloge svoga Dekanata u pogledu reforme obreda blagoslova polja. Posebnu pažnju neka obrate na broj postaja, čitanje evandjelja i moljenje, odnosno pjevanje litanija Sviju Svetih.

Mostar, dne 10. prosinca 1968.

+ P e t a r, biskup

Broj: 1237/68.

CRKVENI ODBORI - ŽUPSKA VIJEĆA

Upozoravaju se župnici, da oni prema kan. 1521 CZ ne mogu imenovati crkvene odbornike, članove župskog vijeća, crkvinarstva i sl.

Prema citiranom kanonu imenuje ih Biskup na prijedlog župnika, koji će nastojati uvažiti prijedloge svojih vjernika.

Ne mogu biti članovi oni koji ne vrše redovito svoje vjerske dužnosti, ili koji ne poštuju zakonitu vlast u Crkvi.

Članovi vijeća odnosno odbora imaju pomagati redovitu crkvenu upravu u duhu postojećih crkvenih propisa, a nipošto ometati redovito funkcioniranje crkvene administracije ili prisvajati sebi kontrolu nad tom administracijom, što se ne bi moglo nikako dopustiti i tolerirati.

Članovi vijeća odnosno odbora poslije imenovanja polažu posebnu prisegu pred Dekanom ili župnikom, a mandat im traje 3 godine.

Ako u kojoj župi postoji crkveni odbor ili župsko vijeće i sl., a nema potvrde i odobrenja Ordinarijata, smatraju se nezakonitim i ne mogu vršiti onu ulogu, koju predviđa Kodeks odnosno smjernice II. Vat. Sabora.

Mostar, dne 10. prosinca 1968.

+ P e t a r, biskup

Broj 1238/68.

OGLASI VJERNIKA

Kad se netko navješćuje odjednom za sva tri puta, nije slobodno navijestiti ga pod pučkom misom i poslije sv. mise odmah vjenčati, jer to stvarno znači otpust od sva tri oglasa. Potrebno je u ovom slučaju da prodje barem 24 sata između oglasa i vjenčanja.

Kad se pak traži otpust od sva tri navješćaja treba posebno pripaziti, da se utvrdi slobodna volja zaručnika, kako ne bi došlo poslije do prigovora, da je bilo prisile.

Nedavno je jedna stranka, koja se odjednom za sva tri puta navijestila i odmah iza mise vjenčala podnijela molbu za proglašenje braka nevaljanim, jer da je bila prisiljena od strane roditelja.

Mostar, dne 10. prosinca 1968.

+ P e t a r, biskup

Broj: 1239/68.

PROVALE U CRKVE I ŽUPSKE STANOVE

U posljednje vrijeme učestale su u nekim našim krajevima provala u crkve i župske stanove.

Potrebno je biti vrlo budan. Crkva po noći mora biti dobro i sa sigurnom bravom zatvorena.

A preko dana za vrijeme službe u crkvi treba imati na oku župski stan.

Ukoliko bi se kakva provala dogodila, treba o tome odmah izvijestiti najbližu stanicu milicije, a pismeno dostaviti o tome obavijest Ordinarijatu u Mostar.

Mostar, dne 10. prosinca 1968.

+ P e t a r, biskup

Broj: 1240/68.

PROLJETNI KORONSKI SASTANAK

Sastanak neka se otvori kao i obično: zazivom Duha Svetoga.

Pitanja za pastoralno raspravljanje:

1) Lucretia cum Ludovico matrimonium iniit cum pacto habendi solum unam prolem. Itaque post primum partum pluries abortum procuravit. Adiit parochum Aurelium pro confessione qui illam statim ut indispositam sine absolutione dimisit.

Absolutionem denegatam moleste ferens Lucretia in urbe confessarium Juvenalem petiit illique omnia candide detexit. Juvenalis illam dispositam iudicavit et absolutionem illi impertivit, sed propter pactum initum de una solum prole habenda illam admonuit matrimonium sub tali condicione contractum invalidum fuisse ideo illi non licet nec dare nec petere debitum conjugale.

Tertius confessarius Clemens Lucretiae in confessionali dixit condicionem appositam secundum doctrinam Concilii Vaticani II ejus matrimonium cum Ludovico non reddere invalidum. Conatus est tamen illam a procuratore abortus avertere suadendo ut in posterum ad methodum contraceptionis tantopere a medicis propagatam confugeret.

Tempore missionum missionarius illi in confessione praecepit Clementem Ordinario denunciare propter sollicitationem ad turpia in confessionali. Quod si non intra mensem faciat excommunicationis poenam incurret.

Quaeritur:

- 1) Eratne validum matrimonium Lucretiae cum Ludovico initum cum condicione supra memorata?
 - 2) Quid de fine matrimonii Concilium Vat. II docet?
 - 3) Doctrina Pauli VI Papae in encyclica "Humanae vitae" de regulatione partus?
 - 4) Quid est sollicitatio in confessione et quomodo procedendum cum confessario sollicitante?
 - 5) Quid de modo agendi parochi Aurelii? Quisnam confessoriorum recte egerit?
- 2) Iz Dekreta II Vat. Sabora: Riječ Božja u životu Crkve, svećenika i vjernika prema dogmatskoj Konstituciji "Dei Verbum", Konstituciji o Crkvi "Lumen gentium" i liturgijskoj Konstituciji "Sacrosanctum Concilium".
- 3) Psovka. Težina grijeha i navike. Kojim motivima odvrćati penitente u sv. ispovijedi od grijeha psovke i navike psovanja? Koju i kakvu djelotvornu pokoru zahtijevati psovačima u sv. ispovijedi? Kako propovijedati protiv psovke i kako organizirati nedjelju zadovoljštine protiv psovke?
- 4) Eventualia.

Mostar, dne 10. prosinca 1968.

+ P e t a r, biskup

Broj: 1241/68.

CALENDARIUM MISSARUM PRO IUVENTUTE ET FAMILIA CHRISTIANA

Raspored subotnih sv. misa za našu mladež i kršćanske obitelji u našim biskupijama tokom 1969. godine:

Siječanj: 4. Biskupija. 11. Ravno, 18. Trebimlja, 25. Donji Gradac.

Veljača: 1. Donje Hrasno, 8. Stolac, 15. Rotimlja, 22. Prenj-Dubrave.

Ožujak: 1. Klepci (Dračevo), 8. Gabela, 15. Čapljina, 22. Blagaj i Nevesinje, 29. Mostar.

Travanj: 12. Potoci, 19. Goranci i Drežnica, 26. Konjic i Jablanica.

Svibanj: 3. Kruševo i Ploče, 10. Čitluk, 17. Gradnići i Gradina, 24. Čerin, 31. Medjugorje i Studenci.

Lipanj: 7. Humac, 14. Klobuk, 21. Šipovača-Vojnići, 28. Vitina.

Srpanj: 5. Grljevići, 12. Veljaci, 19. Tihaljina, 26. Drinovci.

Kolovoz: 2. Gorica, 9. Ružići, 16. Ledinac, 23. Grude, 30. Rasno

Rujan: 6. Široki Brijeg, 13. Kočerin, 20. Izbično i Crnač, 27. Ljuti Dolac i Jare.

Listopad: 4. Mostarski Gradac i Polog, 11. Posušje, 18. Posuški Gradac i Vir, 25. Rakitno i Sutina.

Studeni: 1. Duvno, 8. Raško Polje i Bukovica, 15. Seonica, 22. Kongora, 29. Šuica.

Prosinac: 6. Prisoje, 13. Grabovica, 20. Rašeljke, 27. Vinica.

Župnici neka odmah zabilježe u direktorij svoj dan i u nedjelju prije toga obavijeste vjernike s oltara i pozovu ih da u što većem broju sudjeluju u toj sv. misi za mladež i obitelji, te da se na tu nakanu mole u svojim domovima.

Mostar, dne 10. prosinca 1968.

+ P e t a r, biskup

Broj: 1242/68.

O b a v i j e s t i

1) SV. OTAC PAVAO VI O POSLUHU U CRKVI

/ Nagovor Sv. Oca na generalnoj audijenciji srijede, 16.10.1968./

Ljubljani sinovi i kćeri,

Ove naše sedmične obiteljske razgovore posvećujemo osvrtu na Koncil i to nas dovodi do jedne teške - bolje rečeno - nepopularne teme, one o posluhu u Crkvi.

Tema kompromitirana ponajprije povjetarcem slobode, koji puše u čitavom modernom mentalitetu, koji je obzirom na vanjski auktoritet protivan svakom ograničavanju i skućivanju spontanosti i samostalnosti ljudske osobe, a i organiziranih skupina; na drugom mjestu kompromitirana radi uzimanja u obranu slobode, u svim njezinim različitim oblicima lične slobode, kao zahtjeva ljudskog dostojanstva (cfr. GAUDIUM ET SPES, N. 17), slobode djece Božje (cfr. Eccli. 15, 14-15), oglašene po Evandjelju (cfr. GAUDIUM ET SPES, N. 41), slobode obraćenja (cfr. AD GENTES, n. 13), slobode Crkve (cfr. DIGN. HUMANA, n. 13), slobode u Crkvi (cfr. LUMEN GENTIUM, n. 37), vjerske slobode u granicama građanskog reda (cfr. DIGN. HUMANA), slobode znanstvenog istraživanja, slobode obavješćavanja, slobode udruživanja, itd. (cfr. GAUDIUM ET SPES); obrane na koju nailazimo po raznim koncilskim dokumentima. Kako govoriti o poslušnosti poslije svih tih tvrdnji, koje su tako u skladu s ljudskim duhom, dozrelošću suvremene psihologije, s razvojem građanskog društva, ne podnašanjem stege novih generacija?

Više se ne trpi ni samo ime "poslušnost" u suvremenom razgovoru, pa ni ondje gdje silom prilika još je u uporabi, kao u pedagogiji, u zakonodavstvu, u hijerarhijskim odnosima, u vojničkim propisima i tako dalje. Sve više maha zahvaćaju izrazi: osobnost, savjest, autonomija, odgovornost, prilagodjivanje općem dobru.... a kako je poznato, ne radi se tu samo o promjeni riječi u našem društvu, već o temeljnoj promjeni mišljenja, a s kakvim velikim i malim činjenicama i dogadajima - svakom je poznato.

Poslušnost naime za svakog pojedinca ili pojedinu skupinu uključuje dvostruki izvanjski elemenat: saslušati tuđi glas koji nije moj vlastiti i raditi u skladu s tim glasom koji zvuči kao zapovijed, koji svjedoči za neki auktoritet, koji podlaže slušatelja načinu mišljenja i djelovanja, kojemu on nije začetnik i kojemu on često ne vidi razloga. Pretjerano vrednovanje subjektivnih kriterija ne može više razumjeti kako drugi, izvanjski kriterij, - auktoritet - ima pravo da ulazi u spontano i naravno izražavanje nekog bića ili neke ljudske skupine. Jučerašnji filozofi uče one današnje, koji ne će ustuknuti ni pred skrajnim posljedicama otpora, pobune pa ni pred anarhijom i nihilizmom. Baš u ovo zadnje vrijeme vidjele su se neke od tih nasilnih primjena. I kao da nije bilo dosta ozloglasiti poslušnost kod mlađih generacija više manje radikalnim odbijanjem te stare i građanske kreposti, množe se pretjerane i nepodnosive tvrdnje: one totalitarnog tlačenja, nametnute razvijenim sustavima sile i policijskog legalizma, i one nametnute reklamom po strahovitim komunikacionim sredstvima - "masovnim", kako se sada kaže - reklamom koju neprimjetno i istodobno prihvaćaju milijuni klijenata, koji prijanjaju olako uz ono što čitaju, slušaju i gledaju. Zar da takova bude poslušnost modernog čovjeka? Nije li ovo naježda riječi, ideja, primjera, mode, odjednom sa svih strana, ipak neko robovanje, neka neprimjetna, pa - ako hoćete - i ugodna poslušnost, koja umanjuje i ponizuje osobnu autonomiju?

Ako pak sa svjetovnog područja predjemo na vjersko, posebno ono našeg katoličkog života, ne dominira li injime neki dogmatizam, koji guši slobodu misli i savjesti? Koliko toga bi se moglo reći u vezi s time, a obzirom

na nedavna reagiranja povodom nekih odredaba Crkvenog Učiteljstva: koja je njegova nadležnost? Kakav auktoritet? Kakva njegova stalnost?

Ne ćemo govoriti o toj preopširnoj temi, koja, da ne bi bila izobličena, zahtjeva veoma odmjereno i primjerno raspravljanje, što Nam sada ne izgleda mogućim.

Sad Nam je do toga da vama, predragi sinovi, koji već svojim prisustvom ovom susretu i slušajući ove ponizne riječi iskazujete poštovanje kršćanskoj kreposti poslušnosti - da vama damo, kažemo, obnovljeni pojam ove kreposti.

Imali bismo toliko toga reći o njenom relativnom prvenstvu (cfr. S.Th. II-II ae, 104,3): nije li poslušnost usko povezana sa posebnim i općim redom? S ravno- vjesjem i skladom bilo kojega društva? Sa općim dobrom? Sa nadvladavanjem pojedinačnih slabosti i nesposobnosti, a s postizavanjem dobrih uspjeha kolektivnih i društvenih? Što bi bilo od zakona, auktoriteta zajednice, kad se ne bi gajila poslušnost? A što bi na crkvenom području bilo od jedinstva vjere i ljubavi, ako ne bi opunomoćena vlast, a i sama podložna višoj Božjoj volji, predlagala i zahtjevala suglasje u mišljenju i djelovanju? A zar sav plan našeg spasenja ne ovisi od slobodnog i odgovornog izvršavanja poslušnosti? Što je grijeh ako ne neposluh božanskom zakonu? A što je naše spasenje, ako ne ponizno i radošno prihvaćanje milosrdnog plana koji je Krist ustanovio za onoga, koji se Njemu pokorava kao učenik, kao vjernik, kao svjedok? Zar ne bismo mogli u okviru poslušnosti promatrati: naše kršćansko zvanje, naše pripadanje Crkvi, naše posvećenje i blaženo uključenje u volju Božju?

Nije li i onaj "fiat" što ga izgovaramo u švagdanjoj molitvi: "budi volja tvoja" najuobičajniji i najpotpuniji čin poslušnosti vrhovnoj i intimnoj Božjoj zapovijedi? A ne bi li se lako mogla uočiti ona sretna veza koja postoji između prave poslušnosti i slobode, savjesti, odgovornosti, osobnosti, dozrelosti, moralne jakosti i svake druge odlike ljudskog dostojanstva kao i svakog našeg časnog i djelatnog položaja u crkvenoj zajednici, samo kad bi nam dostajalo strpljivosti da nanovo predočimo pravne naslove, potrebe i ograničenja poslušnosti kako nam ih opisuje Sv. Pismo i autentična nauka Crkve? A kako bismo još mogli govoriti o miru, a da se ne pozovemo na načelo, koje u nama i izvan nas uspostavlja onaj red koji upravo radja i osigurava mir, to jest poslušnost? "Posluh i mir" - geslo tako drago časnom kardinalu Baroni, a kasnije i Papi Ivanu XXIII, auktoru enciklike "Pacem in terris" (cfr. Prov. 21,28).

Da, imali bismo toliko toga da kažemo o ovoj temi. Toliko se toga o njoj napisalo i ovih zadnjih godina (na pr. neka se pogleda bibliografska bilješka na svršetku studija Tuliya Goffi "Obbedienza e autonomia personale", Ancora, Milano, 1967.).

A sada bismo spomenuli samo jedno, a to je misterij poslušnosti kod našega Gospodina I. Krista (cfr. Adam, Christo nostro Fratello, II); misterij koji izžarija iz čitavog Evandjelja, misterij koji definira Njega, našega Spasitelja (cfr. Mat. 11,25; Iv. 6,37; Mat. 26,39; Rim. 5,19; Filip. 2,8, itd.); misterij, koji se nama daje, od "toga osnovnog gledišta poslušnosti - ne samo Kristu, nego od Krista nama priopćene - izvire kršćanski smisao poslušnosti" (Lochet).

Mogli bismo nastaviti i uživati u otkriću da se posluh izjednačuje s ljubavlju. Trebalo bi toliko toga reći o novom stilu - u biti istovjetnom - koji poslušnost stiče u Crkvi na temelju koncilskih nauka; nešto smo o tome spomenuli u Našoj prvoj enciklici "Ecclesiam Suam" (AAS, 1964. p. 657). Potvrđujemo svu tu nauku, tu novu pedagogiju, tu novu djelatnu poslušnost, podsjećajući na opomenu koju je sv. Petar Apostol - sa čijeg vam groba sada govorimo - naglašavao prvim kršćanima: "U objavi Isusa Krista vladajte se kao poslušna djeca" (I Petr. 1,13-14; Hebr. 13,17).

Neka je ovo za vaše kršćansko dostojanstvo, za vašu vjernost, za vašu sreću, a s Našim Apostolskim Blagošlovom!

(Nagovor objavljen u "Osservatore Romano", 17.10. 1968.).

2) BISKUPOV PUT U RIM AD LIMINA

Po Crkvenom Zakoniku Biskupi-Ordinariji imaju svake pete godine pohoditi grobove apostolskih prvaka Sv. Petra i Pavla i Sv. Ocu podnijeti izvještaj o stanju u biskupiji.

Ta je dužnost pala na ovu godinu. Stoga je O. Biskup odmah poslije biskupske Konferencije u Zagrebu od 8 - 10 listopada pošao u Rim i tamo ostao do 28. listopada. U Rimu je O. Biskup u službenom poslu posjetio razne Rimske Kongregacije i bio na 25. listopada primljen u privatnu audijenciju kod Sv. Oca.

Sv. Otac medju ostalim zanimao se i za prilike u onim trima župama, koje su odbile da prime svoje nove župnike. Pitao je, da li da krivce udari kaznom izopćenja, na što je O. Biskup odgovorio: Ne, Sveti Oče!

Sv. Otac bio je za vrijeme cijele audijencije vrlo srdačan i pozvao je odmah na početku Biskupa, da stavi na glavu svoju kapicu, što inače po ceremonijalu nije slobodno.

Po izričitoj želji Sv. Oca O. Biskup se s njime i fotografirao.

Na koncu audijencije Sv. Otac je podijelio svoj apostolski blagoslov svima svećenicima, redovnicima, redovnicama te vjernicima u dijecezi. Kod davanja blagoslova vjernicima Sv. Otac je upitao, da li da dadne blagoslov i onim neposlušnima. I kad je O. Biskup rekao: Podajte i njima, Sv. Oče, - Papase je nasmiješio i dajući blagoslov rekao: Dajem im blagoslov, da bi se dozvali pameti!

3) ODGOVORI VIJEĆA ZA IZVRŠENJE LITURGIJSKE KONSTITUCIJE

/"Notitiae", 4, 1968/.

a) Kada može svećenik iza Mise ponovno primiti sv. pričest pod obje prilike?

Odgovor: Instructio de cultu Mysterii eucharistici, ad n.32,7 sacram Communionem sub utraque specie concedit diacono, subdiacono "officium suum in Missa pontificali vel sollemni implentibus". Hic agitur de veris diaconis et subdiaconis. Ergo si quis sacerdos fungitur munere diaconi vel subdiaconi et iam celebravit vel celebraturus est, sacram Communionem sub utraque speciei recipere nequit.

E contra, in casu concelebrationis largior est dispositio: "omnibus... qui vero ministerio liturgico funguntur"/N.37,8/. Hoc in casu omnes qui officium liturgicum exercent, ad Communionem sub utraque specie admitti possunt, etiamsi sint sacerdotes qui iam celebraverunt vel celebraturi erunt.

b) Jesu li pred izloženim Svetootajstvom dozvoljene molitve na čast Bl. Djevice ili svetaca?

Odgovor: Usque adhuc quibusdam in communitatibus aut peculiari-bus coetibus mos exstabat, SS.mo Sacramento exposito, habendi preces in honorem B. Mariae Virginis, v.gr. recitationem rosarii, vel supplicationes ad Sanctos, v.gr. Litanias Sanctorum, novendiale in praeparationem ad festum cuiusdam Sancti, etc.

Nunc autem quaeritur utrum hoc conforme sit litterae et spiritui Instructionis de cultu Mysterii eucharistici.

Ex una parte animadvertitur explicitam prohibitionem in textu Instructionis non haberi.

Ex altera vero, sensu potius restrictivo intelliguntur verba n. 62 eiusdem Instructionis: "Durante expositione omnia componenda sunt ut fideles orationi intenti, Christo Domino vacent" ita ut significant: ".... Christo Domino unice vacent".

Verbunculum unice quod saepe refertur a Commentatoribus, etsi non habeatur in textu Instructionis, bene tamen reddit mentem legis. Finis enim adorationis communis coram SS.mo Sacramento exposito attingitur cum mens et oratio fidelium, per sacrum silentium, per lectiones, praesertim e sacra Scriptura, per cantus et preces, ad mysterium eucharisticum diriguntur. Cetera pia exercitia, quamvis bona et commendatione digna, attentionem ad diversa obiecta trahunt, et ideo, ad alia tempora remittenda sunt, vel ante aut post adorationem et benedictionem cum SS.mo Sacramento.

Ipsum marianum rosarium dici debet precatio Mariana, non ad Christum directa. Nec obiciendum est meditanda esse mysteria Christi dum pronuntiantur verba salutationis angelicae. Pars enim essentialis precationis constat oratione repetita ad B. Virginem directa. Immo hoc pium exercitium nova consideratione aliquomodo indigeret ut plenior habeatur concordia inter vocem et mentem orantis.

c) Posebni propisi rubrika u. Misama. za pokojne i u ferijalnim Misama.

Instructio altera diei 4. maii 1967. conclusionem Missae semper eandem reddidit etiam in Missis pro defunctis, in quibus tamen adhuc manent hae peculiaritates: osculum libri Evangeliorum omittitur, aqua non benedicitur, ad orationes genuflectitur.

Non videtur absolute contrarium spiritui legis si uniformitas habetur etiam his in casibus et eadem normae servantur in Missis pro vivis et pro defunctis.

Eadem consideratio valet pro regula genuflectendi ad orationes diebus paenitentialibus et in Missis defunctorum. Immo utile erit participationi et attentioni fidelium si plures mutationes in iisdem ritibus videntur. Et opportunius videtur non genuflectere ad orationes, exceptis solummodo diebus et casibus in quibus ad genuflectendum fideles invitantur per monitionem: Flectamus genua.

d) "Amen" u Kanonu.

Kaka svećenik glasno moli Kanon, ne bi trebalo da na "Per Christum Dominum Nostrum" vjernici odgovaraju s "Amen", jer je Kanon molitva svećenika.

Ipak ne treba uznemirivati vjernike radi toga, što odgovore "Amen".

e) Smije li se ispred pokaznice, dok se drži govor, postaviti zavjesica, zastor?

Odgovor: Zabranjeni su govori pred izloženim Presvetim Otajstvom "Homilija ili kratki poticaji", o kojima govori Uputa, ne smatraju se govorima, nego kratkim tumačenjima tekstova koji se čitaju "koji treba da vode k većem cijerenju euharistijskog misterija". Dok se ta tumačenja vrše, ne treba pred Monstrancu stavljati nikakva zastora, zavjesice, kao što se ne stavlja, dok se čita tekst sv. Pisma.

Zabranjeno je takodjer pjevati Vespere pred izloženim Presvetim Sakramentom. Treba najprije ispjevati Večernju, pa izložiti Presv. Sakrament i nakon stanovitog vremena provedenog u šutnji, podijeliti blagoslov.

Treba izbjegavati češće izlaganje Presv. Sakramenta. Ako se negdje obavlja višednevno klanjanje te nije moguće osigurati da veće grupe adoriraju, može se Presv. Sakrament pohraniti u svetohranište preko noći i dva puta dnevno.

5) PREPORUKE ŽENSKOJ MLADEŽI ZA ČASNE SESTRE

Zadnjih godina lijep broj djevojaka iz naše biskupije odlazi u razne Kongregacije i Družbe Sestara izvan naše biskupije. O tome su pisale naše i inozemne novine, pa je to privuklo i potaklo neke Kongregacije i Družbe Sestara izvan naše domovine, da se obrate Ordinarijatu i našim svećenicima, da bi njihove ustanove preporučili našoj katoličkoj ženskoj mladeži.

Ovdje saopćujemo našim župnicima neke Kongregacije, koje se preporučuju i mole zvanja u našim župama.

a) Suore Insegnanti della Santa Croce.

Za vrijeme svoga boravka u Italiji Biskup se odazvao pozivu Nadbiskupa iz Urbina i posjetio to mjesto. Nadbiskup se interesirao, da li bi se moglo naći kod nas djevojaka, koje bi htjele stupiti u Sestre sv. Križa, čija je centrala u švicarskoj, ali se jedna provincijalna kuća nalazi i u njegovoj dijecezi "Istituto San Lorenzo Sondrio". Kandidaticama bi ustanova platila putni trošak. Ako imaju volje i sposobnosti, mogle bi polaziti i školu. Ne budu li imale zvanja, platit će im se put natrag ili po želji naći sigurno zaposlenje u Italiji. Ako bi se našlo nekoliko kandidatica, kad bi se one obukle i zavjetovale, bile bi poslone natrag k nama, da se tu osnuje filijala njihove Kongregacije.

Ukoliko bi koji župnik imao ovakvih kandidatica, Ordinarijat bi se stavio u vezu sa Nadbiskupom iz Urbina i nastojao stvar s njim urediti.

b) Franjevke - Misijonarke Marijine.

Sjedište ove misionarske institucije nalazi se u Rimu, 12 Via Giusti, I 00 185 Roma, a provincijalat u Beču / Franziskanerinnen Missionaerinnen, Kloster St. Leopold, A 1200 Wien, Adalbert-Stift-Str. 73/.

Sestre, članovi toga nadnacionalnog instituta rade na 5 kontinenta na svim područjima socijalne djelatnosti za djecu, mladež, u bolnicama, postajama gubavaca, misijskim postajama...

Djevojke aspirantice trebaju imati dobro zdravlje i iskrenu volju Bogu služiti; potrebno je da imaju 8 razreda škole, u dobi između 14-16 godine. Djevojke bi se nakon što steknu potrebno poznavanje njemačkog jezika školovale za neku profesiju (bolničarke, sestre za dječje vrtiće, krojačice...) i nakon toga bile primljene u postulaturu.

Djevojke koje bi bile starije, od 16 do 25 godina, a posjeduju barem osmogodišnju školu, mogle bi biti odmah primljene u postulaturu nakon nekoliko mjeseci učenja njemačkoga jezika; djevojke pak koje već posjeduju neku profesiju, a u godinama su od 25 - 30 mogu biti primljene odmah u postulaturu.

c) Zajednica Kristovih Misionarki / Gemeinschaft der Missionarinnen Christi/.

1956

Zajednicu je utemeljio O. Christian Moser, provincijal Misionara Srca Isusova. Sjedište je zajednice u Rebdorf-u kod Eichstaett-a, Zap. Njemačka.

Dvije godine nakon osnivanja zajednice dvije su Sestre otišle u Kongo kao misionarke, a 1964.g. u onim burnim danima u toj afričkoj državi bilo je 16 Sestara ove mlade misionarske zajednice.

Sestre djeluju u školama, u socijalnim ustanovama, u bolnicama, u uredima, u dušobrižništvu, u domaćinstvu, domovima za mladež i sl.

U jesen 1967.g. zajednica je brojila sa novinkama i postulanticama 135 članova, a rade u Braziliji, u biskupiji Palmas, Kongu, u biskupiji Ikelo, u S.R. Njemačkoj, Austriji...

Zadnje dvije godine uz preporuku ovoga Ordinarijata posjetila je jedna Sestra ove zajednice nekoliko naših župa i stupila u dodir s djevojkama. Nadamo se da će se naći idealnih djevojaka, koje će biti spremne stupiti u ove misionarske zajednice, i na taj način otvoriti put misijskim zvanjima u našoj Hercegovini.

Stoga posebno preporučujemo ove misijske zajednice našim župnicima, da s njima podržavaju kontakt i da oduševljavaju mladež njima povjerenju za misijska zvanja.

d) Sestre Benediktinke - Opatija St. Gabriel.

Predstojnica Opatije St. Gabriel, Bertholdstein, P. Fehring in Steiermark, Austrija zamolila je pismom od 24. rujna 1968. da bi naši župnici preporučili katoličkoj mladeži njihovu zajednicu i poticali djevojke da se oduševе za tihi, kontemplativni život u samostanu. U samostanu pored molitvenog života Sestre izrađuju crkvene paramente, ručne radove, bave se znanstvenim i umjetničkim radom.

One djevojke, koje bi se njima prijavile, sestre bi ih primile u svoj samostan, da ga upoznaju i da upoznaju njihov život i rad, te eventualno omogućile im pohađanje koje dobre škole. Djevojke bi trebale biti spremne da prethodno nauče njemački. Ukoliko se ne bi mogle prilagoditi životu u samostanu, sestre bi im omogućile ili povratak u domovinu ili zaposlenje u njihovom kraju.

Upozoravamo svećenike, da sve molbe za Kongregacije i Družbe izvan naše domovine moraju ići preko Ordinarijata.

e) Sekularni Institut "Službenice Svećenstva"

U Francuskoj prije 25 godina osnovan je sekularni Institut "Službenice Svećenstva" sa svrhom da pomognu svećenicima u održavanju župsk a stana, kuhanja, spremanja

Ako im svećenik povjeri, one će se brinuti i za sakristiju, crkvu, voditi pjevanje, katehizaciju, sviranje, rad u kancelariji...

Nedavno je boravila u Jugoslaviji vrhovna Poglavarica Instituta i posjetila neke naše biskupije. Institut u Francuskoj bio bi spreman primiti na formaciju nekoliko djevojaka, koje bi željele posvetiti se tom apostolatu i ako bi dotične imale potrebne uvjete.

Morale bi imati svršenu osmogodišnju školu, te barem 18 godina starosti, zdrave, psihički zrele i uravnotežene. Trebaju imati smisla za duhovni život, spremnost da se posvete onim najmanjim poslovima u kući, koje je vršila i Presveta Djevica u Nazaretu.

Ako bi se našlo više kandidatica, one bi se formirale u Zagrebu kao posebni ogranak našeg sekularnog Instituta "Suradnice Krista Kralja".

Institut u Francuskoj prima neudate djevojke ili udovice između 18 i 40, pa i 50 godina.

Dvije godine traje formacija na duhovnom području i u stručnoj službi.

Duhovnost je euharistijska, marijanska i svećenička. Dvije i po godine nakon ulaska u zajednicu službenice polažu zavjete čistoće, siromaštva i poslušnosti. Obvezuju se na dnevno moljenje dijela oficija, dnevno sudjelovanje u sv. misi, pričesti, pola sata razmatranje, adoracija, tjedna sv. ispovijed, mjesečna duhovna obnova i godišnje duhovne vježbe u trajanju od 6 dana.

Sestre u dvogodišnjem tečaju dobivaju praktičnu formaciju duhovnog života, potrebnu doktrinalnu izobrazbu i posebnu praktičnu izobrazbu u vođenju domaćinstva, povrtlarstva, odgoj peradi, sitniji popravci u kući, bojadisanje, održavanje sakristije, pjevanje, sviranje, rad u kancelariji...

Institut je odobren u Rimu kao sekularni Institut 22. lipnja 1962.g. Danas broji 110 članova, koji rade u Francuskoj, Belgiji, Švicarskoj.

Svećenici mogu dobiti detaljnija obavještenja i upute kod: Mara Čović, D u b r a v a, Konjšćinska br. 13, Zagreb.

6) ZBIRKA KRŠĆANSKIH KLASIKA

Kao što hrana utječe na zdravlje i na razvitak tijela tako i duhovni život pojedinca i zajednice dobrim dijelom zavisi od knjiga koje čita.

Veselimo se što ćemo naskoro dobiti novo izdanje Sv. Pisma, koje će, kako izgleda, ući u najšire krugove našega naroda.

Osjećamo međjutim nedostatak djela kršćanskih klasika. Ta su na hrvatskom jeziku zaista malobrojna. Drugi su narodi u posljednje vrijeme preveli i izdali vrlo mnogo takve literature. Da spomenemo veliku slovensku

predratnu zbirku "Cerkvenih očetov izbrana djela" od dra Fr. Lukmana, koju sada mnogi uzalud traže.

Da doskočimo toj velikoj potrebi, odlučili smo s Božjom pomoći pod okriljem Nadbiskupskoga Ordinarijata u Zadru pokrenuti izdavanje zbirke CRKVENI OCI I PISCI. Uredjivat će je uz suradnju posebnog Vijeća dr. T. Šagi-Bunić, red. prof. dogmatike na bogoslovskom fakultetu u Zagrebu i dr. Martin Kirigin, prof. liturgike i patrologije na VBŠ u Zadru.

Svake bi godine izišla 4 sveska: 2 sveska crkvenih otaca, 1 iz srednjovjekovne crkvene literature i 1 od novijih pisaca koji su za života i još više poslije smrti svuda prihvaćeni kao klasični. Svaki će svezak imati oko 200 strana.

Sva će djela biti prevedena iz originala prema suvremenim kriterijima prevodjenja. Spisi će biti popraćeni uvodom i tumačenjem težih mjesta i pojmova.

U izboru davat ćemo prednost djelima koja obradjuju povijest i misterij spasenja, osvjetljuju Kristov i naš vazmeni misterij, tumače biblijske i liturgijske tekstove, približuju ljudima Crkvu i njezine probleme, promiču dublji duhovni razvoj pojedinca i zajednice.

Sve su to teme koje nadahnjuju život suvremene Crkve i koje nalaze svoj jaki odraz u dokumentima II Vatikanskog Sabora i Sv. Stolice kao i u današnjoj produbljenoj teološkoj literaturi.

Za god. 1969. spremamo kao I niz:

- 1) Nauk 12 Apostola (Didahē), 7 poslanica Ignacija Antioh., Poslanicu i mučeništvo Polikarpa (preveo prof. Branko Šonje);
- 2) Hilarije: Rasprava o otajstvima; Ambrozije: O svetim Tajnama i o Misterijima (prevodi se u Splitu);
- 3) Bonaventura: Put duše k Bogu i "Soliloquia" (prevode oci franjevci);
- 4) XI. Herwegen: Sv. Benedikt, njegov značaj i značenje (prema 4. njem. i drugim izdanjima preveli hrv. benediktinci).

Za daljna izdanja u obzir dolaze u prvom redu: Justin, Hipolit, Origen, Tertulijan, Ciprijan, Irenej, Metod Olimpijski, Meliton, Euzebiје, Ćiril Jeruz., Grgur Nazij., Krizostom, Augustin, Prudencije, Lav Veliki, Grgur, Efrem, Teodor Studit.

Anselmo, Bernard, Hildegard, Albert Veliki, Duns Skot, Toma Akvinski, Rupert iz Deutza, Marulić, Stojković.

Ivan od Križa, Bossuet, Newmann, Moehler, Scheeben, Solovjev, Marmion, Casel, Pijo XII.

Sve koji se zanimaju za takvu literaturu ovim pozivamo na pretplatu. Knjige ćemo, dolično opremljene, nastojati davati po najniže mogućoj cijeni, uz pokriće samih troškova. U pretplati I niz od 4 spomenuta sveska stoji zajedno s poštarinom 50 ND. Tko pošalje tu svotu Nadbiskupskom Ordinarijatu Zadar (za zbirku COP) najkasnije do kraja listopada o.g., primit će o Božiću 1 knjigu i onda tokom godine 1969. još 3 druge navedene. Najviše će nam pomoći tko se odmah pretplati, jer tiskaru treba djelomice platiti na početku posla. Tko ne želi poslati pretplatu a htio bi osigurati spomenut djela, neka se barem pismeno predbilježi, budući da je naklada ograničena. Takvi će knjige platiti po cijeni koja se naknadno odredi za svaku knjigu i uz to poštarinu.

Zadar, na dan sv. Grgura Tecloga, 1968.

Vijeće za izdavanje zbirke
"Crkveni oci i pisci".

7) RASPORED DUHOVNIH VJEŽBI U OPATIJI

Uprava Doma duhovnih vježbi u Opatiji obavještava da će se prema želji svećenika održavati tečajevi duhovnih vježbi i u toku zimskih mjeseci. Za prvo polugodište 1969. g. raspored je duhovnih vježbi sljedeći.

<u>Siječanj:</u>	I turnus:	20 - 24
	II "	27 - 31
<u>Veljača:</u>	III "	10 - 14
<u>Travanj:</u>	IV "	14 - 19
	V. "	21 - 25

U zimskim mjesecima loži se u dvorani za predavanje i u blagavaonici. Plaća se dnevno 40 ND.

Sudjelovanje u turnusu duhovnih vježbi treba najaviti barem 10 dana ranije. Ako bi netko bio spriječen sudjelovati, a prijavio se, neka o tome obavijesti Upravu Doma, da bi se moglo mjesto drugome ustupiti.

Uprava Doma duh. vježbi nudi svećenicima prigodu, da duhovne vježbe produlji na 4 dana, pa bi prema tome završavale u petak navečer.

Duktor duhovnih vježbi u 1969.g. jest O. Mato Jović, D. I.

8) Snizenje cijene knjizi: Inkorporacija svećenika u mistično Tijelo Kristovo .

Prije 2 godine izdao je dr. Ivan Rogić, prof. u Djakovu svoje životno djelo: Inkorporacija svećenika u Kristovo otajstveno Tijelo.

.. Pisac je dne 2. studenoga o.g. blago u Gospodinu preminuo. Biskupski Ordinarijat u Djakovu u nakani da bi se što više svećenika okoristilo knjigom pok. prof. Rogića odlučio je sniziti cijenu od 2.800 st. din. na 1500 st. din.

Ovo se svećenicima štavlja do znanja. Toplo se preporuča, da svaki svećenik nabavi to djelo za svoju svećeničku duhovnu biblioteku. Naručuje se kod Bisk. Ordinarijata u Djakovu uz gore označenu cijenu: 1500 St. Din., u koju je svotu uračunata i poštarina.

9) O B A V I J E S T I I Z B I S K U P I J E .

a) LOKACIJA KATEDRALNE CRKVE U MOSTARU

Ordinarijat u nastojanju da bi se što prije našlo rješenje za novu lokaciju katoličke katedralne crkve u Mostaru mjesto oduzete na Rondo-u podnio je dne 4. listopada t. g. novu predstavku putem Komisije za vjerska pitanja SO Mostar Komisiji za usvajanje i odobrenje urbanističkog plana grada Mostara za dodjeljivanje novog gradilišta na području grada.

Svoju predstavku Ordinarijat je uputio dne 14. studenoga t.g. i Savjetu za komunalne poslove i urbanizam pri SO Mostar. Predstavka je bila razmatrana dne 19.XI. o.g. na sjednici Savjeta, kojoj je prisustvovao na poziv Predsjednika Savjeta i predstavnik Ordinarijata.

Savjet je odlučio formirati posebnu komisiju, koja bi zajedno s predstavnicima Ordinarijata tražila povoljno rješenje pitanja lokacije katedralne crkve u Mostaru.

Preporučujemo svećenicima, da se u svojim molitvama sjete te velike potrebe naše biskupije, te da to preporuče u molitve svojih pobožnih vjernika.

b) BLAGOSLOV TEMELJNOG KAMENA NOVE ŽUPSKE CRKVE U JARAMA

Na blagdan Sviju Svetih, 1. XI. 1968.g. Dijecezanski Ordinarij blagoslovio je temeljni kamen nove župske crkve Sviju Svetih u Jarama k/Mostara.

Pod Sv. Mistom, koju je koncelebrirao O. Biskup sa svećenicima propovijedao je o značenju crkve u životu župe, te jedinstvu vjernika u Crkvi sa Sv. Ocem i povezanosti s našim svecima u nebu.

Poslije sv. Mise u privremenoj katehetskoj dvorani priredjen je zajednički objed, na kojem su sudjelovali svećenici, predstavnici župe i neki vjernici susjednih župa kao i predstavnici općinske skupštine Lištica s gosp. Predsjednikom na čelu.

c) PUČKE MISIJE održane su ove jeseni u župi ČITLUK pred blagdan Krista Kralja. Misijske su vodili oci franjevci iz provincije Bosne Srebrne.

S misijama je bila povezana i proslava 50-godišnjice osnutka župe.

U prosincu u toku su misije u župi TIHALJINI, koje vode domaći misionari, oci franjevci.

Misije su priredjene uz blagoslov nove župske crkve.

d) DUHOVNU OBNOVU uz blagdan Sviju Svetih održao je O. Zvonimir Majić D.I. u Stocu od 1. do 3. studenoga o. g.

e) POHODI BISKUPA I BISKUPU...

Na 3. listopada t. g. O. Biskup pohodio je župu Ledinac i održao propovijed pod svečanom sv. misom u dupkom punoj crkvi, koju su ispunili vjernici domaće župe i susjednih slaveći blagdan sv. Terezije.

Dne 3. studenoga Dijecezanski Ordinarij pohodio je župu Klepci-Dračevo, te propovijedao pod ranom sv. misom da potakne vjernike da spremno i rado potpomognu gradnju započete župske crkve.

Toga istoga dana pohodio je i župu Studence i propovijedao pod puškom sv. misom.

Dne 21. rujna t. g. pohodio je našeg Ordinarija dubrovački biskup Dr. Severin Pernek na proputovanju kroz Hercegovinu.

f) JURISDIKCIJALNI I TRIENALNI ISPITI

Prvi su održani dne 9. listopada 1968. u prostorijama franjevačkoga samostana u Mostaru. Ispitu su pristupili:

Don Tadija Pavlović, župnik u Viru, Don Josip Radišić, župnik u Sutini, Don Nedjeljko Galić, župnik u Jarana, Fra Rade Dragičević, župnik u Raškom Polju, Fra Bruno Česić, župnik u Konjicu, Fra Jozo Pejić, župnik u Rakitnu (Poklečanima), Don Zvonko Vuletić, župnik u Ravnome, Don Petar Vuletić, župnik u Grabovici, Don Vinko Majić, župnik u Vinici, Fra Marinko Leko, duhovni pomoćnik na Humcu, Fra Dinko Maslač, duhovni pomoćnik u Drinovcima, Fra Leo Radišić, župnik u Bukovici, Fra Ivan Kvesić, duhovni pomoćnik u Mostaru, Fra Leonardo Hrkać, duhovni pomoćnik u Kočerinu, Fra Tihomir Kutle, duhovni pomoćnik u Mostaru, Fra Vendelin Karačić, duhovni pomoćnik na širokom Brijegu, Fra Bonifacije Barbarić, župnik u Šujići.

Svećenicima, koji su pristupili ispitu, podijeljena je ispovjedna jurisdikcija u trajanju od 3 do 4 godine.

Trienalnim ispitima, koji su održani u prostorijama biskupskoga Ordinarijata u Mostaru pristupili su: Don Nedjeljko Galić, župnik u Jarana, Don Tomislav Majić, župnik u Trebimlju, Don Srećko Majić, župnik u Gradini, Don Pavao Filipović, župnik u Grljevićima, Don Marko Lukač, župnik u Mosst. Graca, Don Petar Vuletić, župnik Crnča, Don Mile Miljko, kapelan u Studencima

g) Komemoracija godišnjice smrti Don Petra Maslaća u D. Hrasnu

Na 1. prosinca o. g. grupa svećenika i bogoslova iz Splita, te svećenici - kolege pok. don Pere Maslaća i grupa vjernika iz Mlina i Dubrovnika došli su s dva autobusa u župu Donje Hrasno, gdje je rođen i pokopan vlč. gosp. Don Pero Maslač, koji je prošle godine upravo na 1. prosinca naglo preminuo. Gosti su zajedno s domaćim vjernicima sudjelovali kod sv. mise i odriješanja, koje je pred svećeničkom grobnicom podijelio mjesni župnik i Dekan preč. gosp. Don Stjepan Batinović. Poslije odriješanja osvrnuo se na život i rad pokojnoga Don Pere Maslaća vlč. gosp. Don Martin Sentić, rodom iz D. Graca, svećenik dubrovačke biskupije.

prema
reci.
jedek

10) KOMEMORACIJA 50-GODIŠNJICE SMRTI NADB. DR. JOSIPA STADLERA

Vrhbosanska nadbiskupija s velikom zahvalnošću i pijetetom ove godine komemorirala je dolično i dostojno pedesetgodišnjicu od smrti prvog Vrhbosanskog Nadbiskupa Dra JOSIPA STADLERA.

Po svim župama vrhbosanske nadbiskupije organiziran je "Stadlerov dan" s posebnim govorima i drugim programom, pročitana je posebna okružnica Nadbiskupa-Administradora dra Smiljana-Franje Čekade. A u Sarajevu, nekadašnjem sjedištu Nadb. Stadlera čitav tjedan od 1. do 8. prosinca bio je posvećen prvom i velikom vrhbosanskom nadbiskupu. U katedrali svaku večer drugi govornik držao je predavanje o dr. J. Stadleru. Tako u nedjelju dne 1. prosinca O. Josip Weissgerber, D.I. o temi "Dr. Josip Stadler reformator po Srcu Božjem"; ponedjeljak 2. prosinca franjevac o. dr. V. Slugić: "Crkva na tlu Bosne kroz vjekove"; utorak, dne 3. prosinca preč. gosp. Don Andjelko Babić, župnik i Dekan u Stocu: "Bosna je imala svoga Mojsija"; 4. prosinca, u srijedu: preč. gosp. Ivan Trobentar, župnik na Stupu k/Sarajeva: Nadbiskup Stadler u svome vremenu; četvrtak, 5. prosinca preč. gosp. dr. Marko Jozinović, kanonik: Stadlerova ljubav prema siromasi; petak 6. prosinca: preč. gosp. Ivan Starčević, kanonik: Iza pedeset godina.

Dne 7. prosinca u 18 sati otslužen je pontifikalni requiem za Nadb. Stadlera. Pontificirao je domaći Nadbiskup-Koadjutor-Administrator dr. Smiljan-Franjo Čekada, a poslije sv. mise prije odriješenja održao je komemorativni govor naš dijecezanski Ordinarij. Govor našega O. Biskupa donosimo u cijelosti malo niže.

Na samu godišnjicu smrti - 8. prosinca bila je svečana pontifikalna sv. misa, koju je u koncelebraciji služio domaći Nadbiskup-Koadjutor. U koncelebraciji su sudjelovali: Dr. Gabrijel Bukatko, beogradski nadbiskup, naš dijecezanski Ordinarij, Mons. Matiša Zvekanović, subotički biskup, Mons. Josip Arnerić, šibenski biskup, Mons. Ivo Gugić, pomoćni splitski biskup, Mons. Celestin Bezmalinović, hvarski biskup-Administrator, preč. gosp. Matija Pavić, delegat djakovačkoga biskupa, Mons. ~~Josip~~ Veršić, kanonik, delegat zadarske nadbiskupije, preč. gosp. Dr. Marko Jozinović, prepošt vrhbosanskog Kaptola, preč. O. fra Vlado dr. Karlović, provincijal franjevačke provincije Bosne Srebrne i preč. O. Antun Fostač, provincijal otaca Isusovaca, i Mons. Alfred Pichler, banjalučki biskup. Propovijedao je pod sv. misom domaći Nadbiskup Koadjutor-Administrator dr. Smiljan-Franjo Čekada.

Drugi dan, dne 9. prosinca t.g. u crkvi sv. Josipa na Marindvoru priredjena je svečana komemorativna akademija, u kojoj su uz predavače izveli lijep program i bogoslovi sarajevske nadbiskupije, koji su za tu zgodu došli iz Djakova, te časne Sestre, djaci, mladež, djeca...

Prigodom komemoracije 50-godišnjice smrti prvoga vrhbosanskoga Nadbiskupa izdan je i kratki životopis Dr. Josipa Stadlera, koji je napisao preč. gosp. Anto Paradžik, župnik u Bosanskom Brodu.

Komemorativni govor našega Ordinarija dne 7.12. 1968. u katedrali

In memoria aeterna erit justus - u vječnom spomenu bit će pravednik.

Ova riječ Sv. Pisma, braćo i sestre, može se s punim pravom primijeniti na prvoga nadbiskupa vrhbosanskog dr. Josipa Stadlera, čiju 50-obljetnicu blažene smrti mi večeras komemoriramo. Jer Stadler je doista bio pravednik. Skroz naskroz od glave do pete bio je čovjek Božji. Svećenik i biskup po srcu Božjem. Tako da se bez ustezanja usudjem večeras reći, da bi se više dolikovalo, da se mi molimo Stadleru, nego da se molimo za njega. Pa takav čovjek zaslužuje, da mu sačuvamo trajnu i vječnu uspomenu.

Još mi je i danas živo u sjećanju dan 8. prosinca 1918., dan blažene smrti nadbiskupa Stadlera. Bio sam tada bogoslov II tečaja u Stadlerovu sjemeništu ovdje u Sarajevu. Kad su se toga jutra na svetkovinu Imakulate tužno oglasila zvona s ove katedrale, bilo mi je jasno, da je toga jutra umro najveći muž katoličke Bosne. U cijeloj svojoj prošlosti katolici Herceg-Bosne nisu imali većega čovjeka od Stadlera, a teško će ga imati i ubuduće.

STADLER
Kroz skoro punih 40 godina ovaj je providencijalni muž stajao kao nadbiskup na čelu vrhbosanske nadbiskupije, a kao metropolita na čelu bosansko-hercegovačke crkvene pokrajine. Kroz to vrijeme on je svojom snažnom ličnošću udario tako izrazit pečat, zaorao tako duboku brazdu i ostavio tako velik trag u našoj crkvenoj povijesti, da te godine možemo posve opravdano nazivati razdobljem nadbiskupa Stadlera.

Slavni Leo XIII Papa, kad je 1881. uspostavljao crkvenu hijerarhiju u Herceg-Bosni, nije mogao naći od Stadlera zgodnijega i sposobnijega čovjeka, da ga stavi na čelo toj hijerarhiji.

Ogromna zadaća čekala je novoga Nadbiskupa, kad je u siječnju 1882. osvanuo u Sarajevu, da preuzme svoju odgovornu dužnost. Došao je u prazninu. Nije tu našao ni biskupske rezidencije, ni prvostolnoga kaptola, ni katedralne crkve, ni sjemeništa. Sve je to trebalo iz ništa stvarati, iz temelja podizati. Bio je to posao, koji je iziskivao divovsku snagu. Drugi bi se prestrašio i ustuknuo. Ali snažni Stadlerov duh nije poznavao ni straha, ni kolebanja, a još manje uzmicanja. Kroz jedno desetljeće on je uspio sve to ostvariti, pa još i više od toga.

Prvo Stadlerovo djelo, a slobodno možemo reći i najveće i najvažnije, bilo je osnivanje dvaju sjemeništa, maloga u Travniku, a velikoga u Sarajevu. Gradio je on ta svoja sjemeništa ne samo za svoju nadbiskupiju, nego i za sufragane biskupije Banjaluku i Mostar. Stadlerovim sjemeništima povremeno su se koristile i druge hrvatske biskupije kao djakovačka i subotička, a nakon prvog svjetskog rata, kad je centralno sjemenište u Zadru palo pod Italiju, takodjer kroz par godina i dalmatinske biskupije.

I ta Stadlerova sjemeništa donijela su obilan plod. Iz njih je izišlo 9 biskupa, odnosno 3 Nadbiskupa i 6 biskupa. Izišlo je iz njih i na stotine svećenika, a iz Stadlerove gimnazije u Travniku takodjer i veliki broj laičke inteligencije raznih vjera i narodnosti.

Da bismo pravilno ocijenili vrijednost Stadlerovih sjemeništa, trebamo se sjetiti, da u ono doba nijedna hrvatska biskupija, ni velika zagrebačka, ni bogata Strossmajerova djakovačka nisu imale sličnih sjemeništa. I kad su kasnije druge biskupije stale sebi graditi sjemeništa, pravile su ih po uzoru na Stadlerova sjemeništa. Čak i slovenačko sjemenište u St. Vidu kod Ljubljane gradjeno je prema modelu Stadlerova travničkog sjemeništa. Bosna je dakle svima prednjačila. Stoga je mogao dubrovački biskup dr. Josip Marčelić s pravom reći Papi sv. Piju X., da je Stadler uzor svim hrvatskim Biskupima.

Uz odgoj svećenika trebalo je graditi i crkve, gdje će ti svećenici službovati. Kroz duga stoljeća osmanlijske vladavine u Bosni teško je bilo naći sredstava, a još teže dobiti dozvolu za zidanje crkve. Sa Stadlerom dolazi i u ovoj stvari do sretnog preokreta. Za njegovo vrijeme osim ove katedralne crkve podignuto je u nadbiskupiji preko 60 novih crkava. To znači, ako se odbiju godine prvoga svjetskoga rata, da su svake godine poprečno icalle 2 nove crkve. Svakako izvanredan uspjeh obzirom na vremena i prilike.

Neumrljih zasluga stekao si je Stadler i svojim brigom za sirotinju. Posebno brigom za one najmanje i najbespomoćnije, za malu i napuštenu djecu, za koju je osnovao svoja sirotišta. Zavodi pod imenom Betlehem i Egipat, što ih je utemeljio Stadler, predočuju jedno od najljepših stranica u njegovu životu. Isto tako i osnutak redovničke zajednice Sestara Služavki Maloga Isusa, kojima je Stadler povjerio brigu oko svojih sirotana. Ove Sestre, premda danas u promjenjenim prilikama ne vode više Stadlerovih sirotišta, ipak uspješno djeluju u Stadlerovu duhu na drugim područjima, ne samo širom naše domovine, nego i daleko izvan njezinih granica po Njemačkoj, Belgiji, Franskoj. Zbilja poseban Božji blagoslov počiva na ovoj Stadlerovoj ustanovi.

Toliki Stadlerovi uspjesi pobudili su opće udivljenje. Sam biskup Strossmajer, koji je takodjer puno toga uradio, nazvao je Stadlera zbog brojnih njegovih ustanova taumaturgom - čudotvorem. I doista gledajući danas iz perspektive od 50 godina veliko Stadlerovo djelo, mi nalazimo, da je Strossmajerov sud o Stadleru bio posve ispravan. Nimbus, koji je u Strossmajerovo vrijeme okruživao lik nadbiskupa Stadlera, nije se ni danas ugasio. Stadler je jedna sjajna zvijezda na obzorju katoličke crkve u Bosni, koja ni danas nakon 50 godina poslije njegove smrti nije ništa izgubila od svoga sjaja, pa nam pokazuje put i poziva nas, da podjemo Stadlerovim tragom.

Ali u čemu možemo mi danas poći Stadlerovim tragom i njega slijediti?

Svakako ne u njegovim velikim vanjskim pothvatima, jer svatko nije ni pozvan na to, a nisu danas ni vremena ni prilike za to. Pa u čemu onda da ga slijedimo?

U njegovoj kršćanskoj veličini, u plemenitosti i širokogrudnosti srca, na čemu su se konačno i temeljili svi njegovi vanjski uspjesi.

Stadler je prije svega bio čovjek žive i duboke vjere. Ta je vjera davala zamah njegovu djelovanju. Svoj rad on je konačno i usmjerio na to, da duhom svoje žive vjere zadahne i svoj bosanski puk. Koliku je on važnost pridavao vjeri u javnom životu, najbolje pokazuju njegove riječi na prvom katoličkom sastanku u Zagrebu 1900. Citirajući jednog poznatog historičara Stadler je rekao u svom velikom govoru: "Vjera otaca bila je Hrvatima sveti štit i najuzvišenija zastava, koja se ikad vijala u Hrvatskoj". Tu vjeru otaca, koju je on sam uvijek neustrašivo ispovijedao i za koju je živio i radio, ostavio je on u amanet nama svima i svome bosanskome puku. Zastavu Kristove vjere on je nama čistu ostavio sa željom, da je i mi neokaljanu predamo budućim naraštajima. Mi bismo se ovoga trebali posebno sjećati baš u ove naše dane, kad vjerska kriza potresa svijet i kad njezini valovi pomalo zapljuskuju i naše obale. Po Stadlerovu primjeru trebamo se svi zbiti oko Petrove pećine, pa onaj CREDO, onu ispovijes katoličke vjere, koju je s vrhunca te pećine Petrov nasljednik Pavao VI. u ime Crkve izgovorio, svi mi trebamo oduševljeno prihvatiti i to ne samo riječima, nego još više djelima udešavajući prema toj ispovijesti vjere sav svoj život i rad.

Uz duboku vjeru Stadlera je resilo i neograničeno pouzdanje u Boga i Božju Providnost. Inače kako bi se on usudio odvažiti na svoje velike pohvate. U tom bio je on sličan velikoj sv. Tereziji Avilskoj. Kad je ona provodila reformu Karmela, morala je graditi mnoge samostane. Nije bilo sredstava. Jednom je u rukama imala samo jednu pežetu, jedan dinar. A trebalo je graditi. Onda je ona u sebi ovako govorila: Terezija, to je ništa. Terezija i jedna pežeta, opet ništa. Ali Bog, Terezija i jedna pežeta - to je sve! Pa se dala junački na posao i uspjela je. Tako je radio i Stadler, pa je i on uspio. I to toliko uspio, da ga je Strossmayer nazvao čudotvorcem.

Imajmo i mi neograničeno pouzdanje u Providnost. Nikad zdvajati, nikad očajavati. Makar se spustio na nas najcrnji oblak, makar na našem obzorju ne pojavila se nijedna svjetla zraka, ne gubimo nade. Bog, koji je jednom riječi stvorio nebo i zemlju, može nam pomoći, a i hoće nam pomoći, jer je On naš dobri nebeski Otac. Stoga za Stadlerom i mi ponavljamo: Adjutorium nostrum in nomine Domini, qui fecit coelum et terram...

Bio je Stadler velik i u kršćanskoj ljubavi. Ljubio je Boga svih žarom svoje plemenite duše. Ljubio je Krista, Sina Božjega i našega Spasitelja. Posebno pod simbolom Srca Isusova, jer se u tom srcu najbolje očitovala neizmjerena ljubav Božja. Pa je Srcu Isusovu posvetio i svoju katedralu. I pokrenuo je Glasnik Srca Isusova, da širi tu pobožnost i među svojim pukom. Djetinjom upravo ljubavlju ljubio je Isusovu i našu Majku, blaženu Gospu. Nju je odabrao za glavnu zaštitnicu svoje nadbiskupije. Ljubio je Crkvu i njezina vrhovnoga vidljivoga poglavara Sv. Oca Papu, komu je iz poštovanja klečeći pisao svoja pisma.

Ugledajmo se i tu u Stadlerov primjer. Ljubimo Boga, ljubimo Krista, ljubimo Gospu, ljubimo Crkvu, ljubimo Papu. Njeguimo i širimo one Stadleru tako drage pobožnosti, naime prema Srcu Isusovu i prema Gospi. Stadlerove kosti, koje počivaju u ovoj katedrali, radosno će u grobu poigrati, ako to budemo činili.

Ali ljubav prema Bogu uključuje u sebi i ljubav prema bližnjemu. Jer tko ne ljubi svoga brata, koga vidi, ne može ljubiti Boga, koga ne vidi, kaže nam sv. Ivan Apostol. Posebno je Stadler ljubio svoj narod i domovinu svoju. Značajne su riječi, što ih je izgovorio na prvom katoličkom sastanku u Zagrebu: "Ja želim da Bog dadne našoj domovini Hrvatskoj mnogo pametnijih, mudrijih i pobožnijih Biskupa, nego što sam ja dolje u Bosni, jedno ipak ne želim, a to je, da bude tko ljubiti više narod hrvatski i ovdje i u Bosni nego ja". Ljubimo i mi Stadlerovom ljubavlju narod svoj i domovinu svoju, ali ne šovinističkom nego pravom kršćanskom ljubavi, naime da uz svoj narod ljubimo i druge narode, posebno one, s kojima smo sudbinski uže povezani.

Braćo i sestre!

Stadler je umro, ali su njegova djela ostala. Najveći broj njegovih ustanova preživio je i strašni drugi svjetski rat i sretno prebrodio veliku narodnu revoluciju. Ostala je njegova nadbiskupija i njezin kaptol. Ostao je kler i katedrala. Ostala je redovnička zajednica Služavki Malog Isusa. Ali najglavnije Stadlerovo djelo njegovo mešimče, zjenica njegovih očiju, sjemeništa njegova - ona su zamrla i evo već 25 godina ne rade. Dužnost je i to sveta dužnost svih nas Stadlerovih štovatelja, u prvom redu nas svećenika i biskupa, koji smo u tim sjemeništima odgojeni, da ponovno oživimo ta Stadlerova sjemeništa.

I ne ćemo se ničim moći bolje odužiti svetoj i svijetloj uspomeni ovoga čovjeka Božjega kao time, da sve poduzmemo, da opet iz tih sjemeništa proključa novi život, da ona opet počnu odgajati plejade svećenika, koji će poput Stadlera biti svećenici po Srcu Božjem, puni ljubavi prema Bogu, Crkvi i svome narodu!

Neka je vječni spomen prvom nadbiskupu vrhbosanskom, dr. Josipu Stadleru!

+ + +

Životopis Dra Josipa Stadlera, što ga je napisao R.D. Anto Paradžik, župnik Bosanskoga Broda moći će se dobiti u kancelariji Ordinarijata uz cijenu 600 St. Din.

Druge obavijesti iz kancelarije:

a) KONCILSKI DOKUMENTI, Dekret o kršćanskom odgoju, Dekret o svećeničkom životu i Pastoralna Konstitucija Crkva u suvremenom svijetu dostavljeni su svim župskim uredima. Ako tko želi za sebe imati koncilске dokumente, može dobiti u kancelariji, ima još nekoliko primjeraka. Cijena je označena na svakom dokumentu, a isplaćuje se na teret crkvene blagajne. Župnici će početkom nove godine uz ostale račune podmiriti i za poslane koncilске dokumente.

b) OBNOVLJENI OBRED SV. TJEDNA

Neki su župnici dobili na Vel. četvrtak t.g. hrvatski prijevod "Obnovljeni Obred Sv. Tjedna". Drugi, koji nisu onda dobili, jer nije bilo poslano dovoljan broj primjeraka, moći će podignuti svoj primjerak početkom Nove Godine u kancelariji Ordinarijata. Cijena 3500 St. Din. Isplaćuje se na teret crkvene blagajne.

c) ZA UMNAŽANJE OKRUŽNICA I OBAVIJESTI ORDINARIJATA župski će uredi do daljnega dostavljati 500 St. Din godišnje. Za prošle dvije godine početkom Nove Godine župnici će u kancelariji Ordinarijata uplatiti 1000 St. Din.

d) Preporučujemo:

1) Za katehetsku dvoranu KARTU PALESTINE. Može se dobiti u kancelariji Ordinarijata. Cijena 1000 St. Din.

2) Don Živan Bezić, prof. KRŠĆANSKO SAVRŠENSTVO, priručnik ascetike, knjigotiskom, II izdanje, Split 1968. Naručuje se kod: Franjevačka Pastoralna Biblioteka, Metković, Omladinska br. 23.

3) Dr. Ante Kusić, prof. Teodiceja, III izdanje, Split 1968.g. Naručuje se: Kod Auktora, Split, Zrinjsko-Frankopanska br. 19.

4) KULTURNA BAŠTINA SAMOSTANA SV. FRANE U ŠIBENIKU, izdaje JAZU, Zagreb. Tko želi neka se javi što prije na adresu: O. Miro Koceić, franjevac-Konventualac, Z a g r e b, Pavleka Miškina br. 31.

JAZU će izdati i jubilarno djelo pod naslovom: KULTURNA BAŠTINA SAMOSTANA SV. MARIJE U ZADRU. Tko želi, neka se prijavi na gornju Adresu.

BISKUPSKI ORDINARIJAT MOSTAR
Broj: 1260/68.

NEMIRI U NEKIM ŽUPAMA BISKUPIJE

Nastali proljetos nažalost još se nisu smirili. Pojedini župnici morali bi se bolje založiti, da pribave poslušnost odlukama Sv. Stolice. A ne možda još i u protivnom pravcu djelovati. Ordinarijatu naime dolaze pritužbe, kako jedan ili drugi župnik javno kritizira dekrete Sv. Stolice o raspodjeli župa, podržava otpor njihova provođenja, skuplja potpise za pismene i brzojavne proteste, održava sa nezadovoljnicima tajne dogovore, čak šalje pojedine "aktiviste" na takve dogovore i u druge župe... Sve ovo ne mora biti točno. Ali je ipak simptomatično, da se ovakve vijesti šire.

Ordinarijat ne želi istraživati, koliko se ovakve glasine istinite. Ali za ubuduće moli župnike i sve svećenike, da brižno izbjegavaju sve, što bi se moglo tumačiti kao neposluh naredbama vrhovne crkvene vlasti. Ako bi se, što ne dao Bog, ipak našao koji misnik, koji bi vršio gore navedene i njima slične nezakonite radnje, taj ipso facto gubi svaku jurisdikciju u našoj biskupiji. Sveta je dužnost svećenika, da odlukama Svete Stolice pribavljaju poslušnost vjernika, a ne da suprotno rade i na neposluh potiču.

Mostar, dne 14. prosinca 1968.

+ P e t a r, biskup

+ + + + +

Dodatak uz broj: 1227/68.

P r o s l a v a "DAN MIRA"

Na Novu Godinu pod svim sv. misama, u kojima sudjeluju vjernici u većem broju i pod kojima se obično propovijeda, treba pročitati priloženu Okružnicu Ordinarija vjernicima. Nakon Credo mjesto uobičajene molitve vjernika treba uzeti posebni obrazac sa završnom molitvom Sv. Oca za mir, koji obrazac dostavljamo u prilogu.

Na Staru Godinu, u onim crkvama, gdje se drži zahvalnica, neka se ove godine uredi na slijedeći način:
Na početku neka se održi LITURGIJA RIJEČI prema priloženom uzorku. Poslije toga neka se izloži Presv. Sakrament i u šutnji i molitvi obavi kraća adoracija. Nakon toga "Tebe Boga hvalimo" i neka se podijeli euharistijski blagoslov.

Ako se služi večernja sv. misa, onda iza "Liturgije riječi" celebri-
ra se sv. misa, a na koncu "Tebe Boga hvalimo".

Mostar, dne 14. prosinca 1968.

+ P e t a r, biskup

+ + +

Napomena: 1) Svim župskim uredima dostavljamo u dva primjerka "upitni arak" za izvještaj o vjerskom životu u župi. Mi smo prije dvije godine započeli skupljati sociografski materijal. Medjutim za prošlu godinu nisu svi župnici dostavili ispunjeni arak. Nedavno preko Ap. Delegata Ordinarijat je dobio formular prema kojemu treba dostavljati središnjim crkvenim ustanovama podatke o životu u dijecezi. Takodjer pri Bisk. Konf. ustanovljena je sekcija za pastoralnu sociologiju i traže, da se i njima dostavljaju podatci o životu u dijecezi. Da bi jednome i drugome Ordinarijat mogao udovoljiti, potrebno je da župnici dostavljaju Ordinarijatu na vrijeme i točne podatke. Prilažemo stoga nešto modificiran upitni arak s molbom, da do konca siječnja svi župnici dostave ga ispunjena Ordinarijatu. Ako za podatke o prisustvovanju nedjeljnoj sv. misi ne mogu dostaviti za ovu tekuću godinu, neka na to misle za slijedeću -1969- godinu.

2) Dostavljamo svima jedan dio odobrenog ferijalnog lekcionara i knjižicu "Riječ Božja" što ju je izdala doktrinarna komisija pri BK.

POSLANICA ORDINARIJA ZA PROSLAVU SVJETSKOG DANA MIRA

P r e d r a g i u K r i s t u !

Na svetkovinu Bezgrešnog Začeca prošle godine pozvao je Sv. Otac sve ljude dobre volje, sve narode svijeta i njihove vlade, da ubuduće na prvi siječnja kao početak Nove Godine slave DAN MIRA.

Papa se odlučio na ovaj korak gledajući žalosne prizore, kako se neprestano po raznim stranama svijeta prolijeva krv, bilo da neke države međusobno ratuju, bilo da krvave nutarnje pobune tresu temeljima nekih država. Zatim sa zabrinutošću primijetio je Papa, da se u posljednje vrijeme sve više nadvijaju opasni oblaci nespokojsstva i zategnutosti nad čitavim čovječanstvom i prijetje, da izazovu treći svjetski rat, koji bi mogao završiti sa potpunim uništenjem ljudskoga roda.

Da se otkloni ta strahovita opasnost - Papa kao Namjesnik Krista, Kneza mira, eto poziva sve protivnike rata na cijelom svijetu, da se udruže i da sustavno udruženim silama pobijaju rat i u znak toga da odsele na prvi dan Nove Godine vrše propagandu za miroljubivim odnosima među pojedincima i zajednicama držeći se one Kristove: Blago mirotvorcima, jer će se zvati sinovi Božji!

Budući da se 1968. godine navršilo 20 godina otkako je organizacija Ujedinjenih Naroda prihvatila i proglasila povelju o "pravima čovjeka", Sv. Otac želi da se kod ovogodišnje proslave "Dan mira" posebno naglasi dužnost promicanja i poštivanja ljudskih prava kao put k pravednom i trajnom miru, jer upravo nepoštivanje i gaženje tih prava dovodi do pobuna i ratova.

Budući je čovjek osobno biće, stvoren na sliku i priliku Božju, i jer kao takav ima besmrtnu dušu odredjenu za vječno blaženstvo u nebu, to on u sebi nosi posebno dostojanstvo, koje mora svatko priznavati i poštivati. To znači da treba gledati na ljudski život kao veliku svetinju. Ako se ne poštuje ljudski život, ne može se očekivati mir i ljubav. Ako danas tri četvrtine čovječanstva nema ni ono najosnovnije za život, i ako ih polovica umire od gladi, zar se može reći, da je ostvareno "pravo na život" i da se poštuje ljudski život? Ako se bezobzirno, javno i potajno posiže i ubija život u majčinoj utrobi, zar je to ostvarenje i poštivanje "prava na život"? A ne događa li se to, nažalost, i među kršćanima, katoličkim majkama i liječnicima?

Sveto je pravo na život i trebaju ga svi poštivati: počevši od roditelja preko najbliže okoline, društva, države, zajednice naroda. Stoga je ovogodišnji "Dan mira" prigoda da se ispitamo, kako smo mi do sada poštivali to sveto pravo na život i što ćemo učiniti u tom smjeru u ovoj slijedećoj godini?

Jedno od osnovnih ljudskih prava jest "pravo na vjersku slobodu". Vjera daje smisao ~~pravu~~ na život. Bez nje ljudski život gubi svoj smisao.

A da
67

A da može čovjek živjeti po vjeri i iz vjere, treba da mu svi priznaju pravo slobodnog privatnog i javnog štovanja Boga Stvoritelja i Dobročinitelja. To pravo uključuje u sebi i to, da pojedinci i vjerske zajednice mogu slobodno, javno očitovati svoja vjerska uvjerenja i da članovi te zajednice budu međusobno povezani. Poštivanje "prava na vjersku slobodu" isključuje svako neprijateljsko, diskriminatorско držanje prema onima, koji se služe tim pravom. K tomu poštivanje toga prava utire put k miru u društvu i državi.

Budući da je svaki čovjek osobno biće, sposobno za razvoj i učestvo-
vanje u plodovima uma i duha, trebalo bi omogućiti svakome čovjeku, da se kulturno uzdigne i učestvuje u kulturnim dobrima. A nažalost koliko ljudi i danas, u stoljeću industrijalizacije i visokog razvoja još uvijek su i nepismeni, nemaju pristupa dobrima odgoja, naobrazbe, kulture. Zar se može očekivati mir, dok jedna trećina čovječanstva čami u tami neznanja, zaostalosti, nerazvijenosti?

Svaki čovjek ima svoje osobno, nepovredivo dostojanstvo, bez obzira na rasu, boju kože, narodnost, podrijetlo, spol, dob, pripadnost ovoj ili onoj društvenoj skupini, kao na pr. radničkoj, seljačkoj... Stoga bi trebalo isključiti sve ono, što vrijedja to ljudsko dostojanstvo kao rasnu diskriminaciju, klasnu netrpeljivost, nacionalno ugnjetavanje. Trebali bismo biti svijesni da smo svi djeca istog nebeskog Oca i priznavati, da smo po Božjoj volji članovi jedne velike - sveltjudske - obitelji, bitno, po svojoj naravi i odredjenju jednaki.

Čovjek pojedinac nadalje ima pravo da se uzdržava svojim radom, da osnuje svoju obitelj, da ima pravedan udio u općem blagostanju, da sudjeluje u društveno-ekonomskom životu zemlje, da na temelju te suradnje bude dionikom plodova te suradnje, da konačno učestvuje i u životu narodnih i međunarodnih zajednica.

Dokgod hara nezaposlenost, dok se pojedincima i skupinama uskraćuje pravo udi-oništva u društveno-političkom životu zemlje i u plodovima društveno-ekonomske suradnje, ne može se očekivati trajan i plodan mir u društvu, državi i među narodima.

Kao što pojedinci imaju neotudjiva i Bogom dana prava, tako isto imaju i narodi, kako veliki tako i mali i narodne manjine u jednom izmiješanom društvu. Treba poštivati prava naroda da sami odredjuju vlastitu sudbinu i da se mogu slobodno razvijati, napredovati, stvarati civilizaciju i kulturu, učestvovati u međunarodnom općem dobru i uživati plodove te suradnje.

Kad bi se dosljedno poštivalo ova i druga prava pojedinca i naroda, ne bi bilo ni sukoba ni ratova.

A zašto se ne poštivaju? Kriva je zloća i nepravda ljudska. Korijen svih sukoba nalazi se u neukroćenom ljudskom srcu. U ljudskom srcu ugnijezdila se sebičnost, pohlepa, oholost, težnja za nepravednim bogaćenjem, za nasiljem, tlaćenjem slabijih, za dominacijom nad drugima i razne druge nastranosti.

Ovogodišnja proslava "Dan mira" ima da svrati našu pozornost upravo na ove neuredne sklonosti našega srca, da nas potakne da ih pobijamo i da ih nastojimo iskorijeniti.

Da u svakom čovjeku gledamo brata, a ne protivnika. Da u nesebičnoj ljubavi nastojimo služiti bližnjemu svome, a ne da ga iskorišćavamo i da nad njim gospodarimo. Kad duh bratstva i međusobnog potpomaganja zavlada u srcima pojedinaca i težnjama naroda i njihovih vodja, onda će nestati svadje i razdora među ljudima i narodima i nastupit će trajan mir.

Eto, ovome treba utirati put proslava "Dan mira", kako je to Sv. Otac zamislio.

Koliko možemo, podupirimo sa svoje strane da se plemenita zamisao Sv. Oca što prije i što potpunije ostvari. Odlučimo da ćemo sjedinjeni s našom kršćanskom braćom i sa svima ljudima dobre volje promicati i poštivati ljudska prava, da što prije zasja pravedan i trajan mir među ljudima ovdje na zemlji.

Molimo se puno na tu nakanu, jer konci mira nalaze se ipak u rukama Božjim, koji jedini može svojom milošću osigurati punu pobjedu dobra nad zlim.

Učinimo sve u ovoj - 1969 - godini što je u našoj moći za promicanje i poštivanje ljudskih prava, da budemo dionici Kristova obećanja: Blago mirotvorcima, jer će se zvati sinovi Božji (Mat., 5, 9).

S tim mislima proslavimo ovogodišnji "Dan mira" i započnimo Novu Godinu, koja neka bude sretna i blagoslovljena svima vama, braćo i sestre!

Mostar, dne 10. prosinca 1968.

+ P e t a r, biskup

Z a s v j e t s k i " D a n m i r a "

MOLITVA VJERNIKA

Svećenik: Pomolimo se:

Mi koji smo svjesni da smo kao kršćani pozvani raditi za mir zajedno sa svima ljudima, koji žele mir, molimo Oca svih nas:

Ti si nam po Isusu rekao: "Blago mirotvorcima". Daj da se tvoja Crkva sve više zalaže za bratstvo među ljudima i mir u svijetu.

Vjernici: Amen.

Svećenik: Budući da se mir učvršćuje jedino u pravdi, slobodi i ljubavi, daj, Gospodine, da se svi ljudi priznaju tvojom djecom.

Vjernici: Amen.

Svećenik: Daj, da poglavari naroda ne traže sebično samo svoju korist ili korist samo svoga naroda, nego da nadahnuti Duhom Ljubavi uvijek rade za opće dobro.

Vjernici: Amen.

Svećenik: Tješitelju žalosnih, smiluj se svima koji trpe zbog rata, buna i bilo kakvog nasilja.

Vjernici: Amen.

Svećenik: Daj da mi u ovoj godini 1969 nastojimo da siromasi postignu pravdu i da bratstvo zavlada među ljudima.

Vjernici: Amen.

Svećenik: /recitira završnu molitvu Sv. Oca za mir/:

Gospodine, Bože mira, ti si stvorio ljude u svojoj dobroti, da budu dionici tvoga blaženstva.

Blagoslivljamo te i zahvaljujemo ti, jer si nam poslao Isusa, svoga ljubljenoga Sina. U uskrsnoj Tajni učinio si ga sveopćim Spasiteljem: izvorom svakog mira i vezom svakog bratstva.

Zahvaljujemo ti za sve želje, napore i ostvarenja koje je tvoj Duh mira nadahnuo u naše vrijeme, da ljubav zamijeni mržnju, nepovjerenje daje mjesto razumjevanju, a nebriga za druge da se promjeni u bratsku povezanost.

Otvori još više naš duh i naše srce za svu braću kojima je potrebna djelotvorna ljubav, da budemo sve više graditelji mira. Sjeti se, milosrdni Oče, svih onih koji pate, trpe i umiru u času kad nastaje jedan bratskiji svijet.

Neka dodje tvoje Kraljevstvo pravde, mira i ljubavi među ljude svih rasa i jezika. Neka sva zemlja bude puna tvoje slave.

Po istom Kristu Gospodinu našem. Amen.

PROSLAVA DANA MIRA NA CIJELOM SVIJETU

L i t u r g i j a R i j e č i

/ jedan uzorak za Staru Godinu navečer/

1) Celebracija počinje prikladnom pjesmom (božićnom)

2) Presjedatelj moli:

"Svemogući vječni Bože, koji upravljaš i nebeskim i zemaljskim stvarima, milostivo usliši molbe puka svoga i podaj svoj mir u naša vremena"/Molitva II nedjelje po Bogojavljenju/.

3) Čitanje iz Starog Zavjeta:

Sir, 4. 1-10: O pravima siromaha, potlačenoga, udovice i siročadi /Biblija, izdanje Stvarnost, 1968.g./

4) Responsorij: Ps. 84/Biblija ps. 85/, r. 9 ab-10, 11-12, 13-14:

R./Dominantni verz/: Gospodin obećava mir narodu svomu!

9.: Da poslušam što mi to Gospodin govori:

Gospodin obećava mir narodu svomu, vjernima svojim, onima koji mu se svim srcem vrata.

10: Zaista, blizu je njegovo spasenje onima koji ga se boje, i slava će njegova živjeti u zemlji našoj.

R. Gospodin obećava mir narodu svomu!

11: Ljubav će se i Vjernost sastati,
Pravda i Mir zagrliti.

12: Vjernost će nicat iz zemlje, Pravda će gledat s nebasa:

R. Gospodin obećava mir narodu svomu!

13: Gospodin će dati blagoslov i sreću, i zemlja naša urod svoj.

14: Pravda će stupati pred njim, a Mir tragom stopa njegovih.

R. Gospodin obećava mir narodu svomu!

5) Čitanje iz Apostolskih Poslanica:

Kol. 3,9 - 15 /Biblija/.

6) Aklamacija prije Evandjelja:

Alleluja! "Blago mirotvorcima jer će se zvati sinovi Božji!" (Mt 5,9).

7) Čitanje iz Evandjelja:

Lk, 10, 25 - 37: O ljubavi prema Bogu i bližnjemu. Parabola o milosrdnom Samaritancu /Biblija/.

- 8) Homilija. Ako nema tko da održi homiliju, može se čitati koji od tekstova iz dokumenata II Vt. Sabora, navedenih malo niže. Poslije homilije, odnosno čitanja kratka šutnja.
- 9) Puk može pjevati prikladnu pjesmu (božićnu).
- 10) Molitva svih za sve:

A) Pobudjivanje kajanja

Pred našim Gospodinom Isusom Kristom, koji je došao da se žrtvuje za sve ljude i da im donese mir, ponizno ispovijedamo svoje grijehe i kajemo se:

Što smo ostajali ravnodušni, kad su naša braća na razne načine bila tlačena i izrabljivana!

R. (vjernici): Oprosti nam, Gospodine!

Sv.: Što smo oklijevali priteći u pomoć narodima koji su se nalazili u nevolji!

Vjernici: Oprosti nam, Gospodine!

Sv.: Što smo gotovo rasipno trošili novac i neumjereno tražili ugodnosti i užitke života!

Vjer.: Oprosti nam, Gospodine!

Sv.: Što nismo dobrohotno primali ljude drugoga naroda ili boje i što smo ih smatrali nižima od sebe!

Vjer.: Oprosti nam, Gospodine!

Sv.: Što smo hladno gledali mnogu našu braću kako žive, stanuju i rade u uvjetima nedostojnim čovjeka!

Vjer.: Oprosti nam, Gospodine!

B) Z a z i v i

Svećenik: Da Crkva vjerno navješta Evandjelje mira i da se sve više stavlja u službu svih ljudi, molimo Gospodina.

Vjernici: Gospodine, Bože mira, usliši nas!

Sv.: Da svi poglavari naroda rade za dobro svih podanika i da ih ne vodi težnja za moću i tašta slava, molimo Gospodina.

Vjer.: Gospodine, Bože mira, usliši nas!

Sv.: Da bi u godini tisućudevetstošestdesetdevetoj svi ljudi dobre volje zajedno radili za pravdu, slobodu i mir, molimo Gospodina.

Vjer.: Gospodine, Bože mira, usliši nas!

Sv.: Da svi koji danas trpe bilo kakvo nasilje nadju kod kršćana razumjevanje i pomoć, molimo Gospodina.

Vjer.: Gospodine, Bože mira, usliši nas!

Svećenik: Da zajedničkim silama djelotvornije pokažemo svoju kršćansku vjeru i bratsku ljubav za uspostavu mira među svim narodima, molimo Gospodina.

Vjernici: Gospodine, Bože mira, usliši nas!

11) Molitva Gospodnja.

Svećenik: Isus je žrtvujući svoj život postao "naš mir" i mirotvorce je nazvao blaženima.

Stoga molimo Oca svih nas zajedničkom molitvom koju nas je On naučio:

Svi: Oče naš.....

Molitvu zaključiti doksologijom:

"Tebi pripada kraljevstvo i moć, i slava do vijeka" - Amen.

/Može se dodati i molitva za mir, koju je molio Sv. Otac Pavao VI na 1.I 1968.g. Molitva se nalazi na koncu "Molitve vjernika" za proslavu "Dan mira"./.

12) Završetak: Liturgija riječi može se završiti pjevanjem koje pjesme cijele zajednice.

+ + +

Dodatak:

Tekstovi koji se mogu čitati mjesto homilije; ili materijal za homiliju:

A) Iz Pastoralne Konstitucije "Gaudium et spes"

- 1) Nada i radost -br. 4); 2) Općenite težnje čovječanstva, br. 9);
- 3) Čovjek slika Božja, br. 12); 4) Veličina slobode, br. 17); 5) O Kristu, Novom Čovjeku, br. 22); 6) Komunitarni karakter čovjekova poziva, br.24);
- 7) Uzajamna ovisnost čovjekove osobe i ljudskog društva, br. 25);
- 8) Promicanje općega dobra, br. 26); 9) Poštovanje ljudske osobe, br.27);
- 10) Bitna jednakost svih ljudi i socijalna pravda, br. 29); 11) Vrijednost i norme ljudske djelatnosti, br. 34,35); 12) Pravo na kulturne blagodati, br. 60); 13) Ekonomski razvoj u službi čovjeka, br. 64 i 65); 14) O ukla-
- njanju privredno-društvenih nejednakosti, br. 66); 15) O pravu na rad, br. 67); 16) Zemaljska dobra namijenjena svim ljudima, br. 69); 17) O pravu na privatno vlasništvo, br. 71); 18) Suradnja u javnom životu, br. 75);
- 19) O naravi mira, br. 78); 20) Medjunarodna suradnja, br. 85-90).

B) Iz Deklaracije o vjerskoj slobodi: br. 2 -8, 10, 15.

C) Pavao VI. Govor pred ujedinjenim narodima, Glas Koncila, br. 20, od 17. listopada 1965.g.;

D) Ivan XXIII, Pacem in terris, prijevod dodatak uz Bogoslovsku Smotru, Br. 2, 1964.g. 11-46.

I Z V J E Š T A J O V J E R S K O M Ž I V O T U
Z A G O D I N U

Župa Dekanat.....

A) O p ć i p o d a t c i:

Ukupan broj stanovnika na području župe..... Od toga katolika
Otselilo obitelji..... Doselilo obitelji..... Ukupan broj otseljenih....
Doseljenih.....
Kršteni: Ukupan broj..... Od toga: Iz druge župe.... Zakonitih.....
Zakonitih pro foro civili..... Nezakonitih..... Kršteni stariji od
1 godine..... Ukupan broj nekrštene djece kat. roditelja u župi.....
Vjenčani..... Od toga: s dispENZOM od mješovite vjere..... Od različnosti
vjere..... Ukupno nevjenčanih na području župe..... Od toga: sa zaprekom
ligaminis..... Bez zapreke ligaminis..... Ukupan broj mješovitih bra-
kova u župi..... Broj onih koji su crkveno vjenčanje obavili godinu dana
i više iza civilne registracije.....
Umrli: Ukupan broj..... Od toga: opremljeni..... Nevine djece.....
Neopremljeni: Zbog nagle smrti..... Zbog nemara..... Zbog odbija-
nja Sakramenata..... Samoubijstava..... Bez crkvenog pogreba.....
Broj krizmanika..... Broj svećenika koji pastoralno rade u župi.....
Broj svećenika rodом iz župe..... Broj bogoslova..... Redovnika:.....
Od toga: svećenika..... Redovnice..... Sjemeništarci.....

B) Prisustvovanje sv. misi nedjeljom i blagdanima:

Koliko se sv. misa služi u župi nedjeljom..... Koliko zap. blagdanima.....

Broj prisutnih kod sv. mise:

a) prvo brojanje: Ukupno..... Od toga: Muških..... Ženskih.....
djece.....

b) drugo brojanje: Ukupno..... Od toga: Muških..... Ženskih.....
djece.....

Napomena: Poželjno je, da bi se navela i struktura starosti prisutnih kod sv.
mise. Stoga trebalo bi ovako razvrstati prisutne vjernike:

Muški: djeca (do 14 godine), mladići, do ženidbe, muževi: do 45 i
od 45 godina starosti pa dalje....

Tako isto kod ženskih.

C) EUHARISTIJSKI ŽIVOT U ŽUPI:

Ukupan broj podijeljenih sv. pričesti u godini..... Od toga: koliko
uskrasnih sv. pričesti..... Na prve petke (ukupno)..... Na prve subote.....
Na prve nedjelje..... Jednom mjesečno..... Broj prvopričesnika.....
Od toga: pretškolske djece..... U prvom razredu..... Drugi i viši razred.....
Broj pričesti uz blagdan patrona..... Drugim izvanrednim zgodama.....

Broj

D) K a t e h i z a c i j a:

Broj svećenika-kateheta:.....Katehistkinja..... Broj osnovnih škola u župi..... Osmogodišnjih Srednjih i stručnih..... Koliko ima katehetskih dvorana..... Na koliko mjesta drži se vjeronauk.. Broj sati vjeronauka tjedno..... Broj školske mladeži katolika(i oni koji se školuju izvan župe).....
Od toga: 1 - 4:..... 5-6:..... 7 --8:.....
... Broj prijavljene djece za vjeronauk(uključivši i one koji se školuju izvan župe):..... Od toga: 1 - 4:..... 5 - 6:..... 7 - 8:.....
Broj onih koji redovito pohađaju vjeronauk(koji dolaze barem 50%).....
Od toga: 1 - 4:..... 5 - 6:..... 7 - 8:.....
Broj vjeronaučnih skupina - odjeljenja:.....
Da li učenici dobivaju vjeronaučne svjedodžbe?..... Da li učenici upotrebljavaju vjeronaučne bilježnice?..... Da li se služi kateheta pločom(tablom)?..... Da li upotrebljava projekcioni aparat?.....
Koliko puta godišnje drži se sastanak s roditeljima?.....
Vjeronauk za srednjoškolce i odrasle:
Broj posjetnika: Mladića..... Djevojaka..... Tjedno sati.....
Koliko se puta drži zajednička sv. ispovijed i pričest za školsku mladež?..... Sudjelovanje izraženo u postotcima?.....
Broj ministranata..... Pjevača u zboru mladeži?.....

E) Radovi u župi na crkvenim objektima:

F) Izvanredne zgode u župi.

Napomene: 1) Brojenje prisutnih kod nedjeljne sv. mise treba zajednički provesti na području čitavoga Dekanata. Iste nedjelje. Dva puta godišnje: proljeće, jesen. Prosječna, obična nedjelja. Treba uvježbati ministrante, ili ozbiljnije mladiće. S malo truda može se provesti. Vjernicima treba protumačiti, da se izbjegne svaki negativni komentar. Ne unaprijed najavljivati.

2) Odgovori se daju u apsolutnim brojkama, osim ako nije drugačije izričito naglašeno.

3) Sociografski materijal potreban je župniku, višim crkvenim ustanovama za upoznavanje stanja u župi, dijecezi. Statistika nije ocjena pastoralnog rada svećenika, nego ona služi upoznavanju pastoralnih prilika u župi. Stoga svako krivo prikazivanje podataka zavodi u bludnju i župnika i više crkvene ustanove.

4) Ispunjeni arak dostaviti do 31. siječnja kancelariji Ordinarijata, kako bi se moglo materijal srediti i proslijediti Biskupskoj Konferenciji i centralnom statističkom uredu Sv. Stolice.

Datum..... (Pečat župskoga ureda).

Consilium ad exsequendam Constitutionem de sacra Liturgia svojim otpisom br. A 311/68 od 15. X. 1968. odobrio na molbu naših Biskupskih Konferencija upotrebu lekcija Sv. Pisma za ferijalne dane III i IV reda, koji nemaju vlastitih lekcija, prema Ordo Lectionum što ga je izdao isti Consilium.

Consilium je također na molbu BK dao odobrenje svojim otpisom br. A 310/68 od 15. X o.g. da se "BIBLIJA" - izdanje "Stvarnosti", Zagreb 1968 - može upotrebljavati u bogoslužju.

Da bi se mogli poslužiti navedenim odobrenjima daje se braći svećenicima raspored perikopa Sv. Pisma za gore spomenute ferijalne dane prema knjizi ORDO LECTIONUM. Budući da je "Red lekcija" privremen i skoro se očekuje popravljeno izdanje, ne može ga se tiskati. Stoga je umnožen samo jedan dio Lekcionara koji obuhvaća ferijalne dane počevši od Adventa pa do Duhova. Ponovno se naglašuje da se perikope naznačene u Lekcionaru mogu uzimati samo u ferijalne dane III i IV reda koji nemaju vlastitih lekcija. Dakako, to vrijedi i za svetačke dane istoga reda. Lekcije nedjelja, blagdana i svetačkih dana s vlastitim čitanjima uzimaju se zasada još prema Misalu.

Lekcije korizmenih dana također nisu navedene u ovom izvadku Lekcionara. Zasada se ostaje kod lekcija koje se za te dane nalaze u Misalu.

U Lekcionaru je za svaki dan označena glava i redak (od...do) perikope, koja se uzima. Napisane su i riječi kojima se počinje čitanje ("U one dane...", "Braćo...", "Predragi...", "U ono vrijeme..." itd.).

Uz čitanja označeni su i točno verz i gradualnog psalma koji se uzimaju toga dana, na pr. "Ps 111. 1-2,4-5,9."

Što se pak tiče verzova uz aklamaciju Alleluja, postoji lista tih verzova za određeno doba liturgijske godine. Verz uz Alleluju je obvezatan, ali svećenik može birati s priložene liste verz koji želi, dakle ad libitum.

Čitanje perikopa prema Lekcionaru omogućuje vjernicima veće poznavanje sadržaja Sv. Pisma. Svaki dan čuju novu poruku i dobiju nov poticaj za kršćanski život. Svećeniku i vjernicima se sve dublje otkriva bogatstvo Liturgije riječi, koja je svaki dan nova i zanimljiva. Time se ostvaruje preporuka koncilske Uredbe o svetom bogoslužju: "Kako bi

se vjernicima spremila bogatija hrana Božje riječi, neka se obilatije otvori biblijska riznica, tako da se kroz utvrđeni broj godina puku čitaju važniji dijelovi Svetog pisma" (br.51).

Preporuča se stoga svećenicima da čitaju u dopuštene dane lekcije prema Lekcionaru kad god Misi prisustvuje makar i manji broj vjernika. Tako će riječ Božja biti svakidašnja duhovna hrana Božjega naroda.

Upotreba Lekcionara zahtijeva od svećenika veliku savjesnost. Ni pošto ne bi pristajalo dostojnom vršenju službe Božje, kad bi svećenik tek za vrijeme Mise počeo tražiti u Bibliji odredjem čitanja. To treba pripremiti unaprijed, najbolje navečer za sutradan. U Bibliji treba točno označiti mjesto (stranicu, glavu i redke) gdje se nalazi dotično čitanje. Treba takodjer pronaći i gradualni psalam kao i verz za Alleluju. Budući da su gradualni psalam i verz Alleluje kratki najbolje bi bilo prepisati ih iz Biblije na papir koji se onda stavi u Bibliju uz prvo čitanje. Time bi se izbjeglo suvišna listanja. To je osobito praktično, ako gradualni psalam nije umnožen za vjernike da ga recitiraju ili pjevaju.

Napomena: Gdje se u Bibliji upotrebljava riječ Jahve, u liturgijskom čitanju treba staviti "Gospodin", a vlastita imena, osobito ako su vjernicima poznatija, valja izgovarati prema obliku kakav je u Vulgati, dakle: Saul, a ne Šaul, Apsalom, a ne Abšalom, Jozua, a ne Jošua itd.

Živa je želja Crkve da vjernici svetom Liturgijom odgajaju svoju vjeru i svoj život. Da se to postigne, svećenici neka budu oduševljeni za liturgijsku obnovu. Dostojnim vršenjem službe Božje učinit će vjernicima Liturgiju dragom i plodonosnom.

Zagreb, 21. 11. 1968.

+ Alfred Pichler

Predsjednik liturgijske
Komisije

[Faint, illegible text throughout the page, likely bleed-through from the reverse side. The text is too light to transcribe accurately.]

FERIA 4

EPISTOLA

Is 26. 1-6: Fidelis Dominus qui populum suum protegit.

In die illa cantabitur canticum istud...

PS. RESP.

Ps. 23. 1-2, 3-4ab, 5-6

℟ (6): Haec est generatio quaerentium faciem tuam, Domine.

ALLELUIA

Vide pp. 10 - 13.

EVANG.

Mt 7. 21-27: Parabola de domo supra petram aedificata.

In illo tempore: Dixit Iesus discipulis suis:
Non omnis qui dicit mihi: Domine, Domine...

FERIA 5

EPISTOLA

Is 28. 5-6+16-17: Deus in Sion iustitiam instaurobit.

In die illa erit Dominus exercituum corona gloriae...

(v. 16:) Haec dicit Dominus Deus...

(in fine:) Ait Dominus omnipotens.

PS. RESP.

Ps 117. 19-21, 22-24

℟ (26a): Benedictus qui venit in nomine Domini.

ALLELUIA

Vide pp. 10 - 13.

EVANG.

Mt 21. 42-44: Iesus, lapis angularis.

In illo tempore: Dixit Iesus principibus sacerdotum et senioribus populi: Numquid legistis...

(MR, 33-46, feria 6 post Dom. II Quadrag.)

FERIA 6

5

EPISTOLA

Is 29. 17-24: "In die illa, oculi caecorum videbunt".

Haec dicit Dominus Deus: Nonne adhuc in modico...

(in fine:) Ait Dominus omnipotens.

PS. RESP.

Ps 34. 9-10, 27, 18+28

℟ (28): Lingua mea meditabitur iustitiam tuam, tota die laudem tuam.

ALLELUIA

Vide pp. 10-13.

EVANG.

Mt 9. 27-31: Aperti sunt oculi duorum caecorum qui in Iesum credunt.

In illo tempore: Transeunte Iesu, secuti sunt eum duo caeci...

6

SABBATO

EPISTOLA

Is 30. 19-26: "Miserans miserebitur tui, ad vocem clamoris tui".

Haec dicit Dominus Deus sanctus Israël: Populus Sion habitabit in Ierusalem...

(in fine:) Ait Dominus omnipotens.

PS. RESP.

Ps 84. 2-3, 4-5, 7-8

℟ (8): Ostende, nobis, Domine, misericordiam tuam, et salutare tuum da nobis.

ALLELUIA

Vide pp. 10-13.

EVANG.

Lc 10. 21-24: "Beati oculi qui vident quae vos videtis".

In illo tempore: Exsultavit Iesus Spiritu sancto...

HEBDOMADA II ADVENTUS

FERIA 2

EPISTOLA

Is 32. 15-20: "Pax et securitas in sempiternum".

In diebus illis: Effundetur super nos spiritus de excelso...

(in fine) Ait Dominus omnipotens.

PS. RESP.

Ps 71. 2, 3-4ab, 7-8

℟ (7): Orietur in diebus eius iustitia et abundantia pacis in aeternum.

ALLELUIA

Vide pp. 10-13.

EVANG.

Mt 12. 15-21: Spiritus Domini super Iesum.

In illo tempore: Secuti sunt Iesum multi et curavit eos omnes...

8

FERIA 3

EPISTOLA

Is 33. 17-24: Dominus est iudex, legifer, rex, salvator.

In diebus illis: Regem in decore suo videbunt oculi tui, cernent terram de longe...

(in fine): Ait Dominus omnipotens.

PS. RESP.

Ps 121. 1-2, 3-4a, 4b-5

℟ (1): Laetatus sum in his quae dicta sunt mihi: in domum Domini ibimus.

ALLELUIA

Vide pp. 10-13.

EVANG.

Ioan 5. 33-36: Ioannes est lucerna ardens et lucens.

In illo tempore: Dixit Iesus Iudaeis: Vos misistis ad Ioannem...

EPISTOLA

Is 41. 17-20: De novis prodigiis novi exodi.

Haec dicit Dominus Deus: Egeni et pauperes
quaerunt aquas...

(in fine:) Ait Dominus omnipotens.

PS. RESP.

Ps 144. 1+9, 10-11, 12-13ab.

℟ (8): Misericors et misericors Dominus, pa-
tiens et multum misericors.

ALLELUIA

Vide pp. 10-13

EVANG.

Lc 7. 19-23: Iesus est qui venturus est.

In illo tempore: Convocavit duos de discipu-
lis suis Ioannes...

EPISTOLA

Is 45. 6b-8: "Rorate caeli, desuper!"

Haec dicit Dominus: Ego, Dominus, et non est
alter...

(in fine:) Ait Dominus omnipotens.

(MR, 1-8; sabbato Quatuor Temporum Adventus)

PS. RESP.

Ps. 79. 2-3a, 19-20

℟ (3b): Excita, Deus, potentiam tuam, et ve-
ni ut salvos facias nos.(MR, 2-3, sabbato Quatuor Temporum Adventus,
graduale)

ALLELUIA

Vide pp. 10-13.

EVANG.

Lc 7. 24-30: Ioannes est angelus Domini qui praepa-
rat viam eius.Cum discessissent nuntii Ioannis, coepit Iesus
de Ioanne dicere ad turbas...

11

FERIA 6

EPISTOLA

Is 51. 9-11+52. 1-2: Ierusalem, induta vestimentis gloriae.

Consurge, consurge...

(in fine:) Ait Dominus omnipotens.

PS. RESP.

Ps 79. 4-5, 6-7.

R (3b): Excita, Deus, potentiam Tuam, et veni ut salvos facias nos.

ALLELUIA

Vide pp. 10-13.

EVANG.

Mt 11. 11-19: Ioannes est Elias qui venturus est.

In illo tempore: Dixit Iesus ad turbas:

Amen dico vobis...

12

SABBATO

EPISTOLA

Is 54. 1-10: Dominus redemptor noster.

Haec dicit Dominus Deus: Lauda, sterilis...

PS. RESP.

Ps 29. 2+4, 5-6, 11-12a+13b

R (2a): Exaltabo te, Domine, quoniam suscepisti me.

ALLELUIA

Vide pp. 10-13.

EVANG.

Lc 3. 7-14: Hortatio ad paenitentiam.

In illo tempore: Dicebat Iesus ad turbas...

HEBDOMADA III ADVENTUS

13

FERIA 2

EPISTOLA

Is 55. 1-6: De cibo pauperum et de foedere aeterno.

Haec dicit Dominus Deus: Omnes sitientes,
venite ad aquas...

(in fine:) Ait Dominus omnipotens.

PS. RESP.

Ps 130. 1, 2, 3

R: Custodi animam meam in pace apud te, Do-
mine.

ALLELUIA

Vide pp. 10-13.

EVANG.

Mt 11. 28-30: Iugum Iesu suave est.

In illo tempore: Respondens Iesus dixit:
Venite ad me...

(MR, 25-30, die 15 ianuarii)

A L L E L U I A

14 pro feriis Adventus usque ad diem 16 decembris

1. Ps 84.8

✠ Alleluia.

Ostende nobis, Domine, misericordiam tuam,

(✠ Alleluia.)

et salutare tuum da nobis.

✠ Alleluia.

(MR, Dom. I Adventus)

2. Lc 3. 4+6

✠ Alleluia.

Parate viam Domini, rectas facite semitas eius;

(✠ Alleluia.)

videbit omnis caro salutare Dei.

✠ Alleluia.

3. Is 40. 9-10

✠ Alleluia.

Exalta in fortitudine vocem tuam, tu qui evangelizas;

(✠ Alleluia.)

ecce Dominus Deus in fortitudine veniet.

✠ Alleluia.

4. Is 55. 1a+6a

✠ Alleluia.

Omnes sitientes, venite ad aquas:

(✠ Alleluia.)

quaerite Dominum, dum inveniri potest.

✠ Alleluia.

5.

✠ Alleluia.

Veni, Domine, et noli tardare:

(✠ Alleluia.)

relaxa facinora plebis tuae.

✠ Alleluia.

(MR, Dom IV Adventus)

6.

✠ Alleluia.

Veni ad liberandum nos, Domine, Deus virtutum;

(✠ Alleluia.)

ostende faciem tuam, et salvi erimus.

✠ Alleluia.

(BR, in Adventu, ad Tertiam)

7. Is 45. 8

℟ Alleluia.

Rorate, caeli, desuper, et nubes pluant Iustum:

(℟ Alleluia.)

aperiatur terra, et germinet Salvatorem.

℟ Alleluia.

8.

℟ Alleluia.

Ecce Dominus noster cum virtute veniet,

(℟ Alleluia.)

et illuminabit oculos servorum suorum.

℟ Alleluia.

(BR, Dom. II Adventus, ant. 5 ad Laudes)

9.

℟ Alleluia.

Veni, Domine, visitare nos in pace,

(℟ Alleluia.)

ut laetemur coram te corde perfecto.

℟ Alleluia.

(BR, Dom. II Adventus, ant. ad Magni. ad I Vesperas)

10.

℟ Alleluia.

De caelo veniet Dominator Dominus,

(℟ Alleluia.)

et in manu eius honor et imperium.

℟ Alleluia.

(BR, feria 2 post Dom. II Adventus, ant. ad Benedictus)

11.

℟ Alleluia.

Ecce veniet Rex, Dominus terrae,

(℟ Alleluia.)

et ipse auferet iugum captivitatis nostrae.

℟ Alleluia.

(BR, feria 2 post Dom. II Adventus, ant. ad Magnificat)

12.

℟ Alleluia.

Prope est dies Domini:

(℟ Alleluia.)

ecce veniet ad salvandum nos.

℟ Alleluia.

(BR, Dom. IV Adventus, ant. 1 ad Laudes)

13.

℟ Alleluia.

Ecce veniet desideratus cunctis gentibus,

(℟ Alleluia.)

et replebitur gloria domus Domini.

℟ Alleluia.

(BR, Dom. IV Adventus, ant. 2 ad Laudes)

14.

℟ Alleluia.

Dominus veniet, occurrite illi:

(℟ Alleluia.)

magnum principium et regni eius non erit finis.

℟ Alleluia.

(BR, Dom. IV Adventus, ant. 4 ad Laudes)

15.

℟ Alleluia.

Ecce veniet Dominus, princeps regum terrae:

(℟ Alleluia.)

beati qui parati sunt occurrere illi.

℟ Alleluia.

(BR, feria 2 ante vigiliam Nativitatis, ant. 1 ad Laudes)

16.

℟ Alleluia.

Egredietur Dominus de loco sancto suo:

(℟ Alleluia.)

veniet ut salvet populum suum.

℟ Alleluia.

(BR, feria 2 ante vigiliam Nativitatis, ant. 5 ad Laudes)

17.

¶ Alleluia.

De Sion veniet, qui regnaturus est Dominus,

(¶ Alleluia.)

Emmanuel, magnum nomen eius.

¶ Alleluia.

(BR, feria 5 ante vigiliam Nativitatis, ant. 3 ad Laudes)

18.

¶ Alleluia.

Expectetur sicut pluvia eloquium tuum, Domine,

(¶ Alleluia.)

et descendat sicut ros super nos.

¶ Alleluia.

(BR, sabbato ante vigiliam Nativitatis, ant. 4 ad Laudes)

TEMPORE ADVENTUS

a die 17 ad diem 23 decembris

15

17 DECEMBRIS

EPISTOLA

Mal 3. 1-5+4. 5-6: "Ecce ego mittam vobis Eliam Prophetam".

Haec dicit Dominus Deus: Ecce ego mitto angelum meum...

(MR, 1-4, die 2 februarii)

PS. RESP.

Ps 24. 4bc-5, 12+14, 15+20

℟ (Lc 21. 28): Respicite et levate capita vestra, quoniam appropinquat redemptio vestra.

ALLELUIA

Vide pp. 18-19.

EVANG.

Lc 1.5-25: Gabriel nativitatem Ioannis Baptistae annuntiat.

Fuit in diebus Herodis regis Iudaeae sacerdos quidam...

(MR, 5-17, die 23 iunii)

16

18 DECEMBRIS

EPISTOLA

Is 7. 10-14+8. 10c: "Ecce virgo concipiet".

In diebus illis: Locutus est Dominus ad Achaz, dicens Pete tibi signum... et vocabitur nomen eius Emmanuel, quia nobiscum Deus.

(MR, 10-15, feria 4 Quatuor Temporum Adventus)

PS. RESP.

Ps 23, 1-2, 3-4ab, 7-8, 9-10

℟ (8a): Quis est iste rex gloriae?

Dominus ipse est.

(MR, 7, 3-4, feria 4 Quatuor Temporum Adventus)

ALLELUIA

Vide pp. 18-19.

EVANG.

Lc 1. 26-38: "Ave, gratia plena, Dominus tecum".

In illo tempore: Missus est angelus Gabriel...

(MR, feria 4 Quatuor Temporum Adventus)

17

18 DECEMBRIS

Quando anno B hae pericope leguntur in IV Dominica, hodie textus sequentes leguntur:

EPISTOLA

Mich 5. 2-5a: Prophetia super Betlehem.

Haec dicit Dominus Deus: Et tu, Betlehem
Ephrata...

(in fine:) Ait Dominus omnipotens.

PS. RESP.

Ps 131. 11, 15-16, 17-18

℟ (Lc 1. 32a): Dabit illi Dominus Deus sedem
David patris eius.

ALLELUIA

Vide pp. 18-19.

EVANG.

Ioan 7, 40-43: Christus veniet de Betlehem.

In illo tempore: Cum audissent turbae sermones
Iesu, dicebant...

18

19 DECEMBRIS

EPISTOLA

II Sam 7. 8-12+16: Promissiones Dei domo David

In diebus illis: Ecce sermo Domini ad Nathan
dicens:

Haec dices servo meo David...

PS. RESP.

Ps 88. 4-5, 16-17, 27-29

℟ (2a): Misericordias Domini in aeternum
cantabo.

ALLELUIA

Vide pp. 18-19.

EVANG.

Lc 1. 39-47: "Beata quae credidisti".

Exsurgens Maria in diebus illis abiit in
montana...

(MR, feria 6 Quatuor Temporum Adventus)

19

19 DECEMBRIS

Quando anno C hae pericope leguntur in IV Dominica, hodie
textus sequentes leguntur:

EPISTOLA

Is 35. 1-7a: "Confortate manus dissolutas".

Haec dicit Dominus Deus: Laetabitur deserta
et in via...

(in fine:) Ait Dominus omnipotens.

(MR, sabbato Quatuor Temporum Adventus)

PS. RESP.

Ps 84. 9ab+10, 11-12, 13-14

℟ (Is 35. 4d): Ecce Deus noster veniet et
salvabit nos.

ALLELUIA

Vide pp. 18-19.

EVANG.

Mt 11. 2-10: Ioannes est propheta et plus quam
propheta.

In illo tempore: Cum audisset Ioannes in vin-
culis opera Christi... (MR Dom. II Adventus)

20

20 DECEMBRIS

EPISTOLA

I Sam 2. 1-11: Canticum Annae, matris Samuelis.

In diebus illis: Oravit Anna et ait...

PS. RESP.

Ps 112. 1-2, 3-4, 5a+6-7, 8-9

℟ (2): Sit nomen Domini benedictum in saecula.

ALLELUIA

Vide pp. 18-19.

EVANG.

Lc 1. 46-56: Canticum Mariae

In illo tempore: Ait Maria: Magnificat anima
mea Dominum....

(MR, 41-50, die 15 augusti)

21

21 DECEMBRIS

EPISTOLA

Is 49. 1-7: "Dominus ab utero vocavit me".

Audite, insulae, et attendite...

(MR, 1-3+5-7, die 24 iunii)

PS. RESP.

Ps 138. 1-3, 13-14ab, 14c-15

R (14): Confitebor tibi, Domine, quia mirabilia sunt opera tua.

ALLELUIA

Vide pp. 18-19.

EVANG.

Lc 1. 57-66: Ioannes Baptista nascitur et circumcitur.

Elisabeth impletum est tempus pariendi...

(MR, 57-68, die 24 iunii)

22

22 DECEMBRIS

EPISTOLA

Gen 17. 1-8: Promissiones Dei Abrahae.

Postquam Abraham nonaginta et novem annorum esse coeperat...

PS. RESP.

Ps 104, 1-2, 8-9, 10-11, 42-43

R (1a+5a): Confitemini Domino; mementote mirabilium eius.

ALLELUIA

Vide pp. 18-19.

EVANG.

Lc 1. 67-80: "Visitavit nos Oriens ex alto".

In illo tempore: Zacharias, pater Ioannis, repletus est Spiritu sancto...

A L L E L U I A

23. pro feriis Adventus a die 17 usque ad 23 diem decembris

1. ~~Alleluia.~~

Sapientia Altissimi, fortiter suaviterque disponens omnia:

(~~Alleluia.~~)

veni ad docendum nos viam prudentiae.

~~Alleluia.~~

(cf. BR, ant, ad Magnificat, die 17 decembris)

2. ~~Alleluia.~~

Dux domus Israël, qui Moysi in Sinai legem dedisti:

(~~Alleluia.~~)

veni ad redimendum nos in brachio extento.

~~Alleluia.~~

(cf. BR, ant. ad Magnificat, die 18 decembris)

3.

~~Alleluia.~~

Radix Iesse, stans in signum populorum:

(~~Alleluia.~~)

veni ad liberandum nos, iam noli tardare.

~~Alleluia.~~

(cf. BR, ant. ad Magnificat, die 19 decembris)

4.

~~Alleluia.~~

Clavis David, qui aperis et claudis portas aeterni Regni:

(~~Alleluia.~~)

veni et educ vinctum de domo carceris sedentem in tenebris.

~~Alleluia.~~

(cf. Br, ant. ad Magnificat, die 20 decembris)

✠ Alleluia.

5. Oriens, splendor lucis aeternae et sol iustitiae:

(✠ Alleluia.)

veni et illumina sedentes in tenebris et umbra mortis.

✠ Alleluia.

(cf. BR, ant. ad Magnificat, die 21 decembris)

- 6.

✠ Alleluia.

Rex gentium et lapis angularis Ecclesiae:

(✠ Alleluia.)

veni et salva hominem quem de limo formasti.

✠ Alleluia.

(cf. BR, ant. ad Magnificat, die 22 decembris)

- 7.

✠ Alleluia.

Emmanuel, rex et legifer noster:

(✠ Alleluia.)

veni ad salvandum nos, Domine, Deus noster.

✠ Alleluia.

(cf. BR, ant. ad Magnificat, die 23 decembris)

TEMPORE NATIVITATIS ET EPIPHANIAE

24.

29 decembris: Infra octavam Nativitatis

EPISTOLA

I Ioan 1. 8-10+2. 1-2: "Advocatum habemus apud Patrem".
 Carissimi: Si dixerimus quoniam peccatum non habemus...

PS. RESP.

Ps 95. 1-2a, 2b-3, 5b-6

℟ (1a+2a): Cantatet Domino canticum novum;
 benedicite nomini eius.

ALLELUIA

℟ Alleluia.

Dies sanctificatus illuxit nobis: venite, gentes, et
 adorete Dominum:

(℟ Alleluia.)

quia hodie descendit lux magna super terram.

℟ Alleluia.

(MR, in Nativitate Domini, Missa in die)

EVANG.

Lc 2. 25-35: "Lumen ad revelationem gentium".

In illo tempore: Erat homo in Ierusalem...

(MR, 22-32, die 2 februarii)

25.

30 decembris: Infra octavam Nativitatis

EPISTOLA

I Ioan 2. 3-6: Debemus ambulare sicut Christus ambulavit.

Carissimi: In hoc scimus quoniam cognovimus
 Iesum, si mandata eius observemus...

PS. RESP.

Ps 95. 7-8a, 8b-9, 10

℟ (3): Annuntiate inter gentes gloriam eius,
 in omnibus populis mirabilia eius.

ALLELUIA

ut die 29 decembris.

EVANG.

Lc 2. 36-40: Anna confitetur de Christo.

In illo tempore: Erat Anna prophetissa...

(MR, 33-40, Dom. infra octavam Nativitatis)

26 31 decembris: Infra octavam Nativitatis
 EPISTOLA I Ioan 2. 7-11: "Qui odit fratrem suum in tenebris
 ambulat".
 Carissimi, non mandatum novum scribo vobis...
 PS. RESP. Ps 95. 11-12, 13
 ✠ (3): Annuntiate inter gentes gloriam eius,
 in omnibus populis mirabilia eius.
 ALLELUIA ut die 29 decembris
 EVANG. Mt 2.19-23: Regressus ab Aegypto.
 Defuncto Herode, ecce angelus Domini apparuit
 in somnis Ioseph...

Anno B, cum lectum est hoc Evangelium in Dominica infra oc-
 tavam Nativitatis, legitur denuo hodie Lc 2. 1-14, ut in nocte Na-
 tivitatis.

27 2 IANUARIII
 EPISTOLA I Ioan 2. 15-17: "Qui facit voluntatem Dei manet in
 aeternum".
 Carissimi: Nolite diligere mundum...
 (MR, 14-17, die 27 februarii)
 PS. RESP. Ps 97. 1, 2-3ab
 ✠ (2b): In conspectu gentium, revelavit Domi-
 nus salutare suum.
 ALLELUIA Ioan 1. 17b-12a: ✠ Alleluia.
 Gratia et veritas per Iesum Christum facta est.
 (✠ Alleluia.)
 Quotquot receperunt eum dedit eis potestatem
 filios Dei fieri.
 (✠ Alleluia.)
 EVANG. Ioan.1. 1-5+9-14: "Verbum caro factum est".
 Initium sancti Evangelii secundum Ioannem.
 In principio erat Verbum...
 (MR, 1-14, In Nativitate Domini, Missa
 in die)

28.

3. IANUARI

EPISTOLA

I Ioan 3. 1-3: Nunc filii Dei sumus.

Carissimi: Videte qualem caritatem dedit nobis
Pater...

PS. RESP.

Ps 99. 2, 3, 4, 5

✠ (5ab): Suavis est Dominus, in aeternum
misericordia eius.

ALLELUIA

ut die 2 ianuarii.

EVANG.

Ioan 1. 15-18: Gratia et veritas per Iesum Christum
facta est.

Ioannes testimonium perhibet de ipso...

29.

4 IANUARI

EPISTOLA

I Ioan 3. 11-15: "Qui non diligit manet in morte".

Carissimi: Haec est adnuntiatio quam audis-
tis ab initio...

(MR, 10-16, die 26 ianuarii)

PS. RESP.

Ps 97. 3cd-4, 5-6

✠ (1a): Cantate Domino canticum novum, quia
mirabilia fecit.

ALLELUIA

Hebr 1. 1-2: ✠ Alleluia.

Multifarie olim Deus loquens patribus in
prophetis,

(✠ Alleluia.)

novissime diebus istis locutus est nobis in
Filio.

✠ Alleluia.

(MR, die 1 ianuarii)

EVANG.

Ioan 1. 35-42: "Invenimus Messiam".

In illo tempore: Stabat Ioanes et ex discipulis
discipulis eius duo...

(MR, 35-51, in Missa votiva (15) ad vocationes
ecclesiasticas petendas)

30

7. IANUARI

EPISTOLA

I Ioan 3. 21-24: "Hoc est mandatum ut credamus in nomine Filii".

Carissimi, si cor nostrum non reprehenderit nos...

PS. RESP.

Ps 2. 7-8, 10-11

✠ (7a): Dominus dixit ad me: Filius meus es tu.

ALLELUIA

Mt 4. 16: ✠ Alleluia.

Populus qui sedebat in tenebris vidit lucem magnam,

(✠ Alleluia.)

et sedentibus in regione umbrae mortis lux orta est eis.

✠ Alleluia.

EVANG.

Mt 4. 12-17: In Capharnaum Iesus praedicat.

In illo tempore: Cum audisset Iesus quod Ioannes traditus esset...

31

8 IANUARI

EPISTOLA

I Ioan 4. 7-10: "Deus caritas est".

Carissimi, diligamus nos invicem...

PS. RESP.

Ps 71. 2, 3-4ab, 7-8

✠ (11): Adorabunt te omnes reges terrae, omnes gentes servient tibi.

ALLELUIA

Lc 4. 18: ✠ Alleluia.

Evangelizare pauperibus misit me Dominus,

(✠ Alleluia.)

sanare contritos corde.

✠ Alleluia.

EVANG.

Lc 4. 16-22a: Iesus praedicat in synagoga Nazareth.

In illo tempore: Venit Iesus Nazareth, ubi erat nutritus...

(MR, feria 5 in Cena Domini, in Missa Chrismatis)

32

9 IANUARIII

EPISTOLA I Ioan 4. 11-16: "Si diligamus invicem, Deus in nobis manet".

Carissimi, si sic Deus dilexit nos...

(MR, 8-21, Dom.I post Pentecosten)

PS. RESP. Ps 71. 2, 10, 12-13, 14+15bc

✠ (11): Adorabunt te omnes reges terrae,
omnes gentes servient tibi.

ALLELUIA Mt 4. 23: ✠ Alleluia.

Praedicabat Iesus Evangelium regni,

(✠ Alleluia.)

et sanabat omnem infirmitatem in populo.

✠ Alleluia.

EVANG. Lc 5. 12-16: Leprosus mundatur.

In illo tempore: Cum esset Iesus in una civitatum...

33

10 IANUARIII

EPISTOLA I Ioan 4. 17-21: "Qui diligit Deum diligat et fratrum suum".

Carissimi: In hoc perfecta est caritas Dei nobiscum....

PS. RESP. Ps 71. 2, 17, 18-19ab

✠ (18b): Replebitur maiestate tua, Domine,
omnis terra.

ALLELUIA Lc 7. 16: ✠ Alleluia.

Propheta magnus surrexit in nobis,

(✠ Alleluia.)

et Deus visitavit plebem suam.

✠ Alleluia.

EVANG. Lc 9. 10-17: Iesus panes multiplicat.

In illo tempore: Reversi Apostoli narraverunt Iesu quaecumque fecerunt...

34

11 IANUARI

EPISTOLA

I Ioan 5. 1-5: "Qui natus est ex Deo vincit mundum".

Carissimi: Omnis qui credit quoniam Iesus
est Christus ex Deo natus est...

PS. RESP.

Ps 20, 2-3, 4-5, 6-7

✠ (7b): Laetificas Regem nostrum cum vultu
tuo, Domine.

ALLELUIA

I Ioan 5. 11: ✠ Alleluia.

Vitam aeternam dedit nobis Deus;

(✠ Alleluia.)

et haec vita in Filio eius est.

✠ Alleluia.

EVANG.

Mt 14. 22-23: "Vere, Filius Dei es!"

In illo tempore: (Post multiplicationem pa-
num) compulit Iesus discipulos ascendere in navi-
culam...

N a s t a v a k s l i j e d i !
=====

Broj: 1230-1242/68
Datum: 10/XII 1968

Ordinacija
Oktubre
Barijeti